This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

UC-NRLF
$B 149 740

Nginash Ben - Jehudah.

Selection of

Poems and Memorials

in memory of his

Parents, his Sons, and of Celebrated

Men, well-known Institutions,

Houses of Worship, etc.

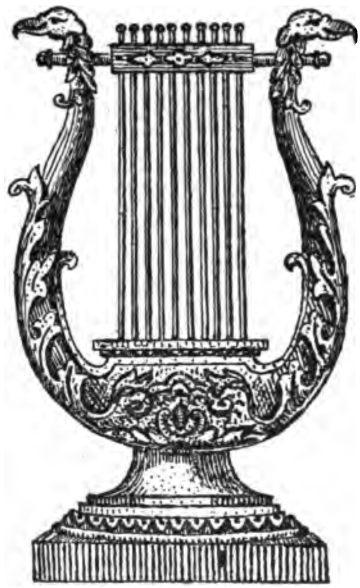
composed by

Mr. Israel Fine,

Baltimore, Md.

1907.

Issakhar HADDAD
Case Postale No 12
DJERBA (Tunisie)

Give thanks unto the Lord with the harp :
With the ten-stringed psaltery do you sing
unto him.

PSALM xxxiii 2.

Israel Fine Baltimore Md.

Index.

Errata.

Omission of Page 12.

Page 15.—Chanukah Light's Lesson, translation by Mr. Louis Michel.

Page 23.—Should read 23 instead of 21.

Page 30.—Poem was written by Secy. Hay, translated into Hebrew by Mr. Israel Fine.

Page 45.—The Zion Flag referred to was presented by the Baltimore Ezras Zion Association.

Page 49 —Should read: Referring to the conclusion of peace between Japan and Russia in 1905, instead of: At the time of, etc.

In Memoriam

To the souls of my honorable and revered
parents
Resting in the shade of God's protection
I dedicate this book.
They died in the benighted Russian country
My heart doth tremble in me,
For who knows if the savage Russian's have
not destroyed
Their last resting abode.
Impossible to remove their remains from there ;
I have concluded that this book
Shall serve as an Epitaph to their everlasting
honor
So that their pure names may indelible ever be,
And for endless generations remain in memory.

My dear honorable, revered and upright father,

Jehudah Fine.

And my dear honorable, revered and upright mother,
Ever distinguished in charitable deeds,

Mollie Fine.

My honorable father ever kept within the sacred path,
In all his daily life he had fixed times
To study science and the holy laws;
And constantly took part in deeds for charity's cause.
Also in commerce he was honored and trusted.
"A willing heart, a spirit pure at sight—
Herewith in memoriam his image bright."
With their charitable deeds supporting the needy, the poor,
Their house ever open, others burdens to endure,
As well the assembling retreat for the wise,
With open hands to assist and support whenever occasion did arise.

Oh! my parents, who will uncover the dust
from your eyes.
I wish I had your remains here
Therefore, I your son, to your honor
Have created and composed this book
That it may serve as an Epitaph in constant
memoriam.

From your son that honors your memory.

Israel Fine.

Translated by Mr. Philip Fine in English.

"Hewn in rock, we read
of human glory,

And graven marble sages
deeds recall.

Yet crumbling stone will
cease to tell the story,

Life's pages inscribed
wisely survives all."

ON October 24th, 1904, Mr. Israel Fine organized a delegation of prominent Baltimoreans composed of Congressman Frank C. Wachter, Isaac Hamburger, Moses Pels, Manes Hamburger, Louis Fine, Ellis Baker, and Louis Weis, Imigration Commissioner, called at the White House and presented to President Roosevelt a poem, written in the Hebrew language. The poem was composed by Mr. Israel Fine and translated into English by his son, Mr. Louis Fine, hand-written on parchment in scroll shape and covered with an silk American flag. The present was accepted with hearty thanks by the President, who in turn gave to Mr. Israel Fine and Isaac Hamburger a photograph of himself with autograph attached, which read as follows:—

To Mr. Israel Fine,
with thanks and appreciation,
THEODORE ROOSEVELT.

The English translation is reproduced on the following pages.

President Roosevelt.

A Poem dedicated to
his honor on the an-
niversary of his birth

In the language of the prophets,
In that sacred Hebrew lore,
This song before thee I lay
That the Almighty preserve thee, we constantly pray.

1.

Brethern, friends, oh stir about
Lend your aid for victory proud,
Listen to my humble muse
Nigh's the day your guide to choose.

2.

The day of election so close at hand,
Voters reminds to serve the land,
To stand by the hero of St. Juan hill
Brave Roosevelt—the man of will.

3.

Remember thou nation so wise and true
Under his bright lead the country grew—
Throughout the states, hamlets and towns the cry
"Elect him!" rings stirring, deep and high.

4.

With profound love and faith sublime
  We look to the man of our time
The leader who is worth of staunch support
  Of all true, tried lovers of the flag and Lord.

5

Commerce in his days has won,
  Merchant, workman both have spun,
No more idlers in the street
  Stroll, no more tired beggars' feet.

6.

His acts have been a grand success
  A safety valve 'gainst sad distress
In every clime and every land
  He is revered by honest hand

7.

He bravely answered to the call
  To arms to storm the foeman's walls,
Left home and wife and child to aid
  His country to a higher fate.

8.

For the gallant heroes of the Maine
  He helped to punish treacherous Spain
His rough riders were led by him
  To victory in battle trim.

9.

In him entwined are strength and thought,
  In war, in peace, in glory wrought—
A hero on the battle field
  For Cuba won blessed freedom's shield.

10.

His vigilant eye detects the flaw
  As he the coal strike rising saw—
He pleaded, stood to arbitrate
  Saved our land from dire fate.

11

For Kischineff he held his hand
  To stricken martyrs without land—
He sounded keynotes full of heart
  For Juda's children torn apart.

12

Oh, voters true uphold our man
  Brave Roosevelt, prosperity's clan—
With justice, wisdom he has shown
  The road to richest seeds well sown.

From a true citizen,

Israel Fine,

Baltimore, Md.

Translated into English by Mr. Louis Fine,

LOUIS FINE

WHITE HOUSE,
WASHINGTON.

October 28, 1904.

My dear Sir:

Permit me in behalf of the President to acknowledge the receipt of your recent favor enclosing copy of poem, and to thank you heartily for the courtesy you have extended to him.

Very truly yours,

Wm. Loeb Jr.

Secretary to the President.

Mr. Israel Fine,
Baltimore, Md.

Chanukah Light's Lessons.

1.

What brightens the horizon in dim-distant
East
To hamlet and city presaging a feast?
What lends to those chandeliers their richest
glow
And gladdens all hearts with highest hopes
so?

2.

See, twinkling, undiminished the oil and wick,
As if in old hist'ry the two long to speak
Of praise and of glory for dauntless true
knights,
Who lit up old Jewry bright as these soft
lights.

3.

And mark how the stirred Jewish hearts now
expand
And the spirit of old wafts from the old
land—
And see apparition of freedom grown bright
Soar again from the light, from the light,
from the light.

4.

Ah! the bright lights a-whisper, they talk of the days
When freemen's hearts throbbed for another land's ways;
Of the succoring hosts of great Jerusalem,
Of Jehudah the bold and the good Miriam.

5.

As softly these mem'ries pass on through the brain—
Light up the grand lights that they glow once again!
Light up, light them up! High ideals, not fear,
May firmly take root from each year to each year!

6.

In these lights flame the hope of a wandering crew,
In these lights live the soul of the world-wearied Jew.
In these flaming lights shine forth spiritual destiny,
A people to regenerate that once were so free.

7.

When the far-roaming son from his dreams is astir,
Sees homeland again 'spite stranger's looms whir;
The callous, and hardened, and traitorous, too,
May fall on their knees, there to weep and to rue.

8.

Oh, the lights; oh, the poor, oh, the dear
little lights,
Relate those true wonders when Hebrews
were knights,
When they, pioneers, fought with a heart lion
strong
And Macabees led to glad triumph the
throng.

9

Oh, the lights! Oh, the lights shall eternally
burn,
The old world to brighten, the young ones
to learn.
Till the fondest hopes shine in great Zion's
new fame,
Light up—then the lights, let the lights burn
the same.

Arranged from Mr Israel Fine's poem,
Baltimore American, December 18.

70th Birthday Anniversary of

Rabbi Dr. Benj. B. Szold,

November 15th, 1899.

A Star rose out of Jacob, splendid, bright,
  A wonderful man, to thousands giving light:
He is our friend, in whom we see
  Uprightness joined to purity;
Him are we proud to honor, and we may
  All bring our praises on this hoped-for day.

Benjamin! Not with rigor guidest thou;
  Its lofty task thy soul has finished now.
Let Isr'el say how thou didst feed
  Their mind, and how thy ev'ry deed
Strengthened belief in Him above,
  And showed the way to faith and love.

Thou didst our hearts to holy things incline
  By love for those who followed in God's way,
Two generations, seventy years are thine,
  And still thy sun is bright, nor pales thy day.

Thy friends with greetings come this day,
  And share thy joy with feelings keen.
We raise on high our hands and pray,
  That God may keep thy eve serene.

May He add days unto thy life,
  That thou thy nation, free from strife,
May see in its old home again,
  Fulfill its mission to all men.

The Jubilee.

In Commemoration of the
Fiftieth Anniversary of Oheb Shalom
Congregation, (Eutaw Place Temple.)

Rabbi, Rev. Dr. William Rosenau, successor to the
late Rev. Dr. Benjamin Szold.

President, Isaac Strouse. V. Pres. Henry Sonneborn.
Cantor, Rev. Alois Kaiser.

1.

A blessing uttereth my heart,
And with my lips a debt I'd pay.
Glad songs will I indite and sing
Upon this joyous festal day.

2.

O Oheb Shalom, come, rejoice!
Let this a day of gladness be;
For we have reached our fiftieth year
And celebrate our jubilee.

3.

A high and lofty shrine is ours;
The congregation's joy and pride;
An ornament to Eutaw Place,
Where peaceful, holy thoughts abide.

4.

And on this day of Jubilee,
  Let us who are assembled here,
Praise God who has preserved us all
  To celebrate this fiftieth year.

5.

O Pulpit of our honored Szold!
  Whose influence we'll ever feel;
How happy in thy place must be
  A man inspired with holy zeal.

6.

Like guiding star, there has been sent
  To lead us on the righteous way,
Our learned Dr. Rosenau
  A pupil of the great Morais.

7.

Near two score years has faithfully
  Our Cantor Kaiser lead in prayer;
His melodies, to dignify
  Our service, lend their beauty rare.

8.

Our faithful Trustees also have
  Our thanks and praises well deserved.
For fifty years they nobly worked,
  And ne'er from path of duty swerved.

9.

Renowned men, unselfish, kind,
The robes of office well adorn;
Our faithful pres'dent Isaac Strouse,
His colleague, Henry Sonneborn.

10.

O Congregation, well thy name
May stranger and afflicted bless;
For in thy midst the seed was sown
That helps the poor and fatherless.

11.

As ever open were thy hands
With bread and raiment to the poor,
So may thy children follow thee
That thy good work may long endure.

English version by Miss Teresa Cohen.

In commemoration of the anniversary of the departure of the soul of the Secretary of State,

John May,

a righteous prince, whose name shall always be praised and whose memory will always be blessed.

1.

Oh, lift up your voices,
Bewail him once more,
Who was a prince of the country,
The world's counsellor.

2.

Woe! A cedar has fallen from Lebanon's heights.
The pillar of cloud and of fire that did stand
Before us. Our fields were untouched by the sword,
But in wisdom and peace he extended our land.

3.

Let us weep. He illumined the world with his wisdom;
Let us mourn, for the poet rejoiced in his song.
All men did he love, and by all was he loved;
Both native and stranger remember him long.

[illegible]

SEC. JOHN HAY

[illegible]

[illegible] שלום לקרולעדחך [illegible]

[illegible] אלהיו [illegible] יברך [illegible]

[illegible] אשר [illegible] שפתים [illegible]

[illegible] ידים.. ואלהי השלום יהיה [illegible] ואני אוהבך.

John Hay

long.

יום זכרון נשמת אדונינו
השר, הישר דזשאהן היי
שמו תמיד לתהלה
בקרב ישראל — זכרו לברכה

SEC. JOHN HAY

Department of State
Washington, October 29 1902.

Rev Marcus H. Dubov,
619 Bond st.,
Evansville, Indiana.

מכתבך קבלתי, איש האלהים
ושלחתי כי מצא חן בעיני מעשה
ידי אם בעד אחיך הנרדפים
במלכות רומעניע שלום לך ולעדתך
בני משה.

ואני שאל מן ה' אלהינו כי יברך
בדך את אנשי בריתך אשר בעוואנסוויל
בכל אשר תעשו הן ידברו שפתים
או במעשה ידים. ואלהי השלום יהיה
עמכם לעולם. ואני אוהבך.

John Hay

4.

Unceasingly fought he for peace and for truth,
To break up the wickedness which he abhorred,
To protect the oppressed who were forcibly led
'Neath the yoke of proud kings and despots' drawn sword.

5.

To Israel thou ever a father hast been
Their distress didst thou see and their cry didst thou hear;
To Roumania the world famous note didst thou send,
Full justice demanding in sentences clear.

6.

When nation's greed threatened to spoil and divide
The empire of China—that historic land—
Their bold plans were checked, th' "open door" was assured
Through the power of thy skillful and masterly hand.

7.

In the East thou didst set a quick limit to war;
To protect the ripe fields, rich in produce and grain.
By wisdom and tact the fierce combat did cease
And peace hovered over that fair land again.

8.

Alas! E'en the heavens bewail thee, thou
Statesman;
Amercia mourns thee, her citizens weep.
They cherish thy mem'ry. In earth damp and
lowly
The exalted, the scholar, is lying asleep.

9.

But the life of a wise man begins with his death
Then gathers he in the fruits of his deeds;
Though he lies in the grave, all remember his
fame
The wise man, the good man, no monument
needs.

10.

The light of the soul will continue to shine
After Death has released it from its earthly
cell.
The righteous' reward is accorded to him,
To behold there the Lord, in His Temple to
dwell.

English version by Miss Teresa Cohen.

"A Dream Phantasm."

In my slumber
Silent dreaming,
Rueful voice I remember
Apparently from the skies coming.

2.

Empyreon high
Like dove-winged soared,
Faced giantlike stood before me
Illustrious noble chieftains three.

3.

Numberless angelic choristers near,
Excellent dulcet strains come to the ear.
Yon behold mitred heads in delight,
Oh! What a fair vision bright!

4.

On golden chairs ador'd
Are seated peer and lord
In radiant brilliancy sublime,
Aglitter as lit by Elysian clime.

5.

Further gazing have seen
Wan-featured pensive mien,
Three public martyrs stand
Once slain by cruel assassin hand.

6.

* Two of the three, bowing, bending,
To the third one hands of welcome extending;

7.

And consoling words they said:
"Thou art not first; we were slain.
We also labored with truth and zeal,
For our country, for our public weal."

8.

With a sigh, like rent in twain
From his sore heart in pain,
Thus in agony McKinley exclaimed:
"My wound will not heal my heart maimed!"

9.

Again consoling words near by
Uttered, "Cease thy sob, thy sigh,
Let not sorrow disturb thy soul,
Be still, be still! thyself control.

10.

"Oh, supreme of magistrates!
Chief of the United States!
Happy, happy, shouldst thou be here
Of thy proud record, noble, bright career."

11.

Thou seekest not gold or pleasure
Nor mansions, gain or treasure, [cause,
Thou directest our gallant victors for a rightous
With truth and justice you upheld our laws.

*Lincoln and Garfield.

WM. McKINLEY

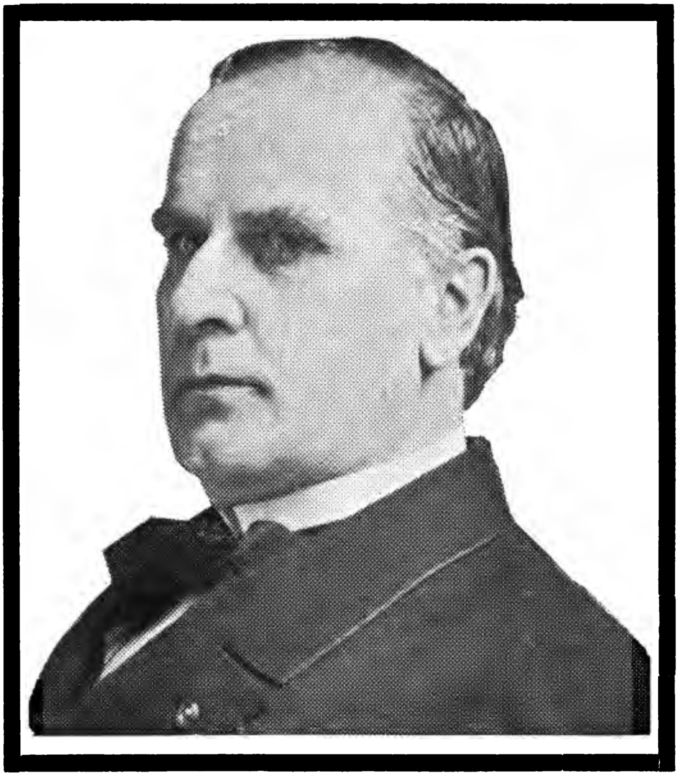
bending,
welcome extendi

words

magistrates
ed States!
dst thou
noble, br

leasan

*Lincoln and Garfield.

WM. McKINLEY

12.

Thy name will thus forever be
Embossed on the bright page of history.

13.

For thou hastened the injured to defend and save
Appalled the Spanish tyrants, and freed the Cuban brave
Scattered in confusion ursurpers on sea and land
And thyself I see now, amidst Cherubim band.

14

Suddenly the morning sun shed a beam,
Awakened I, but to know that it was a dream.

Composed in Hebrew by Mr. Israel Fine,
to the memory of our martyr president, McKinley.

Literal translation into the English by
Mr. Philip Fine.

The Burning of the Sun.

By Mr. Israel Fine.

In commemoration of the rebuilding of *The Sun*, destroyed in the great fire of February 7, 1904.

"The sun sinks, the sun rises."—*Ecclesiastes*, i, 5.

1.

O SUN, arisen Phœnix-like
From out our conflagration;
Thy building only was destroyed,
Thy rays still "light the nation."

2.

Destruction, ruin, blank despair!
These in our memories cluster,
Tho' razed to earth, a smoldering heap,
Thy light yet sheds its luster.

3.

O Messenger! For Righteousness
Thy trumpet voice be spoken.
Peace tidings be thy daily gift,
Good will to men thy token.

4.

For Human Rights e'er intercede,
These States, by freedom blessed,
Shall haven be for wanderer
By cruel Czar oppressed.

5.

Announce the longed-for, fervent hope,
Peace to our brethren given;
That ceased have Hate and Calumny,
Their chains and fetters riven.

6.

Of Earthquake, Famine, Water, Fire,
Record be spared thy columns;
May Justice, Virtue, Love and Joy
Indited be in volumes.

7.

"Oppression, persecution ceased!"
Be this thy speedy message;
Roumania, Russia, may they soon
Of Human Rights give presage.

8.

Spur every man to noble deeds,
His country's laws to cherish,
To love his neighbor as himself;
Then wickedness will perish.

Translated by Miss Teresa Cohen.

The United States and Roumania.

Secretary Hay took the initial step in protesting against the Roumanian persecution of the Jews on August 11, 1902, when he addressed a note dealing with the Roumanian situation to the American Ambassadors and requesting them to place a copy of his note in the hands of the Ministers of Foreign affairs in the respective countries to which they are accredited

Following is a portion of Secretary Hay's note: "Putting together the facts now painfully brought home to this Government during the past few years, that many of the inhabitants of Roumania are being forced, by artificially adverse discriminations, to quit their native country; that the hospitable asylum offered by this country is almost the only refuge left to them; that they come hither unfitted, by the conditions of their exile, to take part in the new life of this land under circumstances either profitable to themselves or beneficial to the community; and that they are objects of charity from the outset and for a long time—the right of remonstrance against the acts of the Roumanian Government is clearly established in favor of this Government. Whether consciously and of purpose or not, these helpless people, burdened and spurned by their native land, are forced by sovereign power of Roumania upon the charity of the United States. This Government cannot be a tacit party to such an international wrong. It is constrained to protest against the treatment to which the Jews of Roumania are subjected not alone because it has unimpeachable ground to remonstrate against the resultant injury to itsef, but in the name of humanity."

Below is an extract which appeared in an issue of the St. Louis Post-Dispatch.

Rev. Marcus H. Dubov, rabbi of the Ingle Street Synagogue in Evansville, Ind., wrote in Hebrew to the Secretary of State expressing his individual and his congregation's appreciation of the Secretary's efforts to ameliorate the sufferings of the Jews of Roumania. Secretary Hay replied in Hebrew acknowledging the receipt of Rabbi Dubov's communication and praying a blessing on the Jews of Evansville. A translation is given herewith;

> Man of God—I received thy letter and I was glad that my work for the persecuted in the kingdom of Roumania found favor in thy sight. Peace to thee and to the congregation of B'nai Moshe, and I pray the Lord our God that He may bless all of the brethren in Evansville in all their efforts, physically and spiritually, and that the God of Peace may be with thee forever. I will remain thy friend,
>
> JOHN HAY.

Herewith is also added the following poem, written by the late Secretary of State.

The Stirrup Cup.

My short and happy day is done,
The long and dreary night comes on,
And at my door the pale horse stands
To carry me to unknown lands.

His whinny shrill, his pawing hoof,
Sounds dreadful as a gathering storm;
And I must leave the sheltering roof
And joys of life so soft and warm.

Tender and warm the joys of life—
Good friends, the faithful and the true:
My rosy children and my wife,
So sweet to kiss, so fair to view—

So sweet to kiss, so fair to view:
The night comes down, the lights burn blue
And at my door the pale horse stands
To bear me forth to unknown lands.

—John Hay.

Dr. Benjamin Szold was born November 15, 1829 at Nemiskert, Hungary. He attended the Yeshibah at Pressburg, and then found his way to Bur, where Reb Judah Oszard conferred upon him the Morenu at the early age of fourteen. Later he entered the Breslau Rabbinical Seminary of Zacharia Frankel and the local University. In 1858 he received a call from the Oheb Shalom Congregation of Baltimore, which position he occupied uninteruptedly until September 1892, when he was chosen the Rabbi Emeritus, and on July 31st, 1902, he passed away. Personally he possessed a magnetism which drew about him, and retained for him, many friends. For rich and poor he had the same warm welcome. If there is an institution for whose maintenance he worked indefatigably it is the historical Sabbath. His principal works in literature are: "Outlines of Judaism," "Selections from the Bible," "A Life of Moses Mendelsohn," "Commentary on the Book of Job." and among his effects were found many essays on Dikduk (Hebrew Grammar) and Mossorah, which have not yet been published.

Eulogy

On the demise of

Rabbi B. Szold.

Stir up morning
For the son of great learning.

1.

Knowledge debarred
Education is marred
The Torah is weeping,
Poetry is dejected,
The Hebrew Language rejected.

2.

From above a fire was sent,
A flame from heaven did descend;
From our midst Rabbi Benjamin passed,
Gone is the man among thousands unsurpassed.

3.

Lamentations and cries in our ears resound,
Where is the man of genius, the Law who will
expound?
Where is the orator, of logic so true,
He vanished like in the desert Hermon's dew.

4.

For thee, O teacher, we shed many a tear,
Thou master of poetry, broken is thy lyre;
To magnify knowledge and wisdom, no labor has spared,
And through thy death our sacred Hebrew is impaired.

5.

Bitter death invaded like foe without heed,
And removed the crown from our head with unexpected speed;
Then knowledge and learning with him to the grave fell a prey,
How horrible the blow, let Israel say.

6.

The beauty of Israel, a martyr fell, his light extinquished,
Zion's harp on the willow suspended remains;
The tuning chords from his sweet discourse like fleeting vanished clouds;
The temple of learning by his death is demolished.

7.

His work did not cease; till old age he knew no rest,
Imbued with Torah and wisdom from his mother's breast;
Day and night he studied till he expired in death's slumber,
How impotent the tomb to confine his works so great in number.

8.

Thou hast passed away and gone to thy tomb,
But thy name forever will brightly loom,
And three broken tablets here before our eye,
Thou hast taken with thee, in the casket lie.

9.

Blessed serene soul, thy earthly abode thou hast forsaken,
To heaven didst aspire, whither thy spirit was taken.
The world of distress and oppression has resigned,
Here reigns sorrow and woe, difficulty and worry combined.

10.

Thy death to bemoan we deeply deplore,
To fill thy vacancy no other Benjamin is in store;
Only for us is the sun obscured; untimely retired
Thou art immortal; though to dust didst return, thy spirit to heaven aspired.

English version by Mr. Louis Fine.

In Memoriam.

Hyman Fine.

I

This picture to behold,
Recalls my wounds of old;
A son so beloved,
Untimely bereaved.

2.

Beneath the earth he rests to our grief,
A son so dear, alas ! swallowed by the grave,
Let the tomb stone testify, let the pile bear witness,
How horrible it is Israel's distress.

3.

This first born son, my comfort and light,
O, how mournfully did my harp change outright,
Hyman's life like a rose did wane,
But his likeness and form to our memory shall remain.

4.

To gaze on this tablet my eyes do faint,
His countenance and feature depicted but in
paint;
There in the grave rests a son I bemoan,
Leaving us a lifeless picture alone.

5.

A charming young man, well natured,
Lived twenty-seven years, an age scarcely
matured,
In his prime of life, in his years the best,
To his parents' regret he fell victim at last.

6.

From childhood on
His heart and thought in one.
And up to the last moment
His ardent desire for Zion did pant.

7.

His soul forever to heaven aspired,
Rest thou in peace, who Zion greatly admired;
Rest thou in peace, noble and virtuous heart,
Thy soul in the shadow of the Almighty to
eternal rest did depart.

Translated by his brother Mr. Louis Fine.

In Memoriam

Dr. Theodore Herzl.

1.

Oh, Herzl leads no more! In sweet heaven he
rests.
His brillant sun, world-encircling, shines not
now;
The flaming eye that discerned Zion's faithful
guests
Is closed now—and we see no longer our
leader's brow.

2.

Zion's great chief is silent—in his grave he
slumbers—
The hero who fought for his people's land,
heaven sent;
Who wanted to gather in the wide scattered
numbers
The one of thousands, whose ideals all were
true, well meant.

3.

His labors grand for right and justice were
teeming,
When with great kings and nobles he for Zion
spoke;
Before God and man he stood struggling, re-
deeming
The scattered sheep, the leaderless, still in
harsh yoke.

4.

In his years' useful prime he was taken away,
Beloved by his folks—hearts and minds deeply
moved—
The worker for free Zion's return through
God's say—
Oh, the Grand Prince of Israel, from all sides
approved!

5.

Kings and Dukes loved him for his life's noble
toil;
At his death their spokesman mourned by his
side.
King Edward, Kaiser Wilhelm—from Italy's
soil
And others came letters, telling the plight.

6.

Oh, in the tempestous, the moving seas of
strife
We fancy to hear the weeping voice of our
clan,
Where is Herzl, the captain, to give us new
new life?
Oh, Benjamin dead! in his grave lies the good
man.

7.

Whom can we send? Who will go to the
front?
Who fills his place to unite the scattered?
Who guides in battle, good God, of him fond,
Israel, Israel, complaining and battered?

8.

Oh, Benjamin, spotless soul, say prayers for all
To God to have mercy with down-trodden Zion!
Oh, Zionists weep over your great leader's fall
Over the death of the sainted, the knighted, the lion!

Composed by Mr. Israel Fine.

Translated into English by Mr. Louis Michel.

Reminiscence of Zion.

"The Lord loveth the gates of Zion,
more than all the dwellings of Jacob."
Psal. 87—2

1.

As for human delight or woe,
For Zion! Zion! ye feel the patriotic glow.

2.

While thy faded grandeur fancy still recalls
Judah's fluttering banner round the Temple's
sacred walls,
And Israel's streamers within the peristylic
halls.

3.

In thy solemn courts where Haleveem sung
With mirth and music, in wild accordance
rung.

4.

And yon grand Lebanon! thy lofty cedars
high,
Thy brow that kisses the orient crimson sky.

5.

The sacred mount Moriah! thy former grandeur
a ruined heap
Where Israel's pilgrims yet in fervent prayer
before thee weep,
Round Mount Hazosim thy Prophets slumber,
thy sires sleep.

6.

Where once the hoary-headed Sanhedrin
dwelleth
And the rest of mankind in mercy and justice
excelleth.

7.

Oh! Zion, Zion! to thee we wish to come
Thou Judah's sacred cradl:e Thou holy ancient
Israeldom!

Composed by Mr. Philip Fine.

Relieve the Refugees.

"To those that willingly
offer charity to the people"

—

1.

Gaze at our brethren coming,
Bewail ! refugees and exiles roaming
As like topmast banner tossed
As stubble from garner crushed.

2.

O weary wandering bands!
Escaping persecutors hands,
From remorseless bold,
From savage pinion fold
Let us go and receive
Those that are in grief.

3.

Hungry and naked as at their birth
A bag on shoulders their all on earth,
Escaped from oppression in sorrow they stand,
Brethren ! meet them with food, heart and
hand.

4.

From barbarous one,
Trodden down,
Robbed and reviled
From home exiled.

5.

Offer them food,
Dress them good,
Those that are going astray
Hungry and thirsty all day.

6.

As the timorous dove,
In multitudes rove,
Imploring their brethren for relief
With pensive mien appearing in grief.

7.

The once wealthy turned poor,
Rich merchants distress endure,
The vigorous turned weak,
Escaping, refuge they seek.

8.

Our brethren oppressed,
Emigrants distressed;
Young and old
Neglected unconsoled.

9.

O, receive the persecuted, that doth mean
The lonely, in hopeless grief unknown;
Those coming here,
From barbarous sphere.

10.

Bewail the refugee, the exiles roaming;
As like topmast banner tossed,
As stubble from garner crushed,
O, console our reviled brethren coming.

Composed by Mr. Israel Fine in Hebrew.
Translated by Mr. Philip Fine in English.

To Zion's Auxilliary.

On presenting the Zion Flag to the President Hon. Theodore Roosevelt. Also in commemoration of Zion's banner fluttering from the buildings of the St. Louis World's Fair

---

1.

While with my eye
Zion's auxilliary discerned I
Yon eastward moving,
Spirited with fortitude striving.

2.

O honored association
Of a peculiar nation,
Eastward, marching by,
Raising their banner high.

3.

Aiding Zion their vow,
For Zion their love aglow,
O assembly eminent!
Eastward, eastward bent.

4.

O Brethren, united bands !
Offering diligent hands,
For Zion thine constant care
For stray brethren everywhere.

5

Carrying their banner high,
The peculiar race gladden's by.
Around thine banner proud,
Israel's spirit rejoicing aloud.

6.

The Zion Association
To Roosevelt did hand,
A token of appreciation
Zion's banner grand.

7.

President Roosevelt wise
Our flag did recognize,
Gave homage and grace
To the flag of our race.

8.

In this prosperous country everywhere
And at St. Louis World's Fair
Is Zion's flag fluttering high,
There my spirit, affection lie.

9.

Behold from mansions nigh,
From castles towering high,
Flutters our flag of white and blue—
The symbol of pure and true.

10.

Within the capitol sphere,
That pure banner appears;
In the White house of Washington
It publishes consolation for Zion.

A Literal Translation by Philip Fine.

A Welcome To Dr. Lewin.

In honor of the coming of Dr. Lewin, Mr. Israel Fine of Baltimore wrote a poem of welcome in Hebrew; translation is given below.

I

He has come from over the sea,
From the land of bloody excesses;
Upheld by the hand of God,
He lays bare his brethren's distresses.

2.

A high and noble soul,
His people's shield and reliance,
At Viborg one of the brave
Who bade the Czar defiance.

3.

Escaped from the land of Russ
As a bird from the fowler's snare,
In this land of freedom and law
We hail you a friend great and rare.

4.

To Judah's service you give
Of learning, of love, all that's best;
Strong leader of those that are weak,
Thrice welcome, thou honored guest!

A Poem

Composed in commemoration of the birthday of
President Theodore Roosevelt,
October 27, 1907,
At the time of the conclusion of peace between
Japan and Russia.

"All the kings of the earth praise thee,
For they have heard the words of thy mouth."
—*Psalm 138, 84.*

1.

Throughout this great and prosperous land
Let all their joy and thanks give vent,
To greet this glorious date of birth
Of Roosevelt, our President.

2.

On this glad day, his countrymen,
His great and noble deeds declare.
With shouts of "Long live Roosevelt,
Our President!" they rend the air.

3

Come all ye nations, honor him
Whose words made cruel war to cease.
Rejoice on this, his natal day,
All hail the advocate of peace.

4.

"Renowned in War—a Hero, brave,"
Thus History records his fame,
But greater still—his deeds in peace,
Will shed a lustre o'er his name.

5.

A bright career—so shall he live,
  All social ills and strife dispel ;
As Prince of Peace his efforts bend,
  The thirst for war in nations quell.

6.

In times of stress, our land's defense,
  He girded on his trusty sword,
And doomed Spain he did requite
  For centuries of crime abhorred.

7.

His eloquence may he employ,
  His Wisdom, Power, Strength and Thought
Fore'er aright mankind to guide,
  As to Manchuria peace he brought.

8

A gift of God to us he is,
  Truth, Peace and Justice, End of Strife,
Mercy and Righteousness, his aim.
  May God prolong his days in life.

9.

Lord grant him Thy protecting hand,
  Let time his path with roses strew.
His wife—true helpmate—long be spared,
  His children prosper, brave and true.

English version by Mr. Benj. Cohen,
Baltimore, Md.

My heart is inditing a good matter: I speak of the things I have made touching the President: Thy tongue is the pen of a ready writer. Grace is poured into thy lips; therefore God shall bless thee forever. Gird thy sword upou thy thigh, O most mighty, with thy glory and thy majesty, and in thy majesty ride prosperously because of truth, and meekness and righteousness; and thy right hand shall teach thee great things: Thou lovest righteousncss, hatest wickedness: therefore God, thy God shall choose thee President of the United States. AMEN.

(*Psalm 45.*)

May He by whose dispensation assistance is granted unto Kings, aid and relief in time of distress, who delivered his servant David from destructive sword: who helped him from his troubles,—He will deliver him from his enemies, preserve, guard, assist and exalt our President THEODORE ROOSEVELT, his family and his counsellors. May the Supreme King of Kings guard him for evermore.

An earnest prayer from a true citizen.

Israel Fine, Baltimore Md.

לשנה טובה

מגיש

בהגות חבה, אחוה, וכבוד, לידיד נפשי הדורש לציון, האוהב עמו
וארצו, על ישראל גאותו!
הר"ר ישראל פיין ש

לראשית השנה! לך אחי לזמנה הואילה נקחה
ברכת טובה מלבי שואב זאת הברכה!
ברכה כללה אך לא כלה. כי היא נובעת
מנפש נתינה לך באמונה מעמק יודעת —
רעיונים יפים לך מסבבים מצעירים
מלב אח בחר בך מורחקים
ואל אלוה שכן גבוה שם מלמעלה!
בשנה הבאה תחפה כל רצה תנים הלילה —
עזר המאורות יניך על אורח ויחנך
ינים כל אנוש ושם השמש לא יכפה
והיית שמח ומאשר בצלח גם רצון פורח
שלום בבית בטוב כבית מלא ליח —
נחמת אחיך עם נרובך תראה בעינים
בשוב ה' שבותם ממצות גלותם לשערי ירושלים!

כמשאת נפש מוהבך באמת המברכך בכל טוב
אותך ואת רעיתך יוצאי חלציך וכל הנלוים אליך.
ערב ראש השנה, תרנ"ה לפ"ק

י. ח. רבינוביץ מוהר-נאמנא

13

לא יחת מים הסוער והזועף,
יסבול סבלו — ולארץ אבותיו שואף,
מגוי אל גוי — ההולך וסובב,
ורוחו לארצו — זה הציון חובב.

14

עם! כל ימיו, חושך שמיו,
גוי! מרודפיו וקמיו, נשפך דמיו,
מתגורר הלך ויתע — מדחי אל דחי,
מתבוסס בדמיו יתאושש ובדמו יחי.

15

בתקוה חכרון! נשובה לבצרון אחים אהובים,
קוו! קוו! עד ירחם — יושב הכרובים,
עוד יזכור בריתו — יחמול וישקיף משמים.
יבנה ערי יהודה! ויקים חומות ירושלים. —

9

בגולה במקלו תועה—כגנב שחוח,
יעקב עיף ינע, באין מנוח,
צריו ירדפוהו כמץ — מצרותיו יאנח,
מאכזרים לחייו קץ — ויחליף כח.—

10

עם עולם! יבח לשנאת הדת המתלקחת,
גם כי יחיה בשאון וסער מתחולל,
אם רבו צרותיו — לא ימות לשחת,
לא ימיר דתו — ובנוים לא יתבולל.

11

לא יירא מרעות מפרעות ורעמים,
בתורתו!—אבן ישראל כל הימים,
משלח ונעזב מארצו — זה שנות אלפים,
ולבו לציון — לה ישא עינים.—

12

אם רכושו שדדו, גם נוהו השמו,
ירדפוהו, ידרכוהו מנוחה במשפט מעוקל,
אך הוא יתעודד! ואויביו יספו יתמו,
בוער באש דת — והסנה איננו אוכל.

5

עם! באין ארץ וממשלה,

עם! באין מלך ושרים,

לא יינע לריק — הנולד לבהלה?

פה ישפל — ופה יתאושש וירים.

6

לא יפחד מקמים, בו תמיד נלחמים,

בן משברי ימים, יחיה יעקב התמים,

ובכל עתות וימים, לאמונתו יקריב דמים;

זקן-ועול ימים, שפל — ושוכן רמים.

7

גוי! הנכון תמיד לפרץ?

מצר — מורדף על צואר,

עם! הסובב כדור הארץ,

קיומו בנס — ויחיה באויר. —

8

יעקב! לא מת, —

עומד! ויעמוד לנס, —

לו סחרה התורה הזאת,

בה ישפל — וירים ראש.

בתקוה וזכרון
נשובה לבצרון.

1

עם פלא! ישראל בעמים,
כאיתן סלע, בין משברי ימים,
אניה סוערה — באין חובל,
נחשבת נשברת — בים התבל.

2

ושם! — יעקב באנחותיו, יחוג ינוע,
שוכב בתקוה מראשותיו, ויחל לתשועה,
כה העם חלכה — בכל עיר ומדינה,
יקונן קינת איכה — ירמס באין חנינה.

3

עם! רפה כח, לגוים המלקוח,
עולת תמיד בתבל המזבח,
הנודד ללחם — ההולך ונסוע,
לו לסבול שכם, השכל וידוע.

4

וכרגע יתגבר, אביר יעקב סלה,
כבליו ישבר, עם עולם לפלא,
בגלותו חשכת ליל, באמונתו נבר ישראל,
לא יחת ויבהל, יצליח ועושה חיל.

8

חלפת הלכת למנוחות
ושמך חרות לעד לזכרון;
והנה פה לעינינו שברי לוחות
לקחת עמך, המה מונחים בארון.

9

אשריך נפש זכה! בית חומר עזבת,
למרום עלית, מקום שם חצבת;
תבל, גיא אבל עזבת, בה צרה ומצוקה,
בה אך יגון ונהי—רק מכשול ופוקה.

10

על מותך לבכותך נועדנו—ותדמע כל עין,
שברנו גדול!—כי אחריך בעממיך בנימין אָין!
אך בעדינו חשכה שמשנו, אָספה בצהרים,
ואתה לא מת, שבת לעפרך ונשמתך בשמים

פן המצרים תרס״ב.

Died at the age of 73, July 31, 1902.

4

רבינו בנימין! עליך כל עין בוכיה!
עמלת, פעלת, הגדלת חכמה ותושיה,
מזמר משכיל, כנורך נפץ, שמה ושאיה!
ובמותך — שפה עבריה, נאלמה דומיה!

5

הוי! המות המר, כאויב כצר, עלה בחלוננו,
בהלקחו בסערה, הוסרה העטרה מעל ראשנו!
אז הדעת והתבונה ירדו עמו קבר,
יאמר נא ישראל: „מה רב השבר":

6

צבי ישראל על במתינו חלל—נרו כבה,
נבל בת ציון על ערבים תלה,
והמית מיתריו, מחן שפתותיו כענן כלה,
היכל התורה והדעת במותו נחרבה.

7

לא מש מעבודתו, לעת זקנתו, לא ידע שבת;
לתורה, למסורה, לחכמה, לתבונה, נקדש מבטן
בשכבו ובקומו עד רגע האחרונה הנה ויישן המות
ועתה! איך יכיל בקרבו אוצר ספרים? קברו הקטן.

אלון בכות

קינה על מות רבי

בנימין סאלד.

על בן בינה!
שאו נא קינה!

1

הדעת נגדעת,
ההשכלה, חבלה,
תושיה בוכיה,
רוח השיר שחה,
ושפת עבר נאנחה.

2

ממרום שלח אש!
משמים ירדה להבה
רבינו בנימין מת!
איש דגול מרבבה!

3

בכי ונהי תמרורים לאזננו נשמעת:
תורה—מי יורה? איה איש הדעת?
איה מליץ חכם במיטב הגיון?
הה! לקח ואיננו כטל חרמון בציון.

5

עלם ענג — רך הטבע —
חי בתבל — עשרים ושבע!
באביב חלדו במבחר שנותיו!
קפד חייו למרות רוח אבותיו —

6

עדנה באבו —
מעינו ולבו!
ועד שעה האחרונה —
נפשו שאפה ציונה!

7

עד רוחו, עלתה שמים!
למנוחתך—חובב ציון וירשלים—
למנוחתך! טהר לב הולך תמים!
נשמתך, בצל שדי, משכן עולמים.

בני המנוח שכתי חיים נולד בפאסראי, רוסיה, יום הששי ו׳ כסליו תרכ״ה ונאסף יום הששי י״ג מרחשון תרנ״ב בבאלטימארע, אמעריקא.

S. FINE

בני המנוח שבתי חיים

נולד בפאָקראי, רוסיה, יום הששי ו׳ כסליו
תרכ״ה ונאסף יום הששי י״ג מרחשון תרנ״ב
בבאלטימארע, אמעריקא.

A Tribute.

אחרי מות
הד"ר אהרן פריעדענוואלד ז"ל.

ויראו כל העדה כי גוע אחרון ויבכו (במדבר כ" כט).

מדמעות עוד לא יבשו העינים!
בנימין* איננו! — ואהרן נלקח מהחיים
מחצר מות כמעט הנה שבנו—
וקרבן חדש הה! לקבר הקרבנו!

* *
*

אהרן פריעדענוואלד! עברי נאמן,
הנודע בשערים לרופא אמן;
ראש ונשיא היה בתוכנו
נאסף אל־עמיו ומי ירפאנו.

* *
*

אספו ננהם! שני מאורות גדולים:
הרב בנימין ואהרן הרופא חולים
אנשי שם, ברשת המות נלכדו
הנאחבים בחייהם ובמותם לא נפרדו.

* *
*

למנוחתכם טהורי־לב הולכי תמים
נשמתכם בצל שדי־משכן עולמים! —

*) אחרי מות רבי בנימין סאלד זמן קצר נאסף אל עמיו גם ד"ר אהרן פרועדענוואלד.

Ephraim M. Baker.

מצבת זכרון.

אפרים איננו! בסערה הובל לקבר,
פתאום הוא נאסף ויגדל השבר.
רב משפחה, ימיו ספו מתבל,
ילילו בניו, האלמנה תבכה באבל,
מנוחה בקש, ולזקנתו למצא מרגוע,
מעבר לים דרכו רגליו פה לנוע,
טוב במדותיו היה לאלהים ואנשים.
ועסקיו באמונה, יספרו עשירים ורשים,
תם דרכו, ישרת לבבו ופעלו,
יתלונן בצל שדי. ולבקר בהיכלו.—

אפרים מטות בעקער נ״ע.

נפטר בבאלטימאר, יום השישי ט״ז אלול תרס״ה.

Miriam, Daughter of Jehudah.

ותמת מרים

מגן התבל שושנה נקטפה,
רעם מחריד לב מתבל נאספה,
ים דמעות לא די לזה השבר,
מרים איננה! אהה! בת יהודה בקבר,
בעצם שנותיה האם מבנים נגזרה,
תאניה! אניה בלב ים נשברה,
יבכו אחריה ילילו בניה,
היתומים הומים למות אם רחמניה,
ותמת מרים — משכלת בשפה העבריה,
דרכי ביתה אבילות נשארו שאיה,
הלכה לעולמה, בצל שדי להתלונן.
ושני בנים ילדה — נשארו קברה לקונן,

אחיה המתאבל — ר״ל איש בן יהודה.

ותמת מרים בת יהודה, י״ד אייר תרס״ד באלטימארע.

Moses Aaron Fine.

ציון לנפש יקרה.

הוי! בן יקיר איככה עזבתנו,
בכל נפשנו אהבנוך וככה אהבתנו,
חבלים רבים סבלת הובילוך קבר,
ויתמו ימיך בנוער ויגדל השבר,
רעיך שבים ונערים סוחרים משכילים,
מיודעיך רבו מלספור דלים ואצילים,
שואלים איה מאררים פיין הנעים,
הצעיר לימים ונמנע בין השועים,
אמרי פינו חבלו מענותם דבר,
הילד יצא ואיננו חלף ועבר,
רדום ירדום בעפר גופו להרגיע,
נדעך. נרו בארץ ויזהיר ברקיע.

נפטר י״ג ניסן, אפריל 10טען 1903.

מעטים שנותיו 24.

בשנת — בני משה אהרן — לפ״ק תרס״ג.

המצבה הזאת נכתבה ע׳י ר׳ משה אהרן שרייבער.

[illegible]

MORRIS A. FINE

Hyman Fine.

מצבת חובב ציון

הבחור חיים שבתי פיין ז״ל.

של נעליך רגע עובר אורח,
בבטן האדמה שורה למעצבה,
תפארת בחורים פה מצא מנוח,
יעיד הגל תעיד המצבה.
חובב ציון באמונה מן המצוינים,
ישכב פה באביב שנותיו,
יבש עץ הזית פרח עדנים,
מעינו ולבו היו לארץ אבותיו.
פה תאחז חלחלה לב כל גבר,
ים דמעות לא די לזה השבר,
ימיו כלן הה! עף כעל כנפים,
נשמתו תתלונן בצל אל שמים.

בני המנוח שבתי חיים נולד בפאקראָי, רוסיה, יום הששי ו׳ כסליו תרב״ה ונאסף יום חשישי י׳ג מרחשון תרנ״ב בבאַלטימאָר, אמעריקא.

העתקת מכתם המשוררת האנגלית

Ella Wheeler Wilcox.

אדם! כי תשחק ישחקו רעיך,
ובעת כי תבכה בני, תבכה לבדיך,
כי כל איש ישאל הצחוק מזולתו,
אך יש לו לבדו — דמעותיו ודאגתו.

* * *

אדם! עת תשיר יענה לך ההד,
אך אנחתך תאבד לה במרום ובשפלה,
כי גם ההד — יאהב שיר שמחות מאוד,
ולא יאבה לדעת מאהבי׳ מתוגה ומצרה גדולה.

* * *

אדם! עת שמחה במעונך, ישמחו בך,
אך עת תתאבל, נשארת ערירי — באין אח,
רעך! חפץ היות עלז שמח בבתיך,
יבקר תמיד מצהלות ושמחות—ולא דמעותיך.

מדוע רבני החרדים יעטפו
בטלית כל גופם בעת התפילה,
והמתקנים ישימו רק אל צוארם ?
דכתיב „תפלה לעני כי יעטוף."—

* * *

מדוע יקוב הקאנדוקטאר
את פתקי המסע ?
אולי-כדין הוא עושה,
נקב בצד אות פלוני לסימן. (כתובות)

* * *

ברכת השנה להעורך־דין — Mr. Jacob Mitnik
בשנת — „לשומר אהביו בדין" — תרס"ו לפ"ק.

* * *

לשון נופל על לשון:

כאור נוגה	Carnegie
תהי־דר—הארץ־אל	Theodore Herzl
השפע תעלה	Hospital
רעה אפרים	Reform
ויתע—רבו	ויתערבו בגוים
הן־רעה־עטה	Henrietta
אתא מבהיל	Automobile
באתי־קל	Bicycle
משיב הרוח ומוריד הגשם	Fan and Umbrella
זרבבל—רב-בזל	Dr. Herzl
נרדי נתן ריחו	Max Nordau
עת ספוד	דפוס
עת רקוד	דרוק

פתגמים.

מדוע יכבדו פה את בעלי, *)
הכספים יותר מבכל הארצות?
מר ינוקא קרא לכספא מאני—†
מאני מכבדותא.

* * *

מדוע פה בארצנו רובי חולי שנים,
ורכי עינים יותר מבכל הארצות?
באמעריקא היה גדול המסחר
בעבדי עולם — ובצאתם לחירות
כצאת העבדים בשן ועין,
ונשארו לזכרון המחלות הללו.

* * *

מדוע יקראו פה בארצות הברית
לכל איש מיסטער?
כי רובי הבאים דלים ואביונים,
„מקים מעפר דל ומאשפות־ירים אביון."

*) נדפס בהפסגה.

†) Money.

על משלחת מלאכי רעדמאניה נאמר:

„ידברו שלום עם רעיהם ורעה בלבבם.״

* * *

מלאכי השלום מארצות הברית אומרים:

„ונתתי שלום בארץ.״

* * *

על צירי * הצר — נאמר:

„ולא יכלו דברו לשלום.״

„קוה לשלום ואין טוב.״

* * *

על צירי שפאניה נאמר:

„אין שלום אמר ד׳ לרשעים.״

* * *

המורדים ברוסיה אומרים:

„למרבה המשרה—ולשלום—אין קץ״—

* * *

על ניקאלאי נאמר: „וישם דמי—מלחמה—בשלום״

* * *

נשיא רוזוועלט למלאכי השלום אומר:

„ליועצי שלום שמחה.״

„התענגו על רב שלום.״

*) צירים תרתי משמע.

על הרב דר. קליין — Rabbi Dr. Kline נאמר:

„אם קטן — אתה בעיניך ראש אלפי ישראל אתה."

* * *

על קהלת שיקאַגא הנותנים שכרם לדבי הירש

15 אלפים לשנה אומרים:

„הניחו מעותיהם, על קרן „הצבי" Hirsh".

* * *

לפרץ תרשיש.

טובים מן האחד השנים,

צופה נתתיך לבחון בעינים,

לנקות לצרף לזקק שבעתים,

תקרב הטובים תרחק הרעים,

בלבך חכמה תבונה ומדעים,

פרצת פרץ בתרשיש ממלאים.

* * *

בבוא מלאכי השלום האאגה אמרתי:

„בואכם לשלום מלאכי השלום."

* * *

על צר—ניקאָלאַי נאמר:

„אין שלום מהצר."— (זכריה.)

„עושה שלום ובורא רע." (ישעיה.)

„בקש שלום ורדפהו." † (תהלים.)

†) מלשון ירדוף אויב.

על רב מתבולל הסמיכה אומרת:

„ויהי לגוי גדול עצום ורב."—

* * *

רב מתקן אומר:

„לרב תרבו נחלתו."

* * *

רב מתבולל אומר:

„וסלחת לעוני כי רב הוא."

* * *

להטאַגעבלאַט אמרתי:

„יום ליום יביע אומר."

* * *

רוזוועלט אומר לחברי המסילות:

„סולו סולו פנו דרך, הרימו מכשל מדרך עמי."

* * *

השר קאראפאַטקין עת נגף מגבור Nogi אמר:

„יד ה' נגע בי."

* * *

עת בחירות הנשיאים בשנת 1904. טהעאָדר רוזוועלט מהרעפּוב־ליקאַנים, דזשאָרדזש פּאַרקער מהדעמאָקראַטים.

הרעמאָקראַטים אמרו טוב אשר לא תדר, *
הרעפּובליקאַנים ענו תדיר ואינו תדיר, תדיר *
קודם.

*) Theodore Roosevelt.

אחרי מות ד״ר הערצל המלכים שלחו נחומים רק
השולטן לא שלח — ככתוב:

„אין שלטן ביום המות.״

* * *

לבנות היונקים אמרתי:

„אם אביה ירוק, ירק * בפניה הלא תכלם.״

* * *

מכנות ואוצרות הקרח אומרים:

„כונס כנד מי הים,

נותן באוצרות תהומות.״

* * *

הנער הגלב אומר:

„ירהבו הנער בזקן.״

* * *

שר הצר—סטאליפין על מלאכי ונבחרי הדומה
אומר:

„לאסור מלאכיהם בזיקים,

ונכבדיהם בכבלי ברזל.״

* * *

הנותן סמיכה לרב מתבולל אומר:

„וסמך ידו על ראש החטאת.״

*) טשוטשעבעקקא.

הציונים אומרים:

ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה."

* * *

דר. הערצל אמר:

"דברו על לב ירושלים כי מלאה צבאה כי נרצה עונה."

* * *

מתנגדי ציון המתבוללים אומרים:

"נעלה ביהודה ונקיצנו."

* * *

והחרדים אומרים:

"יהודה עוד רד עם אל ועם קדושים הוא נאמן."

* * *

מתנגדי ציון החרדים אומרים:

"ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב."

* * *

על חסידי אומות העולם החובבים הציונית:

"יש יום קראו נוצרים בהר אפרים * קומו ונעלה ציון."

* * *

מאור החשמל בירושלים אומר:

"אור חדש על ציון תאיר."

*) רעפארם.

אתא־מבהיל (אטאמאבילל) אומר:

„הובישו רוכבי סוסים."

* * *

נערות הסאלוויישאַן אַרמייא ההולכות ומנגנות בתוף וכנור אומרות:

„קחי כינור סובי עיר—הטיבי נגן למען תזכרי."

* * *

השפנים אמרו:

„אוי לך ארץ שמלכך נער." †

* * *

הבאיערן אמרו:

„אין לנו מלך אלא אתה (Otto)"

* * *

על נשיאי חברות ולאדזשעס נאמר:

„מעלה נשיאים מקצה הארץ."

* * *

מטיפי היונקים אומרים:

„מפי עוללים ויונקים יסדת עוז."

* * *

אחר שריפת בית השמש * נאמר:

„אין כל חדש תחת השמש."

†) Alfonse.

*) The Sun Building.

כדור הרוח — בנסעו אומר:

„כי גז חיש ונעופה."

* * *

האייז טראסט אומר:

„לפני קרתו מי יעמוד."

* * *

הטעלעגראף באין חוטים אומר:

„השולח אמרתו ארץ."

* * *

עלי ווייטער אומר:

„המגביהי לשבת המשפילי בשמים ובארץ."

* * *

עלי־ווייטער שנתקלקל אומר:

„אסק שמים או אציע שאול."

* * *

הנער המוביל העלי־ווייטער אומר:

„אם תגביהי כנשר קינך משם אורידך."

* * *

הסאדא פאונטיין אומר:

„חלמיש למעיני מים."

המאטאר–Motor אומר:

„ברקים למטר עשה."

* * *

עלעקטריק פען אומר:

„מוצא רוח מאוצרותיו."

* * *

מאור החשמל אומר:

גם חושך לא יחשיך, ולילה כיום יאיר.'

* * *

הסטייטמענט אומר:

„כי דורש דמים אותם זכר."*

* * *

אלמוני—בעיר פלוני—נשיא בהיכלו,
עלה לדוכן ולא שלף נעלו,
עליו נאמר:
„מה יפו פעמיך בנעלים חמוקי."

* * *

לחבר עלק (Elk) אמרתי:

„דומה דודי לצבי."

* * *

רוכב הבייסיקל אומר:

„על סוס לא נרכב."

*) דמים תרתי משמע.

פרק שירה.

תמונה פאטאָגראַפית אומרת:

„אל תראוני שאני שחרחורת ששזפתני השמש."

* * *

הטעלעגראַף אומר:

„עד מהרה ירוץ דברו."

* * *

הגראפאַפאָן אוֹמר:

„שמעתי ותרגז בטני לקול צללו שפתי."

* * *

הטעלעפאן אומר:

„עמו בעצו ישאל * ומקלו יגיד לו."†

* * *

הטונעל אומר:

„עושיתי בסתר רוקמתי בתחתיות ארץ."

* * *

כדור הרוח קודם נסיעתו אומר:

„אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברח?"

*) בתיבת עץ ישאל.

†) ומקלו—הרעקאָרד.

19

באסיפת רבני המתקנים במאנטריאלה, קענעדה,
והחליטו שם, ישראל משפחה ולא עם, מבלי לקוות
לשוב לארצנו אשר נשבע לאבותנו.

תורה! תורה! חגרי שק,
מאשרי העם הפרו חק,
על ציון וירושלים השליכו נעל,
„לארץ אבותינו תקותינו מעל",
משיח לא יבוא עוד ויגאל,
לשוא יגיל יעקב וישמח ישראל,
שמו עם ישראל לחרדה ולבהלה,
באסיפתם ושפתם שם במאנטריאלה,
ועצותיהם לעמנו בגוים להתבולל,
וחזון חוזינו כקש יבש למולל,
כה הטיפו בכל עבר ופנה,
כן נמנו וגמרו בריטשמאנד ווירדזשינה

20

באחת מקהלות יעקב.

ראיתי מתפללים מתנומה,
ירדמו במפני חטאינו,
יזכירו יורדי דומה,
יזמרו וירננו בעלינו.

21

תפלה תועבה.

במי שברך — יברכו החיים,
והמתים — יזכרו במתנת ידים,
אבל מה בצע בנדבה,
אם תפלתם עושים תועבה,
זה „קאַיען" זה הבל,
אלו ואלו ירוקו מפיהם זבל.*

*) טשוטשאבעקא.

15

תכלת ולבן.

מדוע בגדי השוטרים תכלת ולבן,
ובתי ידיהם תמיד לבנים,
ידו רמה, ובמקלו היכולת,
וידיו משוחד נקיים וכנים.

16

באייראָפּה יאסרו הגנבים בשתי ידיהם,
באמעריקא יאסרו בידם האחת,
כי השוטרים בעצה אחת—במעבדיהם,
מכל גנבה חלק כחלק לקחת,
לזאת יאסרו הגנב בידו האחת,
למען יוכל מיד השני שוחד לקחת.

17

השוטר והמקל.

לך הזרוע כח ויכלת,
ידיך לבנים לבושך תכלת,
תבדוק בבתים במערות וחורים,
אתה רצצת ראשי שיכורים,
מתניך חגורים למהלומות המקל,
„משיב חכמים אחור ודעתם יסכל.״

18

מקבלי מעות מחברות אחריות,
עלהם לזמר הפזמן,
„מעות צור ישועתי.״

ככתוב בהסדר.

„זאת יאמר אחר ההדלקה.״

11

יצעקו ירעשו עלי בעלילות וקולות,
אעצור משפוך דמי אזרחינו כשבלת
אשבור זרועי בעלי מיליאנים ביכולת,
אעלה אשקל מעשיהם על משקלת.

12

לרוזוועלט.

לא ראשון אתה נשיאנו,
לשמוע חרפות וגידופים כמלפנים,
כזאת קרה גם למשה נביאינו
עוד מעט רגמוהו סקלוהו באבנים.

13

„במקום המשפט שם הרשע."

כיס אחד.

שוטרי האיירים פניהם פני להבים,
לא יסובבו בחוצות—במרזח לילות וימים,
יקחו שוחד וישכרו עם הגנבים,
ובמחתרת כי ימצא גנב,—להם הדמים.—

14

נוטרים מצדק.

שוטרים נוטרים לנו בלילות,
לחקות לשמור צעדי גנבים באפלות,
להפריע מזימות פועלי און,
למען הכירם מלובשים בתכלת ולבן.

6

במחלקת קֹרח,—
ותפתח הארץ פיה ותבלע כל עדתו,
והערימאַן כאורח,
לבלוע הארץ כל מטרתו.

7

האמת כשמש יזרח שבעתים,
לשקר האמש אין רגלים.

8

הנשיא לא יפחד מאבירי הבשן,
העושים הנוסעים מתים עדמת דשן,
הנשרפים באש ונחנקים בעשן,
ישמור אזרחינו מכל אסון.

9

נרעשתי, מאנקת יתומים ואלמנות,
אבות יקוננו לבנים ובנות,
הנהרגים למאות ונפצעים לאלפים,
מחטאת אילי המסילות והכספים.

10

אם כתרוני בעלילות אבירי הבשן,
בעלי חעגלות באש קיטור ועשן,
לא אתנם ללכת בדרך עקלתון,
ילחמוני כקרח, אבירם ודתן.

מכתמים.

1

„אל תגעו במשיחי
ובנביאי אל תרעו.“

בושו הכלמו אילי אלפי רבותים,
למה רגשו בריבות ולזות שפתים,
סורו! סורו! מרוזועלט פועלי און,
אל תגעו במשיחי בבית הלבן.

2

רבים על נשיאנו הקמים,
מדוע הולך בצדקו תמים,
זה דרכו כל הימים,
לא יפחד מאנשי דמים.*

3

הערימאַן וחברתו,
כקרח ועדתו.

4

מה למחלקת קרח אבירם ודתן?
בין הערךרימאַן ומרעיו אבירי הבשן.—

5

קרח רב במשה,
על טלית שכלה תכלת;
והעררימאַן עלילות עושה,
מדוע לרוזוועלט הכח והיכלת.

*) דמים תרתי משמע.

13

דמים בדמים.

אילי הכסף מהבטחתם נסוגו אחור,
בל יאמינו לממשלת עמק עכור,
לבקש דמים קולו נחר,
„כי הדורש דמים—בדמים אותם זכר."

14

„מלך אסור ברהטים."

הצר והצרה באגיתם שם,
חרדו ביבשה, ופחדו מים —
הגלו מארמונם מפחד ודאגה,
דמיונם „כיונה במעי הדגה".

15

הנבחרים לעלות לדומה
נהפכו ליורדי דומה.

קריאי מועד הנבחרים,
תחת עלותם לדערמה *
מצאו להם קברים—
נהפכו ליורדי דומה—
כפקודת הצר—להביא משואה
נהרגו ממרצחי שחורה המאה.—

*) Douma.

9

פקח פליליה.

ניקאלאַי פקח פליליה ושנה,
שמחתו ומועדו נהפך לחנה,
ארצו אוכלת יושביה כמנהגה,
צוחה ופרץ — בחוצותיה שאגה.

10

ממלך בלהות
למות תוצאות.

ניקאלאַי מלך בלהות,
עבדיו עושי הרעות,
שופטיו מחרחרי פרעות,
לכן לא ישיג הלואות.

11

עופרת במחתרת

להמית הצר מצאו דרך אחרת,
לקדם פני כבודו בבואו להקרת,
לקחת נפשו הכינו במחתרת,
אבק שרפה וכדורי עופרת.

12

ויתנכלו להמיתו.

לחייו התנכלו מתי סודו,
לשלחו—אל סערנייא דודו —
עבדיו עשו יחד שכם
ויודע להמלך „ועל עבדיו יתנחם."

5

גם השר וויטטע
לא ישיג קשיטה.

מחזיר על הפתחים השר וויטה,
הולך וסובב לבקש מגוי וממלכה,
ועוד לא השיג אף קשיטה,
רוסיה עמק הבכה — כזונה נשכחה.

6

תאניה ואניה.

דרך הצר באניה,
בהיכלו השאיר תאניה,
שעריו יוכת שאיה,
וארצו דלה ועניה.

7

מששון לאסון.

בארמון המלך כי יקרה אסון,
לפרוע לגדוע כל אדיר וחסון,
ליגון ואנחה יהפך הששון,
תתחלחל המלכה והצר הפתן,
מכדורי עופרת ותמרות עשן,
המורדים יגבירו כאריות כאבירי הבשן.

8

עופרת במחתרת.

הצר פרעות בישראל יוצר,
קרא לחלצהו מן המצר,
לעם צרפת לו חסד נוצר,
להשיג הלואה מבית האוצר.

משא דומה.

1

להסיר העטרה,
מהצר והצרה,

2

בהפיץ הצר יורדי דומה,
הרבה בארצו מבוכה ומהומה,
להממשלה אין עוד תקומה,
חדלו לשלם להאיצר תרומה.*

3

מודעות מהלואות.

ממלכה החטאה, עד משבר באה,
הלכה מגוי אל גוי, ולא מצאה,—
כי נבחרי הדומה שלחו מודעות,
לאילי הכסף — בל יתנו הלואות.

4

הצר להציר.

צוה הצר לציר היונים
להשיג הלואה מאה מליאנים,
ויענו הצרפתים והגרמנים,
דברי המלך אינם נאמנים.—

*) כסף גלגולת.

53

מבואי לארץ החדשה.

פלוני אלמוני שאלני בשחוק,
בדברו פער פיו בלי חוק,
מאין באת? מפוילען הברוכה,
אחי! ממקום אחד באנו — מטיפה סרוחה.

54

ישמח משה.

הראיתם מה פלוני עושה,
יושב בטל אוכל ושותה,
ולא ישלם לכל נושה,
לפשוט הרגל ישמח משה.

55

אחרון חביב.

חג הסכות כי חוגים,
בכבוד והדר בלולבים ואתרוגים,
בחושענות והקפות סביב סביב
הראשונים תועים אחרון אחרון חביב.

56

מדוע רוח המשורר לא ינוח?
כי אין קץ לדברי רוח.—

49

שאלה שאין עליה תשובה.

איזה עשיר השמח בחלקו?

50

בשבתי לאטי
באטלאנטיק סיטי.

שפת הים
שמעתי שם.
באין אומר ודברים,
יביעו גלים משברים,
המית דכים שמעתי,
שפת לא ידעתי.
אכן נקרא „החוף" שפת הים
כי שפת לא ידענו נשמע שם.

51

מטיפי התבוללות.

מדריכי עדתם מטרתם להתבולל בגוים,
מאשרי העם מתעים, יוליכום תועים,
רע־בנים הללו ככהנים כמרים,
היהדות דורסים—דורשיםחדשים לבקרים.

52

ראשי המתבוללים.

אך ראשי הכבשים—במעל,
על ציון ישליכו נעל,
יצאו להדיח אנשי עירם,
על מי מנוחות ירביצו בעירם.—

42

לחנער הנופל ממרכבת — בייסיקעל.

מדוע נפלת ממרכבתך יקחך אופל,
שאני אדוני! קודם שלושים, הנני נופל. —

43

באייראפה לא יחשבו לאנשים החייטים.
ופה הגם מבני העליה המעטים.

44

דרכים מסכנים.

מדוע פה דרכי מסלת הברזל בחזקת סכנה,
תחת ברזל לאסוף כסף החברה הוכנה —

45

באייראפה יוצע התבן לבהמה ברפת
ופה במעטטינג ירפדו הבתים לכל נפש.

46

תשובת דר. פיליפסאן לנערי אנטיסעמיטים.

רק על נייר אכתוב נשגבות,
לא עליכם נערי בלויי סחבות.

47

באייראפא שקר החן, והבל היופי
באמעריקא, שקר — החן, והבל — היופי.

48

באייראפא יש לו מנה רוצה מאתים,
באמעריקא יש מאנני * רוצה מאתים כך.

*) Money.

37

באמעריקא בהגיע לבחירה התור,
ישימו פתקי נייר לרבבות,
ויצאו ענל שור וחמור,
פחותי ערך בלויי סחבות.—

38

עובדים אובדים.

חברי המסלות והמכונות ינילו,
יתימרו „כים אחד לכלנו",
והעובדים האובדים—במר יחילו,
הה! „יד אחת לנו" *—

39

תפארת לעינים, זהר אבני שוהם,
ולאזן שומעת מוסר אמרי נועם.

40

העתקה מאנגלית תשובת דר. גאסטער מלאנדאן,
השואלים מאתו מדוע לא תלך עדתו לפי הזרם — לרוח העת.

הדגים המתים ינשאו מהזרם מבלתי יכולת,
הדגים החיים! יאבקו ישוחו נגד השבולת.

41

על פמישען בני ברית לרוזוועלט.

הכל מותרים לחתום, איש ואיש,
בן ברית—ושאינו בן ברית.

*) מהמכונות נחתך ידם

34

הוצאות לטהעאטראות.

להמרבים הוצאות,
בבתי טהעאטראות,
לחשקי נשף,
יזילו כסף.
לבתי תענוגות,
יפרחו זוגות,
ולהפיץ אורה,
לא במהרה,
יתנו גרה,
לתלמוד תורה.

35

פושטי הרגל.

במדבר ראו העם, כי בושש משה—
פזרו זהב, השליכו באש, ויצא העגל.
ופה—ייראו פן יבוא חיש הנושה—
אוספים כסף, סחורה ופושטים הרגל.

36

לעת הבחירות.*

באייראפא יניחו במכונות
בלויי סחבות שונים,
ויוציאו נייר בגליונים
לספרים ולכתב חשבונות.

*) Election.

30

תשובת מתנגדי שם.

אתם חייבים יענו הכלבים,
נזלת העני בבית הקצבים,
נתח חלקינו ימכרו הטבחים,
הכלבים רעבים נובחים, ונאנחים.
אם לכלב תשליכו נבלה וטריפה,
אז תכלה השנאה ותעצר המגפה.

31

מעלה נשיאים.

האנשים הבאים מקצות תבל,
לכבוד וגדולה יפרצו פרץ—
העמלים לקחת בכל קדש חבל
„מעלה נשיאים מקצה הארץ".

32

נשיאים—וגשם.

המגביה לשבת בין אנשי אמונה
על כבוד ויותרת—ישא עין—
ולבבו רחוק מחכמה ותבונה,
„נשיאים—וגשם—ורוח—אין".

33

להמעלה עשן.

כל תעשן מקטורת,
אולי יקרך אסון,
תמיד בפיך מרורות
יכלו ימיך בעשן.

26

מנשף כסף.

בית מסחר זהב נשרף בנשף,
תחת הזהב אביא לך כסף,
עתה נודע אכן,
זהב באש יבחן—

27

לעזרת היתומים.

התעוררו אחים בלבבות טהורים
להושיע ילדים באין הורים,
לגדלם לאזרחים ויהודים נאורים
קומו לעזרת ד׳ בגבורים

28

שפה העבריה
הצחה והנקיה.

בה ארחש רגשי לבבי,
עשרי ואשרי בנועם לשונה.
שירתי בשפתה כינורי ועוגבי,
אתענג עת אעופה ואשכונה.

29

שאלת בני שם.

מדוע ליהודים נשתנו העתים ?
בשנאה ילחמו עלינו האנטיסימיטים.
העברי, נגזל ונרצח, במעונו
לישראל, יחרץ כל כלב לשונו.—

23

הנער המגיד.

כסוחר באין סחורה,
כחנכה בלי מנורה,
כעשו באין בכורה,
מטיף באין תורה.

24

שפת לא ידעתי, אשמע.

אם אשת המטיף, מנמתה
כל ידע יבין המורה
מדברת עם שפחתה,
לשון קודש שפת התורה.

25

שכורים
בפורים.

שם—ראיתי בפורים
שני מיני שיכורים,
האחד שתה ונתן לאחרים
לאוהביו מכיריו גם לזרים.
והשני שתה לרויה,
והנשאר שפך לארץ
ראיתי מעשה שהיה,—
כן ארחות פרץ.

20

מוקדם—מאוחר.

באיזה מכתי כנסיות,
יתנהגו כבראשי הומיות,
סדר משטר המקומות,
כהגוסעים בבהמות.
הסוסים ראשונים,
שניים העגלונים,
שלישים הארוגים,
היושבים אחרונים.

21

כתוב בתורת יה,
מות יומת מחלליה,
ופה יסחרו באין אסון
כל מקנה ומלאכה בשבת שבתון.

22

שמעו מוסר ותפרעו—.

גם הבהמה הטהורה
מפרסת פרסה ומעלת גרה
והולכי שתים,
יקפצו ידים,
למשען תלמוד תורה
לא יתנו גרה.

17

על מות וויליאם מאקינלי.

אהאיה הרה
נאילם ילדה
באָפלה קברה
נויארק אבדה.

18

כאב בתו.

לא מכל הורים יולד,
כרבי בנימין סאלד,
לא מכל צמח ונטע,
תפריח תגדל הן־רעיה־עטה. *

19

מתנגדי ציון.

מתנגדי ציון מרבנים החרדים,
השוכבים במנוחה על ערשותם,
למען ציון כופפים וקודים במודים,
ישאפו להקבר בירושלים אחרי מותם.

עליהם מקונן הנביא ירמיהו,
ותבואו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה.

*) Henrietta.

13

בהריגת שרי המדינה,
באבוד רשעים רנה.

14

אפס המץ נרצח הרוצח פלעווע,
כלה רשע אביר לב בטבע
נהרג בדין—אמת * על נהר נעווע
שוכב למעצבה תחת גל וגבע.

15

צוררי יהודה נכרתו,
שונאי היהודים מתו.
רשעים אבירי לב בטבע
צוררי עמנו סערגייא ופלעווע,
פרעות בישראל בחייהם זדו
לכן! גם במותם לא נפרדו.

16

אחרי מת דזשאהן העי.

חמק עבר מעמל התבל לנוח,
בעולם האמת—חי איש הרוח,
מלאכי שלום שם יקדמו פניך,
בין צבאות שדי לשים כסאך,

*) Dynamite

9

העולים, יורדים.

בסולם החכמה לא עליתם,
אך ירדתם מטה מטה תהומות,
הראיתם בשעדליין † — מה עשיתם
אנשים נדמו נדמו כבהמות.

10

יודע פגוים.

תולעת יעקב גם אבן ישראל,
מחמת אויביו לא יחת ויבהל,
כל אוכליו יאשמו ימצאו רעה,
כי ד׳ ילחם לשארית הנמצאה.

11

מסירת המן.

מסירת ורשעת פאבעדענאסצאוו האשמדי
יהודים! להניחם—אין כדאי!
ופקודת הגזרה שולחה כשי,
ונחתם בטבעת המלך—גקאלאי.

12

אחרית רשעים.

בראש שער קרעמעל המצודה
נקרע לבתרים סערגייא צורר יהודה
כדור דין-אַמיט * הרבה פצעים
נכרת מתבל זו אחרית רשעים.

†) Massacres

*) Dynamite

5

פרעות בישראל.

החוצות מנוצות כשלג הלבינו
נשים ובתולות לבושת ענו,
הרגו, טבחו, אדם כבהמה,
ברחובות תועבות ומחדרים אימה.

6

כמרים אכזרים.

איה משרתי אל? כהנים כמרים,
המלמדים דרך ארץ ואמונה;
מדוע לא תוכיחו להאכזרים
איכם! איכם! אין קול ואין תמונה.

7

בנים רחמנים.

איכם אחים רחמנים!
רוזנים חכמים ונבונים
עת אנשים למות נתונים,
איכם אתם חפשים הבונים?

8

ההשכלה חובלה.

מה לכם בההשכלה להתפאר?
אור חכמה פנינו יאר,
לשוא תתימרו בני אדם
החכמים בלשונם וחרבות בידם.

מכתמים.

1

חיי אדם.

חיי האדם, עמל עצבת,
בתבל האבל—רוח נושבת,
יעמל יעפיל על לשבת,
וכרגע אין—ויישן המות.

2

העונג כדונג.

לא לאורך ימים העונג,
כי במהרה ימס כדונג,
התענוגים כצל עובר ידאו,
וכאשר יחנו כן יסעו.

3

לא אירא מות,
פחדי מחיי עצבת.

4

הנשמה ברמה.

רק הגויה,
תשוב לבליה,
וחיה הנשמה,
שמה ברמה.

5.

הִתְאַסְּפוּ בְהֵיכַל הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה בְּמַעֲרָכָה
לִכְבוֹד נִשְׁמָתוֹ—סִפְדוּהוּ, לוֹ יֵעָשֶׂה בָכָה
יִשְׁקוֹט לְבָבִי, גַּם רוּחִי שָׁכָכָה
עֵת יְסַפְּדוּהוּ כַּדָּת, כַּדִּין וְכַהֲלָכָה.

6.

אַבְרָהָם הָעִבְרִי עָף מֵאִתָּנוּ בַּחֲלוֹם
תְּמוּנָתוֹ לְנֶגֶד רוּחִי אֲשׁוּרֶנּוּ יוֹם יוֹם.
רוּחוֹ שָׁמַיְמָה—וּבְשָׂרוֹ יִשְׁכּוֹן תְּהוֹם
יִזָּכֵר לְטוֹב מֵאֹהֲבָיו בְּעָלָיו הַשָּׁלוֹם.

ר״ל איש בן יהודה.

A literal translation of one stanza from U. S. Secretary Hon: John Hay:

העתקתי אחד משירי האדון דזאהן הייא.

אָכֵן יוֹמִי הַקָּצָר
גַּם הַמִּשְׂמָח עָבָר—
וְלַיְלָה הָאֲרוּכָה בָּאָה
אֲפֵלָה חֲשֵׁכָה כְּקֶבֶר
וְסוּס הַחִוֵּר עָצֵב בֶּחָצֵר
עוֹמֵד הָכֵן לְפֶתַח מְעוֹנִי
וְלָאָרֶץ, לֹא אֵדָעָה
שָׁמָּה! שָׁמָּה—לְהוֹבִילֵנִי.

אחרי מות

תנכבד אברהם בן מנחם שטרויס שירתי תלנתי שלא נספד בהלכה.

1.

תֵּבֵל הָאֵבֶל בְּעֵמֶק הַבָּכָה,
זִכְרוּ אַבְרָהָם סִפְדוּהוּ בַּאֲנָחָה.
אַיֵּכֶם אוֹהֲבָיו וּבְנֵי הַמִּשְׁפָּחָה?
"חָכָם שֶׁמֵּת וְלֹא נִסְפַּד כַּהֲלָכָה"—

2.

צָעַקְתִּי לִשְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל בִּתְלוּנָה
עֲלֵיכֶם הַנִּכְבָּדִים אַנְשֵׁי אֱמוּנָה
רוּחִי בְּקִרְבִּי לֹא שָׁכְכָה
עַד יִסְפְּדוּהוּ כְּדַת וּבַהֲלָכָה.

3.

אַבְרָהָם הָעִבְרִי—חָלַף וְאֵינֶהוּ
שַׁלְּמוּ הַחוֹב לְאִישׁ יָשָׁר כְּמַעֲשֵׂהוּ
עַל דַּלְתֵי הַתּוֹרָה וְהָאֱמוּנָה שָׁקַד,
אַבְרָהָם אֵינֶנּוּ הָה מִמְּקוֹמוֹ יִפָּקֵד—

4.

אַבְרָהָם דּוֹדֵנוּ הָיָה מִמִּבְחֲרֵי הַחֲרֵדִים
לְדַרְכּוֹ הַיְשָׁרָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ הָעֵדִים,
לְאֵל מָלֵא רַחֲמִים בִּבְכִי וַאֲנָחָה
"חָכָם שֶׁמֵּת וְלֹא נִסְפַּד כַּהֲלָכָה"

To the Bar Mizwe

of Benjamin Joseph Lubin Baltumore Md.

לסדר-ולבני יוסף לתולדותם (במדבר ל"ד")

ליום הלדת ורננה
לשלש עשרה שנה.

*בחור נחמד ונעים,
*נאור תהיה במדעים,
ישמחו בך הוריך,
*מאהביך גם רעיך,
*יהי לבך לאמונה,
*נפשך ורוחך לתבונה,
*בחר לך מסלה ישרה
*נא שמע לעצתי הטהורה
*יהיו לרצון דברי שירתי
*ותקבל באהבה מנחתי תשורתי
*ספר תנ"ך *) תהנה-מנמתי
*פרחי ציון מעטפת תמונתי
*לוי-ב"ין *) תבין אשר לפניך
*ימצא חן בעיני כל רואיך
*חכם בני ושמע עצת הוריך
*יהודי נאמן תהיה כל חלדך
*הט אזנך ולדברי תשים לבך
*מאוהבך ואוהב עמו-ישראל.

*) שלחתי לבר מצוה אלבום מפרחי ציון מעולף תמונתי גם תנך למתנה.
*) בשמו Lubin

כבוד הורים.

1,

לְזִכָּרוֹן נִשְׁמַת אִמִּי וְאָבִי,

שְׁמָם חָרוּת עַל לוּחַ לְבָבִי,

פְּרִי בִּכּוּרֵי עֵטִי אָבִיא,

נְגִינוֹת בֶּן יְהוּדָה כִּנּוֹרִי, עֻגָבִי.

2.

אָבִי מוֹרִי הַיָּקָר יְהוּדָה,

אִמִּי הַיְקָרָה מַלְכָּה הַכְּבוּדָה,

הַמָּוֶת הִפְרִיד הָאֲגֻדָּה,

עֲלֵיהֶם אֶתְאַבֵּל וְאָנוּדָה.

3.

הוֹי לְיוֹם הַפְּקוּדָה,

הוּפְרָה מִשְׁפָּחָה חֲמוּדָה,

לְצֶדֶק וָחֶסֶד הָיְתָה יְעוּדָה,

חָרֵב בַּיִת לְתוֹרָה וְלִתְעוּדָה:

4.

הוֹרַי! לְקִבְרֵיכֶם כִּי אֶתְבּוֹנָן,

אֶרְצֶה אַבְנֵיכֶם וַעֲפַרְכֶם אֲחוֹנֵן,

לֹא אוּכַל לְגַלּוֹת עוֹד עָפָר מֵעֵינֵיכֶם,

לֹא תָשׁוּבוּ אֵלַי — אֲנִי אָשׁוּב אֲלֵיכֶם.

בנכם ישראל.

ציון לנפש חיה.

הנני נותן לפניכם קוראים יקרים, חמכתב הקצר, מבני המנוח חיים שבתי נ"ע, אשר נקטף בעצם ימי עלומיו בשנת העשרים ושבע לימי חייו — ודי לכם לדעת איך הקדיש רוחו ולבו לאהבת ציון, קראו נא שיחו והגיונו.

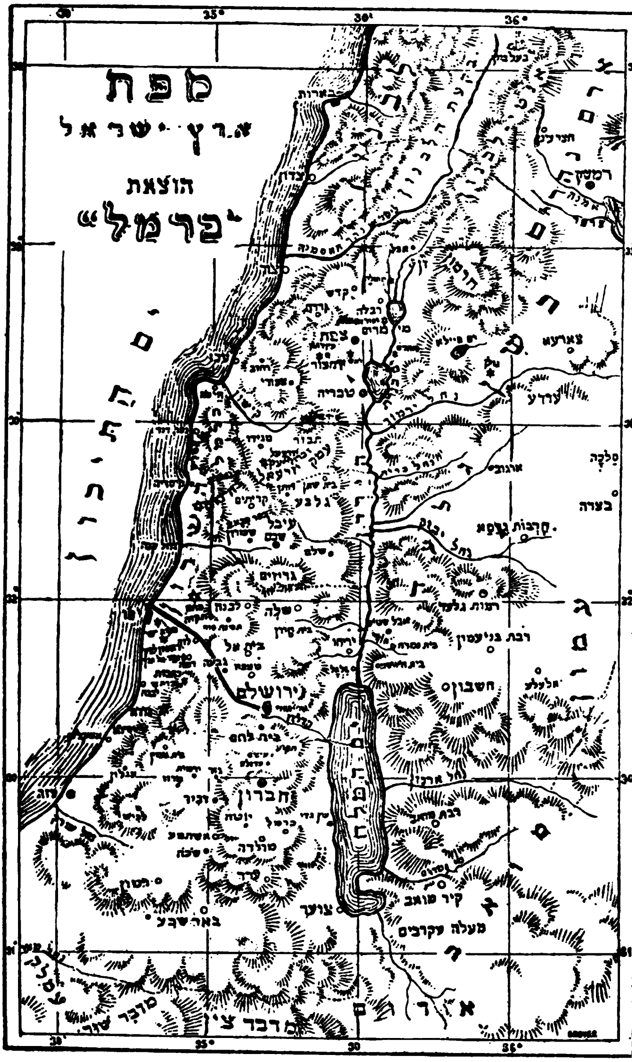
מאסקוי, 10טען אקטאבער 1886.

אבי היקר מחמד נפשי!

אל יפלא בעיניך כי נסתם זה כמה כל חזון ממני; הנה ידעת אבי את לבבי, לכן אקוה כי לא תאשימני. יומם אני עוסק בסחורה ולילה בתורה, אשר דרכיה דרכי אורה, ובכן אין שעתי פנויה. ומה גם... אבל יראתי לפצות פה ולהשמיעך... אולם המכסה אני מאבי?... הבה אשמיעך כי חולה אהבה הנני.... אמנם לא חרפה היא לעול ימים לאהב, כי אם לא עכשו בימי הנעורים אימתי? כל אב, ומה גם בעל נפש כמוך מחמדי, לא יחשוב עון לבנו אם לבו ילך שבי לפני האהבה אם כל חי—אבל מה תתפלא אם אשמיעך כי אהובתי דלה ועניה, אין בידה משאת מאום והיא שחורה וקדרת ופניה כשולי קדרה, ובכל זאת אהבתיה... אהבתיה בכל חם לבבי, אהבתיה בכל חם רגשותי, היא שיחתי כל היום והיא נגינתי בלילות... דלה אהובתי ועניה, שחורה וקודרת, חוריה עזובה ומכל משפחתה אין גואל ומודע לה ובכל זאת היא חיי רוחי, בה שיחי והגיגי ובשחור פניה אני רואה עולם מלא.... המכסה אני מאבי? הבה אשמיעך כי יעלת החן—זאת היא ציון עיר אלהינו, היא קנתה כליותי ולבי ולה אני מקדיש מעתה מבחר ימי עלומי והיא דורשת ממני השתלמות, דורשת ממני בינה יתירה ואני נמצאתי לאשר תדרשני, כי חפץ אני להיות סופר בישראל, אולי אעזר לטובה, אולי אועיל להחם את הלבבות לציון ולפחת רוח חיים בעצמות היבשות־בית ישראל, ולמטרה הנשגבה הזאת אני לומד, כותב והוגה בספרים, ועל כן דברי מעטים אליך בשני הירחים האחרונים, ואחרי אשר ידעתי אבי היקר גם את לבך כי כמוני כמוך לציון אתה ולכל בה חיי רוחך, לכן אקוה כי תסלח לי על הפסק מכתבי אליך איזה שבועות, ותאר פניך אלי ותרצני.

בנך אוהבך ומוקירך כאישון עינו,

חיים שבתי פיין.

מפת
ארץ ישראל
הוצאת
„כרמל“
ירושלים
חברון
בית לחם
טבריה
צפת
חשבון
רבת בני עמון
רמות גלעד
באר שבע
צוער
קיר מואב
מעלה עקרבים
בצרה
גריזים
שלה
מדבר צין

אַךְ בְּרוּחַ תִּמְצָא מָנוֹחַ
מְווינָה קוֹל תְּרוּעָה גְּדֹלָה
הִתְאַחֲדוּ בְּנֵי עַם הַגּוֹלָה.

11.

פְּנוּ וּסְעוּ מִזְרָחָה –
בְּנֵי עַם הַחוֹלְמִים,
שָׁם צִוָּה הַבְּרָכָה
וְחַיִּים עַד הָעוֹלָם.

עָשִׁיר וָדַל תָּרִימוּ לָאוֹצָר
שְׂאוּ עֵינֵיכֶ
אֶל מוֹרִיָּה,
פֹּה שַׁעֲרֵיכֶם
יֻכַּת שְׁאִיָּה.

8.

אֶל הַשָּׁרוֹן כַּרְמֶל וּלְבָנוֹן
נַדִּי עֲדֵיכֶם בְּעַמּוּד הֶעָנָן
פִּתְחוּ הַלְּבָבוֹת
פִּתְחוּ כִּיסֵיכֶם,
לְאֶרֶץ אָבוֹת
אַתֶּם וּבְנֵיכֶם.

9.

רַב לָךְ שֶׁבֶת
לִחְיוֹת חַיֵּי עַצֶּבֶת,
לְנוֹדֵד בְּעֵבֶר וּפִנָּה
לָעֶרֶב בֶּכִי, לַבֹּקֶר רִנָּה

10.

לֹא בְחַיִל לֹא בְכֹחַ

4.

שָׂא עֵינֶיךָ

לְאֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ.

פְּתַח יָדֶיךָ

וּסְפוֹר שְׁקָלֶיךָ,

כֻּלָּם אָבוֹת וּבָנִים,

שִׁקְלוּ שִׁקְלוּ הַמְזוּמָנִים.

5.

כָּל אִישׁ בְּחָכְמָה וּתְבוּנָה

לְהוֹשִׁיעַ עַם חֲלָכָה בֶּאֱמוּנָה.

קְנוּ אֲדָמָה לְזוֹרֵעַ וְקוֹצֵר.

הִקָּבְצוּ לָתֵת לְבֵית הָאוֹצָר. *)

6.

הַשְׁמַעְתֶּם מֵוִינָה נָשָׂא קוֹל

תְּהִי-דֶר-הָאָרֶץ-אֵל **)

רַב לָךְ הֱיוֹת גֵּר סֶלָה

קְנֵה שָׂדֶה, בֵּית אֲהָלָה

7.

סוֹחֵר מוֹכֵר חַיָּט יוֹצֵר,

---

*) קאלאניאל באנק.

**) טהעאדר הערצל.

תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל.

"מי יתן מציון ישועות ישראל".

(תהלים נ"ג).

1.

עַד מָתַי עַמִּי תֵּתַע הָלוֹךְ וָנֹסֹעַ, ?
תְּסוֹבֵב בְּמַקֵּל נוֹדְדִים עִיר וּמְדִינָה
פֹּה לָךְ צַר וּמָצוֹק מֵאַכְזָרִים לָנוּעַ,
בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי וְלַבֹּקֶר רִנָּה.

2.

עֲשֵׂה לְךָ כְּנָפַיִם
לָעוּף לְאֶרֶץ דְּרוֹר,
שָׁם מִן הַשָּׁמַיִם
יִזְרַח לְךָ אוֹר.

3.

לְחַם מִלְחַמְתְּךָ יִשְׂרָאֵל
בְּלִי חֶרֶב וַחֲנִית,
לְחוֹפֶשׁ טֶרֶם תִּגָּאֵל,
הָקִיצָה הֱיֵה לְאִישׁ,
אַךְ בְּרוּחַ בְּרוּחַ
חַפֵּשׂ מָקוֹם לָנוּחַ.

4.

תִּתְּנוּ כָּבוֹד גַּם לְהַגְּבִירָה
בִּמְקוֹם הַשִּׁפְחָה לָשִׁיר שִׁירָה,
וּגְאוֹן הַסָּאטִירָה עֲנַף שׁוֹשַׁנִּים
יִכְתּוֹב וִיזַמֵּר כִּכְנַף רְנָנִים.

5.

וּשְׂפַת אִמֵּנוּ תָּרִים גַּם
עֵת לְחֶגְוָה בָּאָה הָעֵת
כְּמִתְחַנֶּנֶת–אֲחַבֵּק בָּנַי וְיִנַּשְּׁקוּנִי
מְנַשֶּׁקֶת שְׂפַת מְכַתְּמֵי הַגֶּרְשׁוּנִי.

6.

יַכִּירוּ אֻמִּם בְּזִמְרַת יָהּ הָעֹז,
יִתְעוֹרְרוּ בְּנֵי עַמִּי לְהָעִבְרִיָּה מֵאָז.
בָּהּ חָזוּ חוֹזֵינוּ בִּלְשׁוֹנָם יְקָר מִפָּז.
כָּל יְקָר וְחָזוֹן, כָּל קוֹדֶשׁ וָרָז.

7.

לָכֵן הַשְׁכֵּם דַּבֵּר יוֹם יוֹם
מְשׁוֹרֵר, שֶׁכֹּל מִכְּתָמֶיךָ יוֹרֵד תְּהוֹם
אוֹ יַעֲלֶה מֵעָלָה לָרָקִיעַ
יוֹם לְיוֹם אוֹמֶר יַבִּיעַ.

אָתָא בֹּקֶר

עת האחים שארעזאהן וקיימאיקה החלו
להדפיס מכתמי שפת עבר בעתון היומי.

1.

לֹא אוּכַל עֲבוֹר בִּשְׁתִקָה
בְּשׁוּק הָעִתּוֹנִים כַּמָּה אִיכָּה *)
בְּנֵי שָׂרָה **) יָקִיצוּ שְׂפָתֵינוּ הָעַתִּיקָה
עֲבוֹדַת הַגַּרְשׁוּנִי–שְׂפַת בָּבֶל הַמְּתִיקָה.

2.

אָתָא בּוֹקֶר לְהָעִבְרִיָּה אָמַר שׁוֹמֵר
מֵעֲנַף שׁוֹשַׁנִּים תַּקְרִיבוּ תָּמִיד הָעוֹמֶר
עֲבוֹדַתְכֶם לְבִנְיַן שְׂפָתֵינוּ הַחוֹמֶר.
יוֹם לְיוֹם תַּבִּיעוּ אוֹמֶר.

3.

כִּתְבוּ בִּיהוּדִים רָאמוֹת נִשְׂגָּבוֹת,
בִּשְׂפַת חוֹזֵי-יָהּ יֵחַמּוּ הַלְּבָבוֹת,
שְׂפַת בָּבֶל וּלְשׁוֹנֵינוּ מְשֻׁלָּבוֹת,
אָז יוֹסִיפוּ קוֹרְאֵיכֶם לְאַלְפֵי רְבָבוֹת.

---

*) קאמאַיקה.
**) האחים שרחזאהן.

3.

תָּמִיד בְּצְדַקַת פְּזְרוֹנָה,
נָדְבָה מִכַּסְפָּהּ וְהוֹנָהּ,
לְת״ת מְנַהֶמֶת בִּיוֹנָה,
וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ.

4.

כְּמֵיתְרֵי כִּנּוֹר יַשְׁמִיעוּ נְגִינוֹת
אִמְרֵי פִיהָ רְגָשׁוֹת עֲדִינוֹת,
לְתוֹרָה בִּמְהֵרָה לִבְנוֹת בַּיִת,
הֵיכַל נֶחְמָד מֵאַבְנֵי שַׁיִשׁ.

5.

בְּמוּסַר שָׂדַי אִמְרֵי נוֹעַם,
מִילֵיךְ יָקְרוּ מֵאַבְנֵי שׁוֹהַם,
בְּכֶרֶם יִשְׂרָאֵל תִּפְרַח פֶּרַח,
וְלִבְנוֹת הַבַּיִת תִּצְלַח צָלֹחַ.

בַּעֲבוֹדַת אֵבָרִים
בַּעֲשָׂבִים וְאָחִים
חַיֵּי שֶׁקֶט וְשַׁאֲנָן
תַּחַת עֵץ רַעֲנָן.

To Mrs. Rosa Rosenfeld Baltimore Md.

בעד עבודתה במעשה הצדקה
לסעודת ת״ת הטיפה לבנות בית לתורה.

מנשים באהל תברך (שופטים)

1.

מִי זֹאת הַנִּשְׁקֶפֶת
כְּמַהֵר מוֹרִיָּה הוֹדִיעָה,
לֶאֱמוּנָה, לְתוֹרָה שׁוֹאֶפֶת,
בְּחָכְמָה פָּתְחָה פִּיהָ.

2.

שַׁקַמְתְּ לְצֶדֶק בְּאַסֵּפַת הַלַּיִל,
קוֹלֵךְ בָּרָמָה לְעֶזְרַת הַתּוֹרָה,
„מִשְּׂדֵה שׁוֹשַׁנִּים“ אֵשֶׁת חָיִל,
בְּרוּחֵךְ הַטְּהוֹרָה עָלִית כִּדְבוֹרָה.

4.

עורו עֲצָמוֹת יְבֵשׁוֹת,
הַנְּתוּנוֹת לְחֶרְפָּה וּלְבֹשֶׁת
הָסִירוּ מִצְחֵי הַנְּחוֹשֶׁת
קוּמוּ הַעְפִּילוּ לְהִתְאוֹשֵׁשׁ

5.

שָׁמָּה, שָׁמָּה–
קְנוּ אֲדָמָה
חֶדֶר וּבַיִת
וְעֵץ זַיִת
דֶּלֶת וּמְזוּזָה
לָכֶם לַאֲחֻזָּה.

18.

בְּאֶרֶץ אָבוֹת
לִבְנוֹת חֲרָבוֹת
לַחֲרוֹשׁ וְלִנְטוֹעַ
לְשַׂדֵּד וְלִזְרוֹעַ

7.

תָּלִינוּ בִּכְפָרִים
כְּפָרֵי וּפְרָזִים

הָקִיצָה עַמִּי

1.

הָקִיצָה מִתְנוּמָה,
יְשֵׁנָה הָאֻמָּה
עַד מָתַי בַּגּוֹיִם
עוֹד תֵּלְכוּ תוֹעִים
בְּגָלוּת בּוֹדֵד
בְּמַקֵּל נוֹדֵד ?

2.

בָּנוּ שְׁחוֹחַ
בְּאֵין כֹּחַ
מִבְּלִי מָנוֹחַ
שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ ?

3.

בַּגּוֹיִם מְפוֹרָד,
מְמוּשָׁךְ וּמְמוֹרָט
בְּתֵבֵל כְּמוּזָר
בָּעַמִּים מְפוּזָר
גֵּוְךָ תָּמִיד לְמַכִּים ?
וּלְרוֹכֵב הַחֲמוֹר—מְחַכִּים ?

4.

לְבָבוֹ רִנְּשֵׁי שִׂמְחָה חוֹשֵׁב:
"בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֵׁב."
בְּבוֹאוֹ לְהִתְעַנֵּג עִם הַבָּאִים,
לֹא יָדַע שִׁבְתּוֹ בֵּין לְבָאִים.

5.

לְכָל אִישׁ הוֹשִׁיט יָדוֹ שָׁמָּה,
דִּבֵּר לְשָׁלוֹם וְהַמְּרַצֵּחַ לַמִּלְחָמָה.
פִּתְאֹם חָרְדוּ הַלְּבָבוֹת—כַּדּוּר מְרוּבָּה
מָחַץ וְחָלַף לִבּוֹ—וְהַנָּשִׂיא שׁוֹכֵב לְמַעֲצֵבָה.

6.

מַקִּקִנְלִיא נֶאֱנַח: קֵץ חַיַּי! אֶמְצָא מָנוֹחַ!
הָהּ! נִדְמֶה נִדְמֵיתִי! נִפְלְתִי פְּלָאִים!
נֶאֱלַם כִּנּוֹרִי וַחֲלֹמִי הַנָּעִים
אָנָּא אֵלִי! כַּפֵּר לַעֲוֹן הָרוֹצֵחַ!

7.

כָּל גֶּבֶר יִתְבּוֹנֵן
נוֹרָא וְאָיֹם הַחִזָּיוֹן,
יֶאֱנַח יְיֵלִיל וִיקוֹנֵן
וְיִדְמַע כָּל עָיִן.

אַחֲרֵי מוֹת מַקְקִינְלִיא.

עת נחרג William McKinly נשיאנו
ע"י המרצח בהיכל הזמרה *) בבאפלה

יום צרה פה אזכרה,
אשר סרה בשנה עברה. **)

1.

שָׁם בְּבָאפְּלָה בְּשַׁעֲרֵי הַפַּצָּבָה
חָשְׁכָה הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ מַדְהֵבָה,
נְשִׂיאֵנוּ מַקְקִינְלִיא שָׁבַב לְמַעֲצֵבָה
נִרְצַח מִמְּרַצֵּחַ כְּמֵתֶיהָ רְעֵבָה.

2.

אֲהָיָה הָרָה ***)
נַאִילֶם יָלְדָה
בָּאפְּלָה קָבְרָה,
נוּיָאָרְק אָבְדָה.

3.

בְּהֵיכַל הַזִּמְרָה עָמַד בָּטוּחַ
נְשִׂיא אַרְצֵנוּ אִישׁ הָרוּחַ,
בָּא לִשְׂמוֹחַ בַּחֲנֻכַּת הַבַּיִת,
עָמַד לְתִפְאֶרֶת כְּעֵץ הַזַּיִת

---

*) מיוזיק האלל. **) סעפטעמבער 6טען 1901
***) Born Niles ohio.

9.

אַךְ מִגְּעֵי קוֹלֵךְ
כָּל תַּכְבִּי לְהוֹלֵךְ:
הוּא בֶּן אַל־מוּת,
הָסִירִי עַצְּבֶת.

10.

רוּחוֹ הַצִּיּוֹנִים תִּגְאַל
מִגָּלוּתוֹ עַם יִשְׂרָאֵל,
רוּחַ הֶרְצֵל חַי
וְהִתְלוֹנֵן בְּצֵל שַׁדַּי.

עַל מוֹת לָבָן

הוא בני יקירי חיים שבתי שמת בעודנו
באבו, בשנת העשרים ושבע לימי חייו.

מִקְּנֵי צִפּוֹרֵי הַמָּוֶת הִבְרִיחַ,
מִבֵּיתִי מִזְמוֹרֵי יוֹם עֶבְרָה הִשְׁבִּיתַ,

5.

וּמִי יֵלֵךְ בְּרֹאשׁ
לְדַבֵּר בִּבְנֵי חֵת
לָבוֹא וְלָצֵאת
מִבְּלִי לֵאוֹת?

6.

מִי יוּכַל רְאוֹת
מִי יוּכַל שְׂאֵת
בְּרוּחַ וָלֵב
גֹּודֶל הַכְּאֵב?

7.

וּמִי יוּכַל תֵּת
לְפָנֵינוּ עַמּוּד הָאֵשׁ?
אַיֵּכָה בִּנְיָמִין זְאֵב,
דָּגוּל, בָּחוּר וָטוֹב?

8.

בַּת עַמִּי הוֹרִידִי רֹאשׁ
שִׁפְכִי דְמָעוֹת כַּיָּם,
הָהּ! הָרֵצֵל מֵת,
בְּכוּ צִיּוֹנִים פֹּה וְשָׁם.

עַל מוֹת הֶרְצְל.

1.

הֶרְצל כִּי מֵת
בַּת עַמִּי הוֹרִידִי רֹאשׁ
אֵי לְצִיּוֹן מְנַהֲלֵנוּ?
אֵי רוּחַ אַפֵּינוּ?

2.

נֶאֱסַף הַנּוֹדָע בַּשְּׁעָרִים,
כַּשֶּׁמֶשׁ הֵאִיר לַהֲדָרִים,
הַמְכֻבָּד מִמְּלָכִים וְשָׂרִים,
וּמֵת כְּאַחַד הַגְּבָרִים.

3.

אַךְ רוּחוֹ עוֹד חַי—
תִּתְלוֹנֵן בְּצֵל שַׁדַּי—
רוּחוֹ הַצִּיּוֹנִית תִּגְאַל
מִגָּלוּתוֹ עַם יִשְׂרָאֵל.

4.

וּמִי יֵלֵךְ בְּרֹאשׁ
הֶרְצל כִּי מֵת
הָהּ! נָפְלוּ נֵס וָדֶגֶל,
לְשִׁבְרָךְ עַם סֶגֶל.

7.

וּבְרָחוֹק הַמִּזְרָח לְמִלְחָמָה עָשִׂיתָ גְבוּל,
מִבְּלִי הַחֲרִיב אֶרֶץ פְּרִי יְבוּל,
בְּחָכְמוֹת מְדִינִיּוֹת פְּעֻלָּתְךָ נִשְׂגָּבָה,
חֵיל הַצַּר־עָצַרְתָּ עַד פֹּה תָבוֹא.

8.

הוֹי! הַשָּׁמַיִם יָשׁוֹמוּ לְהָאֲבֵדָה הַגְּדוֹלָה,
אַרְצוֹת הַבְּרִית בִּבְכִי וְנֶהִי תִּתֵּן קוֹלָהּ,
שׁוּרוּ וְהִשְׁתּוֹמְמוּ, הוֹי! סָפוּן פֹּה קָבֶר,
עֵץ הַדַּעַת־נִגְבַּרְת. בָּמוֹת רָם הַגָּבֶר.

9.

אֲבָל מֵת חֲכָמִים תְּחִלַּת חַיֵּיהֶם.
שָׁמָּה יִקְצְרוּ פְּרִי מַעֲשֵׂיהֶם.
אִם סוֹגְרוּ עֵינֵי בְשָׂרִים.
הוֹדוֹ וּכְבוֹדוֹ עוֹד תוֹפִיעַ בִּשְׁעָרִים.

10.

לֹא כָהוּ מְאוֹרֵי הַנְּשָׁמָה;
רוּחוֹ הֶעֱדִינָה שָׁמָּה בָּרָמָה;
שָׁם יִמְצָא שְׂכַר עֲמָלוֹ
לַחֲזוֹת בְּנוֹעַם יְיָ וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ.

באלטימאר שנת ורב שלום בניך לפ"ק.

3.

הוֹי! הָאִיר לָעוֹלָם בְּחָכְמָתוֹ.
הוֹי! מְשׁוֹרֵר נִשְׂגָּב בְּשִׁירָתוֹ.
אוֹהֵב וְאָהוּב לְכָל אִישׁ,
לְאֶזְרָח וְלַגֵּר בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית.

4.

לָחַם תָּמִיד לְשָׁלוֹם וֶאֱמֶת,
לְהָפֵר רִשְׁעַת מַלְכֵי הָאֲדָמָה,
לְהָגֵן עֲשׁוּקִים הוֹלְכֵי תֻּמָּם,
מֵעוֹל הַמְּלָכִים וּמֵחֶרֶב נְקָמָה.

5.

לְעַם יִשְׂרָאֵל הָיִיתָ כְּאָב,
שָׁלַחְתָּ לְרוּמֶנְיָא פַּתְשֶׁגֶן כְּתָב–
נַאֲקַת יִשְׂרָאֵל וְצָרוֹתָם רָאִיתָ,
לְמוֹשֵׁל עָרִיץ „הֶרֶף“ צִוִּיתָ.

6.

לִפְלֻגּוֹת אֶרֶץ הַסִּינִים הִשְׁגִּיחַ כְּאִישׁ הָרוּחַ;
עֵת רָגְשׁוּ מַמְלָכוֹת אַרְצָהּ לִבְלוֹעַ,
לֹא נָתַן מַמְלָכָה הָעַתִּיקָה לִקְרָעִים לִקְרוֹעַ,
עָשָׂה לְכָל הָעוֹלָם תַּחֲנָה–וְשַׁעַר פָּתוּחַ.

נֶפֶשׁ בִּנְיָמִין הַטְּהוֹרָה, חֲדִי נָא פְּנֵי אֱלֹהָיִךְ
לְנַחֵם אֲבֵלֵי צִיּוֹן, וּקְרַחֵם כָּל אֲבֵלָיִךְ,
מְנַע עֵינֵיהֶם, מִבְּכִי תַּמְרוּרִים, מֵהַצִּיּוֹנִים
וִידִידָיו,
כִּי מַה יָּקָר לַיְיָ, הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו!

הנני מהמתאבלים בדמעת עינים
מכירו ומוקיר שמו באהבת ציון וירושלים,

ISRAEL FINE, Baltimore Md.

לְזִכָּרוֹן

נשמת ארונינו השר, הישר דְזָאהְן הֵיי

שמו תמיד לתהלה— ובקרב ישראל—זכרו לברכה.

1.

שְׂאוּ קִינָה
בְּכִי וָאֵבֶל
לְשַׂר הַמְּדִינָה
וְיוֹעֵץ הַתֵּבֵל.

2.

הוֹי! נָפַל הָאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן,
לְפָנֵינוּ כְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן,
חֶרֶב לֹא עָבַר בְּאַרְצֵנוּ,
בְּחָכְמָה וְשָׁלוֹם הִרְחִיב גְבוּלֵנוּ.

4.

חָמֵק עָבַר מֵאִתָּנוּ–עוֹד הֱיוֹתוֹ בְּאִבּוֹ
אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, בְּכָל רוּחוֹ וְלִבּוֹ.
עָמַל לְשִׁיבַת צִיּוֹן, וְלָחַם מִלְחֶמֶת אֵל,
הוֹ! שַׂר וְגָדוֹל נָפַל בְּיִשְׂרָאֵל.

5.

מְלָכִים וּנְסִיכִים, בְּחַיָּיו אָהֲבוּ אֹתוֹ,
שָׁלְחוּ צִירֵיהֶם, לְכַבְּדוֹ גַּם אַחֲרֵי מוֹתוֹ,
מֶלֶךְ עֶדוּאַרְד, הַנַּעֲלֶה בְּמַלְכֵי לְאוּמִּים
עִמָּנוּאֵל, וִוילְהֶעלְם, שָׁלְחוּ דִּבְרֵי נִחוּמִים.

6.

אֳנִיָּה בַּיָּם הַזּוֹעֵף, בְּלֵב יָם הַתֵּבֵל,
אֳנִיָּה סֹעֲרָה אֳנִיַּת צִיּוֹן, חִשְּׁבָה לְהִשָּׁבֵר,
אֵי מְהֻדָּר נְשִׂיאֵנוּ? הֶערְצֶל רַב הַחוֹבֵל,
ר' בִּנְיָמִין זְאֵב–הַנִּטְרָף מִמָּוֶת, וְשׁוֹכֵן קָבֶר?

7.

אֶת מִי נִשְׁלַח? וּמִי יֵלֶךְ לְפָנֵינוּ?
מִי יְמַלֵּא מְקוֹמוֹ? מִי יְקַבֵּץ נִדָּחֵנוּ?
מִי יַעֲמֹד בַּפֶּרֶץ? עֲנֵנוּ אֵל חוֹנֵן!
אוֹי מֶה הָיָה לָנוּ, יִשְׂרָאֵל מְקוֹנֵן.

לְזִכְרוֹן נִשְׁמַת

דר. טֶהֶאָדֶר הֶרְצל.

וספדו עליו כמספד על היחיד, והמר עליו כהמר
על הבכור. (זכריה י״ב 10)

לבנימין אמר ידיד יי ישכן לבטח. (דברים ל״ג 10)

1.

הֶערְצל אֵינֶנּוּ! בַּשָּׁמַיִם יִרְגִּיעַ,
חָשַׁךְ שִׁמְשׁוֹ, כָּל יוֹפִיעַ,
סָגַר עֵינוֹ הָעַיִן לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה—
וַתֶּרֶב בְּבַת יְהוּדָה, תַּאֲנִיָּה וַאֲנִיָּה.

2.

רֹאשׁ הַצִּיּוֹנִים נֶאֱסַף: כְּעֵת בַּקֶּבֶר יָנוּחַ,
לְעַמּוֹ, לְאַרְצוֹ, הָיָה כְּצִיר מִמְּרוֹמִים שָׁלוּחַ,
לְקַבֵּץ מֵאַרְצוֹת פְּזוּרֵינוּ, עִם פֵּירוּד הַלְּבָבוֹת
הָהּ! הֶערְצל אֵינֶנּוּ—אִישׁ דָּגוּל מֵרְבָבוֹת.

3.

בְּכָל דְּרָכָיו הִשְׂכִּיל, עֲשׂוֹת צֶדֶק וּמֵישָׁרִים,
לְמַעַן צִיּוֹן הִתְיַצֵּב, לִפְנֵי מְלָכִים וְשָׂרִים,
וּבְעֵינֵי אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים מָצָא כָבוֹד חֵן,
עֲזַבְתָּנוּ רֵעֵינוּ וְעַל מִי נָטַשְׁתָּ הַצֹּאן?

DR. T. HERZL

לזכרון נשמת

[illegible] טהאָדר הרצל.

[illegible] במספר [illegible] חסר [illegible]

[illegible] 10

[illegible]

א.

[illegible]

ב.

[illegible]

ג.

[illegible]

DR. T. HERZL

שיר הכבוד.

לחרב הנכבד חובב ציון החכם ד"ק שמריהו לעווין נ"י

חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב;

(משלי כ"ב 29).

1.

ויבוא הפליט-מעבר לים,
להגיד צרת עם אברהם,
נמלט מארץ מרד ומהומה,
ה' שמריהו-מיורדי רומה.

2.

איש נעלה לעמו מליץ יושר,
עבד באמונה מבלי עשות עושר,
מנבחרי העם בוויבורג בעת הסכנה
בחורף נפש פתשגן כתב הוכנה.

3.

כצפור נמלט מאדמת יון,
מפח יוקשים ומפועלי און,
הופיע בארץ כלם-כה
עתה! אתה ברוך הבא!

4.

חכם ונבון מאפרתי יהודה,
אוהב עמו וארצנו הנחמדה,
לתשועת ישראל מטרתו למחסה ומגן
ה' שמריהו ברוך הבא אורח הגון

בשם הציונים ישראל בר' יהודה פיין.

כֻּלָּם יִתְּנוּ מִמְּדוֹתֶיהָ

מְטוּב לְבָבְךָ וּמִזְגֶּךָ.

20.

וּבְקוֹל: מַזָּל טוֹב,

שִׂמְחָה לְיִשְׁרֵי לֵב,

הַיּוֹדְעִים וּמוֹקִירִים עֶרְכֶּךָ,

בְּרוּכִים הַבָּאִים קְהָלֶךָ.

21.

וּבְכָל אָהֳלֵי עִירֵנוּ רִנָּה,

בְּהוּלַדְתֵּךְ יָגִילוּ בְּעֵבֶר וּפִנָּה,

אַךְ צָהֳלָה וְשִׂמְחָה וּרְנָנָה,

לְיוֹם הוּלֶדֶת שִׁבְעִים שָׁנָה.

ממאהבו ואוהב עמו ישראל

בן יהודה פיין.

פָּרָשַׁת דִּבְרֵיהֶם בֶּאֱמֶת דִּבְּרוּ
מִדַּרְכֵי סָאלְר תְּהִלּוֹת סִפְּרוּ

16.

וְהַחַזָּן כֹּהֵם, הַמְשׁוֹרֵר הַיָּשִׁישׁ,
הֵרִיעַ הִשְׁמִיעַ קוֹלוֹ הֶעָסִיס,
עָמַד בְּרֹאשׁ מַקְהֵלָה בִּזְמִירוֹתָיו
מַשְׂכִּיל נַעֲלֶה וּמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹתָיו.

17.

בֵּרְכוּהוּ בְּפְסוּקֵי תְהִלִּים,
בְּקוֹל מְנַגְּנִים בַּחֲלִילִים,
וְהַקָּהָל עָמְדוּ נִצָּבִים כִּפְסִילִים
הֵם ·מִבְּלִי שְׁמוֹעַ מִילִים.

18.

בְּהֵיכָל נֶחְמָד רְחַב יָדַיִם,
בְּבֵית ה׳ כְּשַׁעַר הַשָּׁמַיִם,
הַמַּחֲזֶה יִכָּתֵב לָעַד לְזִכָּרוֹן,
בִּזְרוֹעוֹתֵיהֶם הוֹבִילוּהוּ שְׁטְרוּים וְסָנְבֹּרְן.

19.

לֹא נָס כֹּחוֹ וְאוֹנוֹ,
גַּם לֹא כָהֲתָה עֵינוֹ,

וּכְשׁוֹשַׁנִּים וּפִרְחֵי אָבִיב
תְּעַטְּרֻהוּ בְנוֹתָיו סָבִיב

12.

וְהוּא יִזְרַח כַּשֶּׁמֶשׁ
בְּחָכְמָתוֹ וְתוֹרַת אֱמֶת
הוֹדוֹ בְּסֵפֶר בְּחוֹדֶשׁ
וְשׁוּרֶת־הַדִּכת קוֹדֶשׁ

13.

הֻשְׁכַּךְ הַס, שֶׁקֶט דוּמִיָּה
פָּרַשׂ בִּמְקוֹם הֵיכַל תּוּשִׁיָּה
וּפִתְאוֹם נִשְׁמַע קוֹל סָאלְד כְּשַׁלְהֶבֶת
וְהֵחֵל "בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת"

14.

וּבְמֶתֶק צוּף שִׂפְתוֹתָיו הִשְׁמִיעַ
וּבְקוֹל תּוֹדָה לְהָעֵדָה הוֹפִיעַ
וְאַחֲרָיו ד"ר רָאזִינְאוּי הַמְמַלֵּא מְקוֹמוֹ
הַמַּטִּיף הַנָּעִים הִשְׁמִיעַ נְאוּמוֹ

15.

וְהַנִּכְבָּד בְּחָכְמָה יָדָיו רָב
מְחֻתָּנוֹ הָרַב הַיָּשִׁישׁ יַאסְטְרָאוּ

.8

וּשְׁנֵי הַנְּבִיאִים
מִנְחָה מְבִיאִים:
כֶּסֶף מְזוּמָנִים
כְּאוֹהֲבִים נֶאֱמָנִים

9.

וְהוּא יוֹשֵׁב שָׁם
בְּהֵיכָל עַל כִּסֵּא רָם
וּבְמַעַל לוֹ לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת
מְהֻלַּעַת מִשּׁוֹשַׁנִּים וּפְרָחִים עֲטֶרֶת

10.

לְיוֹם הַוֶּלֶד
עֲלֵי חֶלֶד
נֶאֶסְפוּ שָׁב וָיֶלֶד
לְבָרֵךְ רַבִּי סָאלָד
מִשְּׂמֹאל וּמִיָּמִין
יָחוֹגוּ הֻלֶּדֶת בִּנְיָמִין

11

וּמִמּוּלוֹ בְּעַנְפֵי עֵץ הַזַּיִת
יוֹשֶׁבֶת הָרַבָּנִית עֲקֶרֶת הַבַּיִת

4.

שְׁנַת הַשִּׁבְעִים לְזִקְנָתוֹ

שְׁנַת הָאַרְבָּעִים לִכְהוּנָּתוֹ

שִׂמְחָה לְיִשְׁרֵי לֵב

בְּכָבוֹד וּמַזָּל טוֹב

5.

בְּעַד עֲבוֹדָתָם הַטּוֹבָה

יְכַבְּדוּהוּ זְקֵנִים וּנְעָרִים

יְשַׁלְּמוּ בְּתוֹדָה הַחוֹבָה

יֶאֱהָבוּהוּ וִיהַלְלוּהוּ בַּשְּׁעָרִים

6.

מְנַגְּנִים וְזַמָּרוֹת שִׁיר

נִקְבְּצוּ נִכְבַּדֵּי הָעִיר

סוֹחֲרִים נְשׂוּאֵי פָנִים

גְּבִירִים מַטִּיפִים רַבָּנִים

7.

וּמִכָּל הַקְּהִלּוֹת בְּשׂוֹרוֹת וּתְהִלּוֹת

הוֹבִילוּ מִנְחוֹת וְכוֹס בְּרָכָה

אֵלּוּ וָאֵלּוּ אֶשְׁכָּר וּתְפִלּוֹת

בְּעַד עֲבוֹדָתוֹ עָשׂוּ בְרָכָה

מחזה פאר וכבוד

לחג היובל

לכבוד דר. רבי בנימין סאלד לשנת חשבעים לימי חייו ולשנת הארבעים אשר כהן בהיכל קהלת אוהב-שלום בבאלטעמא-רע (בשנת-״רב שלום בניך״לפ״ק תר״ס)

1.

מַה נֶּחְמָד וָטוֹב
הַמַּחֲזֶה מַה נָּעִים
בִּמְקוֹם יוֹשֵׁה הָרְחוֹב
בְּהֵיכָל—בְּשַׁעַר הַשָּׁמַיִם

2.

הִתְאַסְפוּ אוֹהֲבִים לָרוֹב
לְשַׁלֵּם בְּכָבוֹד הַחוֹב
לְהֵרָאוֹת לוֹ אַהֲבָתָם
נֶגֶד קְהַל עֲדָתָם

3.

וּבְהֵיכָל נִשָּׂא וָרָם
נָהֲרוּ עִם אַבְרָהָם
לִכְבוֹד הַהַשְׂכָּלָה וְהַתּוֹרָה
הוֹבִילוּ שַׁי לְהַמּוֹרָה

7

עוֹד שִׂפְתוֹתֶיךָ נָעוֹת

תִּקְוָתָה לְאֶרֶץ הַפְּלָאוֹת

וְהוֹלֵךְ עוֹד יִשָּׁמַע

בִּלְשׁוֹן עָמוֹס וְהוֹשֵׁעַ

8.

נִתְעוֹרְרָה בְּנֵי יְהוּדָה

לִשְׂפָתֵנוּ לְתוֹרָה וְלִתְעוּדָה

לְהָאֵר אִמֵּנוּ הַחֲמוּדָה

וְאוּמָתֵינוּ בַּל תְּהִי עוֹד נִרְדָּה.

9.

אֵיכֶם רוֹזְנִים וְשָׂרִים

אוּמָנִים וּבַעֲלֵי מִסְחָרִים

קוּמוּ עֲשׂוּ מִשְׁטָר וּסְדָרִים

לְהוֹשִׁיעַ בִּשְׂפָתֵנוּ לִנְעָרִים

10.

פִּתְחוּ יְדֵכֶם הַנְּעוּלִים.

סַפְּרוּ שִׁבְלוּ הַשְּׁכָרִים

לִקְטוּ אִסְפוּ הַשִּׁבֳּלִים

מֵעֵץ הַדַּעַת הֶעָלִים הַנּוֹפְלִים

וְזִכְרוּ צִיּוֹן כְּעַל נַהֲרוֹת בָּבֶלָה

לְאֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ ד׳ יַנְחֵנוּ סֶלָה.

3.

מִי יַעֲמוֹד בַּפֶּרֶץ
לִשְׂפָתֵנוּ סוֹעֲרָה עֲנִיָּה
הִתְעוֹרְרוּ מַשְׂכִּילֵי אֶרֶץ
הַצִּילוּ הַשָּׂפָה הָעִבְרִיָּה

4.

כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת
חֲרֵדָה עוֹמֶדֶת
מִכָּל בָּנִים גִּדֵּלָה
נִשְׁאֲרָה בָּדָד אֲבֵלָה

5.

מְאַהֲבֶיהָ רָחֲקוּ
הַנָּכְרִיָּה חָשְׁקוּ
הַשִּׁפְחָה יְחַבְּקוּ
הַגְּבִירָה דָּחֲפוּ

6.

מַשְׂכִּילִים חַכְמֵי תוּשִׁיָּה
עִנְבוּ, יְדַבְּרוּ, בְּנָכְרִיָּה
וּבְתוּלָה מֵהַר מוֹרִיָּה
כְּיוֹנָה הִיא הוֹמִיָּה.

כה שׁוֹכֵב עָקוּד בְּאֵין כֹּחַ
יִשְׂרָאֵל הַנּוֹדֵד לְקֶלֶס וְלִשְׂחוֹק
יִטָּרֵף יִשָּׂרֵף עַל הַמִּזְבֵּחַ,
אֲהָהּ אֱלֹהִים עַד מָתַי תַּעֲמוֹד מֵרָחוֹק!

תְּחִיַּת הַשָּׂפָה.

לחקים לתחיה
השפה העבריה

* * *

1.

הַשָּׂפָה הַיָּפָה מִתְאַבֶּלֶת
שְׁלוֹם בָּנֶיהָ שׁוֹאֶלֶת
תְּעוֹרֵר לִמְצוֹא תוֹעֶלֶת
עוֹדֶנָּה בְּתִקְוָה וְתוֹחֶלֶת.

2.

מַדּוּעַ כְּדֶלֶף טֹרֵד?
יוֹם יוֹם תֵּרֵד
בְּאֵין אוֹנִים,
בְּאֵין פִּתְרוֹנִים?

בְּחוּצוֹת נִרְמָסִים כִּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים
אִמּוֹת, טַף וְנָשִׁים בְּיִסּוּרִים קָשִׁים
יַחְמוֹס, יִשְׂרוֹף, יִטְרוֹף כָּל אֵבֶר
וְחַלְלֵי בַת-עַמִּי נְפוּצִים עַל הַכִּכָּר.

3.

נְעָרִים מְדֻקָּרִים מֻשְׁלָכִים בְּשׁוּחִים,
לִבְתָרִים יְנֻתְּחוּ וְיִקָּרְעוּ עוֹלָלִים,
אֲנָשִׁים חַיִּים יִשָּׂרְפוּ לְגֶחָלִים,
הָיוּ מֵתִים בְּאֵין אָרוֹן וְתַכְרִיכִים.

4.

צַר וְאוֹיֵב הֵכִין מַטְבֵּחַ,
קָרָא לִמְרַצְּחִים גְּדוּדִים, גְּדוּדִים,
וַיָּרַח לוֹ כְּרֵיחַ נִחוֹחַ,
מִתּוֹפֶת שְׂרֵפַת בְּשַׂר הַיְהוּדִים,

5.

בַּת יְהוּדָה-תָּמִיד הַשֶּׂה לְעוֹלָה,
וּבְאֵין מְרַחֵם וּמְנַחֵם לַשָּׁמַיִם קוֹלָהּ
כֹּה שְׁנוֹת אַלְפַּיִם נוֹדְדִים בַּגּוֹלָה,
וְשִׁבְרֵנוּ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא אֵין חוֹלָה

נְהִי וְקִינָה

לזכרון נשמות הקדושים הרוגי ביאליסטאק וסעדליץ בימי הפרעות

רָגְזָה הָאָרֶץ תַּחְתֶּיהָ, שְׁאוֹל וְתָפְתֶּה הִרְחִיבוּ פִּיהֶם וּפָתְחוּ לוֹעָם, זֵדִים אֲרוּרִים יָצְאוּ כְּשֵׁדֵי שַׁחַת מֵחוֹרֵיהֶם, חַלְחָלָה רֶתֶת וָרַעַד, עַל כָּל צַעַד וְצַעַד, עַל כָּל מִדְרַךְ כַּף רֶגֶל, פְּרָעוֹת וַהֲרִיגוֹת, אַשְׁמְדַאי מֶלֶךְ בַּלָּהוֹת וְכָל מְשָׁרְתָיו מַלְאֲכֵי חַבָּלָה עוֹשִׂים כָּלָה, וּמַרְגִּיזֵי אֶרֶץ יִפְרְצוּ פֶּרֶץ. הָהּ! מִי יְצַוֶּה לְהַמַּשְׁחִית: הֶרֶף? מִשִּׁנֵּי הַפְּרָאִים מִי יוֹצִיא הַטֶּרֶף?

1.

מְעוּף צָרָה, חֲשֵׁכָה וּקְלָלָה
בְּנֵי עַמִּי נְתוּנִים לַטֶּבַח וּבֶהָלָה.
סְבָבוּנוּ פְּרָעוֹת נוֹרָאוֹת וְצָרוֹת
עוֹדֶנּוּ חַיִּים יוֹבִילוּנוּ לִקְבָרוֹת.

2.

יְשַׁבְּרוּ אֵבָרֵינוּ, יְבַקְּעוּ הָרוֹת
וּדְמֵי יוֹנְקֵי שָׁדַיִם נִגָּרוֹת נִגָּרוֹת
הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים חֲלָלִים וַהֲרוּגִים
לְעֵינֵי אִמּוֹתָם עוֹלָלִים נִקְרָעוּ כַּדָּגִים.

Statistiken ueber die Pogroms von 1905 geliefert von dem St. Petersburg Committee

bis Biolystock auser Siedlce Pogroms.

Namen der Plaetzen welche die Russen beraubten.	Ermordete.	Verwundete	Wittwer oder Wittwen.	Waisen die beide Eltern verloren.	Waisen die eine i. Eltern verloren.	Wohnungen zerstoehred o. beraubt.	Understuetzung fur Wittwen und Waisen.	Betrag in Rubel welche das Comittee vertheilte.	Der voller Betrag der Verlusste.	Einzele Personen welche gelitten haben.
Odessa - -	374	278	249	121	900	14 899	280 850	1 615 320	11 091 442	87 500
Kiev - -	27	112	5		15	3 720	2 700	865 884	7 085 754	14 690
Ekaterinoslav -	285	388	40	25	183	4 949	38 840	759 971	12 088 500	22 142
Poltava - -	7	7	2	3	11	838	1 000	168 184	1 064 000	8 017
Krementschug -	4	81	2		7	415	6 100	218 566	1 110 000	2 328
Homel - -	18	36	3	6	2	1 516	1 000	284 987	8 167 575	6 593
Elisabethgrad -	11	16	5	3	16	1 500	9 900	88 300	1 232 895	6 700
Romny - -	7	4	4	4	12	1 109	8 400	188 000	8 500 000	4 500
Rostov am Don -	16	40				1 753		268 801	6 000 000	7 042
Tschernigov -				6		1 629		155 874	1 426 875	5 570
Moscow - -	60	83	2		16	3 028	5 700	605 741	4 209 842	12 534
Taurida Province	32	80				953	800	40 225	400 000	3 650
Kleine Orte understuetzt direkt vom St. Petersburg C.	20	66	5		6	492	450	90 864	381 188	1 181
Bialystock - -	81	59	34	11	110	302	64 025	160 638	386 698	1 279
Totals - -	942	1245	351	179	1278	37 105	419 765	5 511 355	63 144 769	183 726

CAP. XI.

(א) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא אֲמַגֵּר כֵּס־נִיקָאלַאי לָאָרֶץ
וְאָסִיר הָעֲטָרָה מֵהַצַּר וְהַצָּרָה: (ב) אַמְצִיא מְנוּחָה
לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֶזְרָחֶיהָ מֵהָעֲבוֹדָה הַקָּשָׁה אֲשֶׁר
עֻבַּד בָּם: (ג) לִפְתּוֹחַ אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ וּלְיוֹשְׁבֵי־חוֹשֶׁךְ
בְּסַאחַאלִין יִהְיֶה אוֹר: (ד) וַאֲשֶׁר בַּרְזֶל בָּאָה־נַפְשָׁם
בִּמְחִילוֹת פֶּעטְרָאפַּאוְולָאווּסק יִקְרְאוּ חוֹפֶשׁ וּדְרוֹר:
(ה) וְשֵׁם רָאמַאנָאוו יִזָּכֵר לְקָלוֹן וּלְחֶרְפָּה לְדוֹר דּוֹר:

CAP. XII.

(א) וְנָשָׂאתָ הַמָּשָׁל הַזֶּה עַל מֶלֶךְ יָוָן: (ב) וְאָמַרְתָּ
אֵיךְ שָׁבַת נוֹגֵשׂ שָׁבְתָה מַדְהֵבָה: (ג) אֶפֶס הַמֵּץ *)
פָּאן־פְלֶעוֶוע שׁוֹדֵד אַבִּיר הֶעָרִיצִים: (ד) וְאֵצֶל שַׁעַר
מְצוּדַת הַקְרֶעמֶעל נֶהֱרַג סֶערְגֵיא אוֹיֵב וְצוֹרֵר יְהוּדָה:
(ה) לְהַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ וּמַמְלָכָה מִבְּנֵי
רָאמַאנָאוו הַחַטָּאִים כֶּעָשָׁן תִּכְלֶה מִן־הָאָרֶץ:
(ו) אַחֲרִית רְשָׁעִים נִכְרָתָה: (ז) זֶה חֵלֶק שׁוֹדְדֵנוּ
וְגוֹרַל בּוֹזְזֵנוּ:

*) אונטערדריקער.

כתבתי טרם נלכדה פארט ארטור.

לסדר: וכי תבאו מלחמה בארצכם

על הצר הצורר וגו׳ ונושעתם מאויביכם (במדבר 10)

עֵבֶר וּפִנָּה יִשָּׁמַע אַךְ־קוֹל נְהִי וּבֶכִי צְוָחָה וּצְעָקָה
בְּכָל רְחוֹבוֹתֶיהָ׃ (ז) יוֹם צָרָה וּמְצוּקָה יוֹם חוֹשֶׁךְ
וַאֲפֵלָה כְּיוֹם הֶרֶג רַב בְּקִישִׁינוֹב וְהָמֶל׃ (ח) כָּלָה
וְנֶחֱרָצָה הִיא מֵאֵת אֵל נְקָמוֹת לְמַעַן יֵדְעוּ כִּי־יֵשׁ
אֱלֹהִים שׁוֹפְטִים בָּאָרֶץ׃

CAP. X.

(א) וּמֵאַת אַלְפֵי עוֹבְרִים וְאֶזְרָחִים יִתְגוֹדְדוּ מִבָּתֵּי
הַמְּכוֹנוֹת וַיִּקָּהֲלוּ בְּחוּצוֹת עִיר הַמַּעְטִירָה וּבְקוֹל
עֲנוֹת יִקְרְאוּ קֶשֶׁר קָשֶׁר׃ (ב) יִשְׂאוּ נֵס דֶּגֶל אָדוֹם
כְּחַמּוּץ בְּגָדִים מִדְּמֵי הֲרוּגֵי הַיְּהוּדִים בִּימֵי הַפְּרָעוֹת
בְּיִשְׂרָאֵל׃ (ג) יְשׁוֹטְטוּ יֵלְכוּ וְיִצְעֲקוּ מָוֶת לְהַצַּר
וְהַצָּרָה מָוֶת לְמִשְׁפַּחַת רָאמַאנָאוו׃ (ד) לְהַתֵּר
חַרְצֻבּוֹת רֶשַׁע לְהַתֵּר אֲגֻדּוֹת מוֹטָה מוֹסְרוֹתֵיהֶם
יְנַתֵּקוּ׃ (ה) מְחַבְּלֵי חַיֵּי הַמֶּמְשָׁלָה הָרָעָה הָאוֹכֶלֶת
יוֹשְׁבֶיהָ וְאֶזְרָחֶיהָ גַּם־יָחַד׃ (ו) נִשְׁבְּרוּ מוֹטוֹת עוֹלָם
וּבְקוֹל גָּדוֹל כְּקוֹל רַעַם בַּגַּלְגַּל כְּמִשְׁבְּרֵי יַמִּים יִרְעֲשׁוּ
לִפְנֵי אַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרְאוּ אֵין־לָנוּ חֵלֶק בְּנִיקָאלַאי
וְלֹא גוֹרָל בְּמִשְׁפַּחַת רָאמַאנָאוו׃

וְאִישׁ בְּאָחִיו׃ (ג) עָרֵיהֶם אֲמַלֵּא חַלְלֵי אָדָם
כְּדוֹמֶן עַל־־פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ (ד) מִחוּץ תְּשַׁכֶּל חֶרֶב
וּמֵחֲדָרִים אֵימָה׃ (ה) שָׂרֵיהֶם וּנְסִיכֵיהֶם יֵרְדוּ פִּתְאֹם
שְׁאוֹלָה כִּי בְּדִינָאמִיט*) אָבִיא עֲלֵיהֶם הָרָעָה׃
(ו) אֵבָרֵיהֶם יִתְפּוֹצְצוּ וּפִגְרֵיהֶם יַעֲלוּ צַחֲנָה׃ (ז) דָּמָם
כַּמַּיִם מוּגָרִים לִנְחָלִים וּנְהָרוֹת׃ (ח) חוּצוֹתֵיהֶם
יֵאוֹרָמוּ מֵחַלְלֵי אָדָם וְהֶרֶג רָב׃ (ט) עִיר הַבִּירָה
כְּשָׂדֶה קֶטֶל תִּהְיֶה וּכְמַעֲרֶכֶת מִלְחָמָה׃ (י) מְצוּדַת
פֶּטֶר לְגַלִּים נִצִּים וְעִיר הַמְּלוּכָה לְעֵמֶק הַבָּכָה׃

CAP. IX.

(א) הִנֵּה ה׳ מֵעִיר עַל־רוּסְיָה כָּל־חֲמָתוֹ וְעִוָּה
פָּנֶיהָ וִיסַכְסֵךְ יוֹשְׁבֶיהָ׃ (ב) הִבּוֹז תִּבּוֹז הָאָרֶץ כִּי
חָנְפָה תַּחַת יוֹשְׁבֶיהָ׃ (ג) וְהָיָה תַּחַת כִּנּוֹר וָנֶבֶל
יָגוֹן וָאֵבֶל כִּי־אָבִיא כְּקַיִן וָקֶרֶץ עַל כָּל יוֹשְׁבֶיהָ׃
(ד) וְאָנוּ וְאָבְלוּ נְסִיכֶיהָ מֵהֵיכְלֵי תַּעֲנוּגֵיהֶם
וּמֵאַרְמְנוֹת מִבְטָחֵיהֶם׃ (ה) גַּם־כְּנַעֲנֶיהָ וְסוֹחֲרֶיהָ
מַעֲטֵה אֵבֶל יִלְבָּשׁוּ כִּי נִשְׁבַּר מַטֵּה לַחְמָם׃ (ו) מִכָּל־

---

*) *Dinamit.*

עַל־שָׁפְכוּ דְמֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִישִׁינוֹב וְעַד־הֵכִינוּ לָמוֹ
מַטְבֵּחַ בְּחָג׃ (ב) קוֹל דְמֵי הֲרוּגִים צוֹעֲקִים מִן־
הָאֲדָמָה אֶרֶץ אַל־תְּכַסִּי דָמֵנוּ׃ (ג) בְּיוֹם הֶרֶג
וַאֲבְדָן שׁוֹפְטִים וְשֹׁטְרִים עָמְדוּ מִנֶּגֶד מִבְּלִי לְהָגֵן
עַל־חַלְלֵי בַת עַמִּי׃ (ד) שָׂרִים שָׂחֲקוּ לִפְרָעוֹת
בְּיִשְׂרָאֵל וּכְמָרִים אַכְזָרִים הוֹדוּ לַמְרַצְּחִים׃
(ה) לְעֵינֵי שָׂרֵי הַצְּבָאוֹת פָּשְׁטוּ לַהֲקַת שׁוֹדְדִים
כִּזְאֵבֵי עֲרָבוֹת׃ (ו) בִּצְלָבִים בְּיָדָם סֵמֶל אֱמוּנָתָם
עָשׂוּ תוֹעֲבוֹת לְעֵין כֹּל בְּאֵין אִישׁ לִמְחוֹת בְּיָדָם׃
(ז) נוֹרָא וְאָיוֹם הַמַּרְאֶה׃ (ח) הַחוּצוֹת מְנוּצוֹת כַּשֶּׁלֶג
הִלְבִּינוּ וּבַחֲדָרִים אֵימָה׃ (ט) נָשִׁים וּבְתוּלוֹת לְעֵין
הַשֶּׁמֶשׁ עֻנּוּ חֵילֵינוּ וּרְכוּשֵׁנוּ כַּתֶּבֶן בֻּקְעוּ וְעוֹלָלֵנוּ
נִפְּצוּ עַל־הַסָּלַע׃

CAP. VIII.

(א) לָכֵן כֹּה־אָמַר אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת וְנִקֵּיתִי דְמֵי־
נְקִיִּים לֹא נִקֵּיתִי שׁוֹפְכֵי דַם־אָדָם דָּמָם יִשָּׁפֵךְ׃
(ב) וְסִכְסַכְתִּי רוֹסִים בְּרוֹסִים וְנִלְחֲמוּ אִישׁ בְּרֵעֵהוּ

עִם־חוֹמוֹתֶידָה הַגְּבֹהוֹת וְהַנִּשָּׂאוֹת בָּאָה בְּמָצוֹר׃
(ד) נָפְלָה נִפְקְדָה אַרְתּוּר וְחַלָלֶיהָ וּפְגָרֶיהָ כְּחוֹל
יַמִּים רָבּוּ׃ (ה) חִיל אֲחָז יוֹשְׁבֵי רוּסְיָה׃ (ו) מֵחֲמַת
חֶרֶב הַיַּפָּנִים נִבְהֲלוּ נְסִיכֵי רוֹמָנוֹב אֵילֵי חֵילֵי־
הָרוּסִים נָסוּ נִפְזְרוּ לְכָל רוּחַ כָּשְׁלוּ וְנָפָלוּ׃ (ז) שָׁמַע
אַלֶּקְסֵיב וַיֶּחֱרַד פִּקְּדוֹת אֲחָזוּ אֶת־שְׁטֶסִיל׃ (ח) רָאָה
קוּרָפַּטְקִין וַיָּנָס וּגְדוּדֵי הַקּוֹזַקִים אָחוֹר נָסוֹגוּ׃

CAP. VI.

(א) הֵילִילוּ אֳנִיּוֹת רוּסְיָה כִּי נִשְׁבַּר מָעוּזְכֶן׃
(ב) אֳנִיּוֹתַיִךְ מָעוֹז הַיָּם נַחֲלֵי מַנְדְזוּרְיָה גְּרָפוּם
וּנְהָרוֹתֶיהָ בִּקְעוּ מִבְחַר בָּנָיִךְ׃ (ג) בְּחִירֵי שָׂרֵי הַחֲיָלִים
מַלָּחֵי הָאֳנִיּוֹת וְחוֹבְלֵיהֶן תְּהוֹמוֹת כִּסָּמוֹ׃ (ד) אֵל־
נְקָמוֹת הוֹפִיעַ לְהָרוּסִים בִּימִינוֹ תְּשׁוּעָה לְהַיַּפָּנִים׃
(ה) וְעוֹד יָדוֹ נְטוּיָה לְהוֹרִיד לָאָרֶץ גְּאוֹן נִיקוֹלַי וּצְבִי
עֲטֶרֶת תִּפְאַרְתּוֹ׃

CAP. VII.

(א) עַל־שְׁלֹשָׁה פִּשְׁעֵי יָוָן וְעַל אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ

הַשְּׂעָרָה וְלֹא יַחְטִיאוּ׃ (ו) צִבְאוֹתֵיהֶם מֵאֲרָיוֹת
גָּבֵרוּ וְסוּסֵיהֶם קַלּוּ מִנְּשָׁרִים׃ (ז) חָכְמָתָם לֹא
פִלַּלְתָּ וּגְבוּרָתָם לֹא יָדָעְתָּ׃

CAP. IV.

(א) הִנְנִי מֵבִיא עָלֶיךָ שַׂר טָגֹה וְנָטָה יָדוֹ עַל הַיָּם
יְפוֹצֵץ וִירוֹצֵץ צִי אַדִּיר׃ (ב) אֳנִיּוֹת בַּרְזֶל יַכֶּה
לִרְסִיסִים וְאֵת נֶשֶׁף חֵשֶׁק שָׂרֵי צְבָאֶיךָ יָשִׂים
לַחֲרָדָה׃ (ג) בַּשִּׁיר לֹא־יִשְׁתּוּ יָיִן יֵמַר שֵׁכָר לְשׁוֹתָיו׃
(ד) מִכַּדּוּרֵי אֵשׁ הַיַּפָּנִים יִצְלְלוּ בְּמַיִם אַדִּירִים כָּל־
אַנְשֵׁי חֵילֶיךָ וְשָׂרֵיהֶם וְכָל־מַלָּחֵי אֳנִיּוֹתֶיךָ בִּתְהוֹמוֹת
יִסָּפוּ׃ (ה) יִמוֹגוּ נְסִיכֵי רוּסִיָּה פַּלָּצוּת תֹּאחֵז בְּמַלְכָּה׃
(ו) וְיִנָּחֵם עַל־דַּרְכּוֹ הָרָעָה לָרֶשֶׁת אֲרָצוֹת לֹא־לוֹ
לִשְׁלוֹל שָׁלָל וְלָבוֹז בָּז׃

CAP. V.

(א) מִן־הַשָּׁמַיִם נִלְחֲמוּ עִם יָפָן׃ (ב) גַּם מַכֵּה־רָב גִּבּוֹר
הַיָּם עִם כָּל־שְׁאוֹנוֹ וַהֲמוֹנוֹ צָלֲלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמֵימֵי
מַנְדְּזוּרְיָה וַיֵּרְדוּ חַיִּים שְׁאוֹלָה׃ (ג) מְצוּדַת אַרְטוּר

IV (ב) נשף השק יום הולדת האדמיראל שטארק; V (ב) Admiral Makaroff,

לארץ גזרה: (ג) אם־ילד יולד לך בן נתן לך
ותשם המשרה על שכמו ועטרת מלוכה בראשו
לשלור שלל ולבוז בז ולרשת ארצות לא־לו:
(ד) לכן בטרם ידע הנער קרוא אבי ואמי יפרקו
עמי הארץ עולם מעל צוארם ומוסרותיהם
ינתקו: (ה) הממלכה החטאה תקרע לקרעים
וארץ אוכלת יושביה כבגד תבלה: (ו) בית
רומנוב ישם תרוע איוואנדהאיום תשבר:

CAP. III.

(א) כה אמר אביר יעקב הנני מביא עליך רעה
מתוך ביתך והכבדתי את־לבבך ללחם בבני
קדם למען על־שדמות מאנדזורע יפלו חלליך:
(ב) הנני מעיר עליך ממזרח עם היפנים הגוי המר
והנמהר גוי אשר לא־תדע לשונו: (ג) וכל־
גבוריך יהיו משחק למו: (ד) במבצר ובריחי־ברזל
יתקלסו הררי־עד יתפוצצו מפניהם סלעי מגור
לרסיסים ישברו: (ה) אנשי חילם יקלעו אל־

מַשָּׂא צָר.

CAP 1

(א) וְאַתָּה בֶן־אָדָם! שָׂא עַל־מֶלֶךְ־רוּסִיָּה קִינָה:
(ב) וְאָמַרְתָּ אֵיךְ הֵילֵל בֶּן־שַׁחַר בְּשַׁחַר יְמֵי־
מַלְכוּתְךָ נִדְמָה נִדְמֵיתָ, חוֹלֵשׁ עַל גּוֹיִם, אֵיךְ
נֶחְלַשָׁה גְבוּרָתֶךָ: (ג) פַּטִּישׁ כָּל־הָאָרֶץ אֵיךְ
הֻכֵּיתָ! אַיֵּה חָכְמַת יָוָן: (ד) נוֹאֲלוּ שָׂרֵי רוּסִיָּה,
יָעֲצֵי אֶרֶץ עֲצָתָם נִבְעָרָה, בִּינָתָם נִסְרָחָה:
(ה) רָאשֵׁי כֹהֲנֶיךָ וּנְסִיכֶיךָ כֻּלָּם תּוֹעִים וּמַתְעִים,
וְדֶרֶךְ אוֹרְחוֹתֶיךָ בִּלֵּעוּ: (ו) וְגִבּוֹרֶיךָ אַיֵּה גְבוּרָתָם:
(ז) הוֹי גִבּוֹרִים! לִשְׁתּוֹת יַיִן וּלְהַכּוֹת תַּלְמִידֵי
תַחְכְּמוֹנִי בְּאֶגְרוֹף רֶשַׁע: (ח) לִשְׁפּוֹךְ דְּמֵי נְקִיִּים,
וְלִפְרוֹעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל:

CAP 11

(א) הוֹי שׁוֹדֵד! עַמְּךָ הָרַגְתָּ אַרְצְךָ שִׁחַתָּ:
(ב) מִבְחַר בָּנֶיהָ וְאֶזְרָחֶיךָ לַהֲרֹג שִׁלַּחְתָּ וְהוֹצֵאתָם

נוסו בְקִינַת "אֵיכָה"

מֵאַדְמַת עֲמוֹרָה וּסְדוֹם.

25.

הַתִּקְוָה לְךָ נְתוּנָה,

וּבִלְבָבְךָ חַיָּה הָאֱמוּנָה,

רוּחֲךָ עוֹד טְהוֹרָה

לֶאֱחוֹז בְּיָדְךָ הַתּוֹרָה.

26.

וּבִבְנֵי זַיִן אֵלֶּה

כָּל תַּחַת מִבְּנֵי עַוְלָה

לְךָ תָּמִיד בְּדֶגֶל וָנֵס

וְאוֹיִבְךָ כָּל יָרִים רֹאשׁ.

27.

הַמֶּלֶט נוּסָה נוּסָה,

הַפָּלֵט חוּשָׁה חוּשָׁה.

לְכָה, בְּרַח דוֹדִי! מִזְרָחָה,

לָאָרֶץ שָׁם צִוָּה ה׳ אֶת הַבְּרָכָה.

וְאָז לָעָם הַחוֹלֶם

חַיִּים עַד הָעוֹלָם.

לסדר „עשו אחיך מתנחם לך להרגך"

_עַל דָּתְךָ, תּוֹרָתְךָ, בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם

חֶלְבִּי וְדָמִי מִשִּׂנְאַת הַדָּת.

21.

לַשָּׁוְא כְּתֵבֵל _עַם סְגֻלָּה בְּרָאתָהּ

בַּת יְהוּדָה בַּגּוֹיִם אַךְ לְנִדָּה הָיְתָה,

הַלְזֹאת בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל הָאֻמּוֹת?

לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד בַּחֲרָבוֹת וְקַרְדּוּמּוֹת?

22.

_עַד מָתַי, אֵלִי, _עַמְּךָ הָלֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה?

_עַד אָנָה תִּתְאַפֵּק לְרֶצַח וְאָסוֹן?

_עַד אָנָה יְקוֹנֵן קִינַת אֵיכָה?

נִשְׂרַף נִטְרַף וְהַר שִׂנְאָה—עָשֵׁן?

23.

בְּאֶרֶץ טִיט הַיָּוֵן, אֵין עוֹד תּוֹחֶלֶת,

מַמְלֶכֶת מַרְשַׁעַת—יוֹשְׁבֶיהָ מְשַׁכֶּלֶת,

שָׂרֶיהָ, שׁוֹפְטֶיהָ, חַבְלֵי שִׂנְאָה יְאַרְגוּ,

אֶזְרָחֶיהָ יוֹשְׁבֶיהָ יְרַצְּחוּ יַהַרְגוּ.

24.

נוּסוּ, נוּסוּ מֵהַמַּהְפֵּכָה,

אַחַי בְּנֵי שֵׁם!

כִּי קָרְאוּ עָלַי מוֹעֵד,
לִשְׁבּוֹר בַּחוּרָי.

17.

וּבְעֵת יִזְרַח שֶׁמֶשׁ הַהַשְׂכָּלָה
וּמָלְאָה הָאָרֶץ חָכְמָה וָדַעַת
מִי מִלֵּל לִשְׁאֵרִית יְהוּדָה יַעֲשׂוּ כָלָה
בְּחֵמָה וָרֶצַח כְּבַדְּם, וְאִישׁ רַעַם וָרַעַשׁ?

18.

בְּעֵת מַרְכָּבוֹת יְרוּצוּן מֵאֵשׁ וּמַיִם
וְקַוֵּי בַּרְזֶל וְחַשְׁמַל אוֹמֶר יַבִּיעוּ
וּבְמִגְדָּלִים בָּאֲוִיר יָעוּפוּ תַּחַת הַשָּׁמַיִם
כִּי חַיֵּי הָאָדָם לְשַׁעֲרֵי מָוֶת יַגִּיעוּ?

19

אָנָּא אֵלִי מְפַלֵּט הָחִישָׁה
עַמְּךָ נָתוּן לְבַז וְלִמְשִׁסָּה,
וְאַתָּה, אֵלִי, לֹא תַעֲמוֹד בַּפֶּרֶץ!
לָמָה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵין שׁוֹפֵט בָּאָרֶץ?

20.

נוֹדַדְתִּי שֶׁנַּדַּדְתִּי זֶה שְׁנוֹת אֲלָפַיִם
דְּרָכוּנִי פְּצָעוּנִי כְּדוֹרֵךְ בַּגַּת

חֵילֵנוּ רְכוּשֵׁנוּ הָאוֹיֵב בָּלַע,

וְעוֹלָלֵינוּ הֻשְׁלְכוּ וְנֻפְּצוּ עַל הַסֶּלַע׃

13.

קוֹל בְּרָמָה:

"אוֹנִי וְהוֹנִי,

עָשׂוּ שְׁמָמָה,

וּבְדַד הִנְנִי"

14.

הָרְגוּ אֵם וְאָב,

חָמְסוּ כֶּסֶף זָהָב,

מֵעַמְלִי נְקִי יָצָאתִי,

וּמְנוּחָה לֹא מָצָאתִי.

15.

זֶה רוֹמֵס

זֶה טוֹרֵף,

זֶה חוֹמֵס

זֶה שׂוֹרֵף

וַיִּקְרָאוּ הֵידָד

לְרוֹצֵחַ וְשׁוֹדֵד.

16.

וְאֵין מִשְׁעָן וְסוֹעֵד,

לִזְקֵנַי וּנְעוּרַי,

קָרְאוּ עָלַי מוֹעֵד
לִשְׁבּוֹר בַּחוּרָיו

9.

מֵאַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ
שָׁלְחָה הַפְּקוּדָה,
לְשַׂר הַפֶּלֶךְ,
לִשְׁדוֹד יְהוּדָה.

10.

תִּרְגַּז הָאָרֶץ, הַשָּׁמַיִם יִרְעָשׁוּ,
בְּנֵי רַמָּב הִקְדִּישׁוּ הַזֶּבַח,
עוֹלָלִים נִקְרָעוּ, אִמּוֹת רֻטָּשׁוּ
יוֹנְקֵי שָׁדַיִם הוּבְלוּ לַטֶּבַח.

11.

מִי לֹא יִבָּהֵל
לְמַרְאֶה הַפְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל?
לְשֶׁבֶר הַגָּדוֹל לְנוֹרָא הָאָסוֹן!
לְדְמֵי אָדָם, וְתִמְרוֹת עָשָׁן?

12.

יְצוּרֵי אֱנוֹשׁ יִפְחֲדוּ יִרְעָדוּ,
מֵאֵם פְּרִי בִטְנָהּ שָׁדְדוּ,

לֹא חָמְלוּ זְקֵנִים וְעוֹלָלִים
בַּחוּרִים וַעֲלָמוֹת נָפְלוּ חֲלָלִים.

5.

בְּעָרִים, בִּכְפָרִים נִרְצָחִים,
קְהִלּוֹת הַקּוֹדֶשׁ נֶאֱנָחִים
אָבוֹת וּבָנִים, אֲחוֹת וְאַחִים
עַל שִׂנְאַת הַדָּת נִטְבָּחִים.

6.

חַלְלֵי עַמִּי מְדֻקָּרִים מוּנָחִים,
רֻטְשֵׁי מֹחַ וַאֲבָרִים,
הֲרוּגִים בְּתַרְדֵּמַת נְצָחִים,
מֵתִים בְּאֵין תַּכְרִיכִים וּקְבָרִים.—

7.

שׁוֹדְדִים וְחַבְרֵי גַנָּבִים,
לַהֲקַת רוֹצְחִים שׁוֹבָבִים.
יָבוֹזוּ, יִרְצְחוּ בְּנֵי עַמֵּנוּ כְּאַוָּתָם,
וְהַשּׁוֹטְרִים יָשִׂישׂוּ לְהוֹתָם.

8.

וְאֵין מַשְׁעֵן וְסוֹעֵד
לִזְקֵנַי וּנְעָרַי!

עַל הַפְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל.

כי אכלו את יעקב ואכלהו ויכלהו
ואת נוהו השמו (ירמיה, כ״ה).

1.

בִּבְכִי וָנֶהִי קִינָה אֶשָּׂא
לְחַלְלֵי בַּת עַמִּי מֵאָדֶעסָּא,
לְהַקְּדוֹשִׁים בְּקִישְׁנֶב וְהָמֶל
הָאוֹיֵב הָרַג וְלֹא חָמַל.

2.

קוֹל מֵאֶרֶץ הַדָּמִים,
נְאָקָה מִטִּיט הַיָּוֵן מֵרוּסְיָה,
רַבִּים עָלַי קָמִים
אֶשְׁמַע בַּת עַמִּי בּוֹכִיָּה.

3.

רַבּוֹת רָעוֹת צְרָרוּנִי,
עַד צַוָּאר הִגִּיעַ
לְהַכּוֹת שׁוֹדְדִים סְבָבוּנִי
וְנִשְׁאַרְתִּי בְּאֵין מוֹשִׁיעַ.

4.

הָהּ! אַחֵינוּ הָעִבְרִים בַּצְּלָלִים,
הֶרֶג וְאַבְדָן בִּנְפוֹל מִגְדָּלִים,

לְמַפֶּלֶת הַנּוֹטֵר שִׂנְאָה,
יִשְׂמְחוּ יוֹדְעֵי בִינָה.

חֲכָמִים וּנְבוֹנִים עָנָה,
בְּאַף מִבְּלִי חֲנִינָה,
לֹא נָתַן לְעִבְרִי לִינָה
סֶערְגֵּיי שַׂר הַמְּדִינָה.

לְקִצּוֹ תָּגֵל תֵּבֵל
לְאַחֲרִית רָשָׁע וְנָבָל,
בְּרֶצַח לָקַח חֵבֶל
חַרְבּוֹ בְּדָמִים טָבַל.

שִׂמְחָה לְעַנְוֵי אֶרֶץ,
עֵת בְּשָׂרוֹ נִרְמַס כַּשֶּׁרֶץ,
אֵין צְוָחָה וְאֵין פֶּרֶץ
יוֹם עָלָה עָלָיו הַקֶּרֶץ.

בְּרֹאשׁ שַׁעַר קְרֶעמְעל הַמְּצוּדָה
נִקְרַע סֶערְגֵּיי צוֹרֵר יְהוּדָה,
בְּדִין-אֱמֶת *)—וְרוֹב פְּצָעִים
נִקְרַע לִקְרָעִים רֹאשׁ הָרְשָׁעִים.

Dinamit. (*

וּבְעֵת יַכּוּ אֵם עַל בָּנִים,
לֹא תִשְׁמְעוּ, תַּאַטְמוּ אָזְנַיִם

5.

לְהוֹשִׁיעַ אֲנָשִׁים תִּרְחָקוּ,
מֵעִיר מְתִים כִּי יִנָּאֵקוּ
אוֹכְלֵי אָדָם כִּי יַהַרוֹגוּ, יְחַנְּקוּ
אָז אַתֶּם עֲגָלִים תַּשְׁקוּ.

6.

אַיֵּכֶם, אֲחָיוֹת רַחֲמָנִיּוֹת,
בְּצֶלֶם הָאָדָם הַיְפֵהפִיּוֹת,
עֵת רוֹצְחִים אָדָם קוֹמְמִיּוֹת,
וְעַל צַוָּארָם חֶרֶב פִּיפִיּוֹת,
לְעֵינֵיכֶם הֲרוּגִים נֶחְתָּכִים לֵב וּכְלָיוֹת,
וְתִתְיַמְּרוּ כִּי לִצְדָקָה עֵינֵיכֶם צוֹפִיּוֹת!

עַל מוֹת סֶערְגֵיי!

אחרית רשעים נכרתה!

בַּאֲבוֹד רְשָׁעִים רִנָּה,
יִצְהֲלוּ תַּחַת קִינָה,

עַל הַפְּרָעוֹת.

1.

אַיֵּכֶם מַלְכֵי אָרֶץ?
אַיֵּה חֶסֶד לְאוּמִּים?
לֹא תַעַמְדוּ בַּפֶּרֶץ
בְּאֵין נְאוּמִים וְנְחוּמִים.

2.

אַיֵּכֶם חָפְשִׁים הַבּוֹנִים
לַעֲשׂוֹת מֵשָׁרִים נְכוֹנִים?
לְרוֹצֵחַ, לְשׁוֹדֵד וְטוֹרֵף
לֹא תֹאמְרוּ הֶרֶף?

3.

תִּרְאוּ בִּנְפוֹל מִגְדָּלִים
מְרַצְּחִים. יְקָרְעוּ עוֹלָלִים
חוֹמְלִים עַל סוּסִים וּגְמַלִּים
וּמַחְמֶלֶת נִדְכָּאִים נִבְדָּלִים.

4.

אַיֵּכֶם חֲבֵרִים רַחֲמָנִים,
הַמִּצְטַעֲרִים לְבַעֲלֵי חַיִּים,

12.

יִמְנוּ רַבֵּי תּוֹרָתוֹ סְפָרָיו חִבְּרוּ,
אַחֲרֵי מוֹת—עֵת עֵינָיו סֻגְּרוּ,
וּבְקוֹל מָלֵא רַחֲמִים וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא.
וּבְכַרְכָּרוֹת כּוּשִׁים וְסוּסִים יְפָאֲרוּ הַלְוָיָה,

13.

שָׁוְא לָכֶם מַטִּיפִים, סַפְּדָנִים, דַּרְשָׁנִים,
אֵיפוֹ הֱיִיתֶם בְּחַיָּיו עִבְרִים נֶאֱמָנִים?
אֲיֻכֶּם? עֵת חֲכָמִים וּנְבוֹנִים בְּרָעָב נֶאֱסָפִים,
אַיֶּכֶם? נְדִיבִים וּגְבִירִים בַּאֲלָפִים הַמְּסַבְּלִים?

14.

הַהִשְׁמַן לִבֵּנוּ לְרַחֵם חָכָם רְפֵה כֹּחַ?
רוּחֲכֶם אַךְ לְהִתְיַמְרָאוֹת וּבָתֵּי מַרְזֵחַ!
הָהּ! בְּמַר רוּחִי אֲקוֹנֵן!
אֵיךְ עַמִּי לַחֲכָמָיו לֹא יִתְבּוֹנֵן!

8.

סָפְדוּ וּבָכוּ, הַשְׁמִיעוּ צְעָקוֹת,
לְזִכְרוֹ, הַשְׁלִיכוּ בְּקוּפּוֹת צְדָקוֹת,
וְאִשָּׁה כְבוּדָה וַחֲשׁוּבָה הוֹצִיאָה מִלְּקוּטָה,
לְקוֹל „צְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת"—שָׁוֶה פְּרוּטָה.

9.

וּלְקָבְרוֹ, בָּאוּ חֲסִידִים וִידִידִים,
בְּחַיָּיו רָחֲקוּ—וְעֶזְרָתָם כְּבָנֶד עֵדִים,
אֵלוּ יְסַפְּרוּ שְׁבָחָיו—עֵת לַמָּוֶת תּוֹצָאוֹת,
רַבֵּי הַלְּבָבוֹת, מִבְּלִי נְדָבוֹת—יִתְּנוּ נִפְלָאוֹת.

10.

יִבְכּוּ הַשְּׂרֵפָה, מִשָּׁמַיִם יָצְאָה הַגְּזֵרָה,
תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה—אָדָם מֵת בְּאוֹהֶל תּוֹרָה,
וְעַל כַּפַּיִם יִשָּׂאוּהוּ אָז—לְבֵית הַתְּפִלָּה,
וְעוֹבְרִים חֲנֵפִים אֵלוּ—יְבַקְשׁוּ סְלִיחָה וּמְחִילָה.

11.

לֹא יֵעָצְרוּ מִילִּים,
בְּקוֹל אוֹמְרִים תְּהִלִּים,
אַשְׁרֵי הָאִישׁ שֶׁמַּעֲשָׂיו כָּכָה,
יִבְכּוּהוּ יַסְפִּידוּהוּ כַּדָּת וְכַהֲלָכָה.

4.

נֶעֱזָב נַּלְמוּד שָׁכַב בְּמַחֲלָתוֹ,

בְּצַר וּמָצוֹק עַל מִטָּתוֹ,

זֶה הַגָּדוֹל—הָיָה רָעֵב לַלֶּחֶם,

נִשְׁאַר בְּאֵין מַחְסֶה, שִׂמְלָה וּפֶחָם.

5.

וְאִישׁ יָשָׁר אָיִן,

לִפְקוֹחַ עָלָיו עָיִן,

הָשְׁלַךְ כְּיִרְמְיָהוּ בַּבּוֹר,

כֹּה נֶאֱסַף וְגָוַע—בְּקוֹר—

6.

כֹּה גָוַע—וַיִּישַׁן הַמָּוֶת,

אָז רָעֲשָׁה הָעִיר, חָרְדוּ הַלְּבָבוֹת,

וְלַכַּבְּדוֹ, לָבְשׁוּ בִגְדֵיהֶם הַחֲמוּדִים,

וּבָכוּ, וְסִפְּדוּ אוֹתוֹ כָּל הַיְּהוּדִים.

7.

בְּעִיר רַבָּתִי קְעִינֵי אֵילֵי הַכֶּסֶף,

חָכָם, מְדַקְדֵּק וּמְשׁוֹרֵר נֶאֱסַף,

בְּחַיָּיו רָחֲקוּ מִמֶּנּוּ יְדִידָיו

וּמַה יָּקָר לָהֶם—הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו?

אָמְנָם בְּזֹאת הִנֵה נִתְפַּסְתִּי
לֹא אֵבוֹשׁ וְאוֹדֶה מִבְּלִי בִזָּיוֹן
כִּי לִפְעָמִים בֶּעָנָן וַעֲרָפֶל קַסְתִּי.

אַחֲרֵי מוֹת

החכם המדקדק משה הכהן רייכערסאן.

1,

לְעַם סְגֻלָּה,
תּוֹכַחַת מְגוּלָּה,
אוֹי מֶה הָיָה לָנוּ?
הַאִם רַחֲמִים אֵין בָּנוּ?

2.

הַהִשְׁמֵן לֵב הָעָם, מֵרַחֲמִים לְהִבָּדֵל?
זִכְרוּ תוֹרַת משֶׁה הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל,
שָׁכַב בָּדָד נֶעֱזָב בְּאֵין אוֹנִים,
הֲזֶה אַחֲרִית חָכָם בֶּן שְׁמוֹנִים?

3;

מְדַקְדֵק הַשֵּׁנִי לְהָאֶבֶן הָעֵזֶר
הִתְהַפֵּךְ בְּמַחֲלָתוֹ בְּאֵין עוֹזֵר,
לְאַנְחוֹתָיו וּמְצוּקוֹתָיו אֵין מְרַחֵם,
לְעָנְיוֹ וּמְרוּדוֹ אֵין מְנַחֵם.

יְסַפְּרוּ, דַּעְתָּם יַגִּידוּ
יִבְדְּקוּם יִשְׁקְלוּם בְּמֹאזְנַיִם
יַעֲלוּ יְהַלְלוּ וְיוֹרִידוּ.

5.

זֶה יִמְצָא יוד חָסֵר
זֶה יֹאמַר ה' עוֹדֵף
וּבְעֵינֵיהֶם לֹא יָשָׁר,
וּלְאַפָּיו כָּל נוֹדֵף.

6.

זֶה יַחְשְׁבֵם לְחִידָה
זֶה יִמְצָא אוֹת חָסַרְתִּי,
זֶה יֹאמַר הוֹסַפְתִּי עַל הַמִּדָּה
וְזֶה יִצְעַק הַדִּקְדּוּק הֵפַרְתִּי.

7.

וּבְתוֹכָם, מוֹכְרֵי בְגָדִים,
כְּדִבְרֵיהֶם כְּרוֹדְפֵי קָדִים,
נִחֲרוּ בִי: "שִׁירִים וַחֲרוּזִים—
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִסְחָר וְזוּזִים".

8.

וְהָאוֹמְרִים: "שִׁירַי חֲסֵרִים הִגָּיוֹן—

תִּרְבּוּ הַכְּשֵׁרִים וְתִרְבּוּ הַגְּזֵרָה
לָזֶה תְּאַסְרוּ וְזֶה שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה!!

לַמְבַקְּרִים.

1.

לִמְחַקְּרִים גְּדוֹלִים
הַמְקַנְאִים בְּזוּזִים
הַמְנַקְּרִים כְּתַרְנְגוֹלִים
וּמְבַקְּרֵי חֲרוּזִים.

2.

יְדַבְּרוּ בִי יוֹשְׁבֵי שָׁעַר
יַכְבִּירוּ עָלַי מִלִּים
יִתְקַנְּאוּ בִי זָקֵן וָנַעַר
חֲכָמִים גַּם אֱוִילִים.

3.

לְשִׁירַי יִקְרְבוּ מְבַקְּרִים,
גַּם מִתְפַּלְסְפִים וּמְחַקְּרִים,
כְּתַרְנְגוֹלִים בְּאַשְׁפָּה מְנַקְּרִים,
לְחַפֵּשׂ בַּחֲרוּזַי מִכְשׁוֹלִים.

4.

לְשִׁירַי יַבִּיטוּ בְּעֵינַיִם,

עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים מִתְנַגְּדֵי צִיּוֹן.

1.

אַתֶּם הָאֲלוּפִים, רַבָּנִים הַחֲרֵדִים,
לִבְּכֶם אַךְ לְבָתֵּי מִטְבָּחַיִם.
חָלַק לִבְּכֶם, מֵאֲחֵיכֶם נִפְרָדִים,
חֲסִידִים וּמִתְנַגְּדֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם!

2.

וּמַדּוּעַ לֹא תִדְאֲגוּ לְהַנֶּאֱנָחִים,
גּוֹלֵי רוּסְיָה, אֲחוֹת וְאַחִים,
נֶהֱרָגִים, נִטְבָּחִים מֵהַטַּבָּחִים
לְמֵאוֹת לַמָּוֶת נִלְקָחִים?

3.

אֲנַחְנוּ לְעֶזְרַת הַלְּאוֹם נַבִּיטָה,
וְאַתֶּם קַחְתֶּם הַכֹּחַ וְהַשְּׁלִיטָה
לְהַרְבּוֹת מוֹהַר וּקְשִׁיטָה
וּלְהִשְׁתָּרֵר בִּמְקוֹם הַשְּׁחִיטָה!

4.

הָעֵת לִהְיוֹת רַבֵּי טַבָּחִים
עֵת אַחֵינוּ לַמָּוֶת נִלְקָחִים

עַל מִתְנַגְּדֵי צִיּוֹן.

1.

מַצָּב הַיַּהֲדוּת נוֹרָא,

בְּעַד שֶׁקֶל וְגֵרָה,

כְּעֵשָׂו הַבְּכוֹרָה,

יִמְכְּרוּ הַתּוֹרָה.

10.

הַדּוֹרְשִׁים לַכְּבָשִׁים

בִּנְזִיד עֲדָשִׁים—

בְּתוֹרָה רָשִׁים

יְהוּדִים חֲלָשִׁים.

11.

וּבְכָל הֶגֶל וָשַׁעַל,

עַל צִיּוֹנִית יַשְׁלִיכוּ נַעַל,

וּכְעוֹבְדֵי הַבַּעַל

יַשְׁקוּ צֹאנָם רַעַל

4.

לְצִיּוֹן מוּזָרִים,

לִירוּשָׁלַיִם כְּאַכְזָרִים

דַּרְכָּם כַּבְּמָרִים

וִיחְיוּ כְּשָׂרִים.

לִבְלִי לָשׂוּם עוֹד בְּיוֹשְׁבֵיהֶם מוּעָקָה.
בְּרוּסְיָה, רוּמֶענְיָה בַּל יִשָּׁמַע כָּל פָּרֶץ.
לֹא יָרֵעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּפֶרֶם וּמַאֲרָאקָה.

8.

וְיֵלֵךְ כָּל אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וֶאֱמוּנָתוֹ,
לִשְׁמוֹר חֻקֵּי אַרְצוֹ וְלַעֲבוֹד עֲבוֹדָתוֹ,
יֶאֱהַב כָּל אִישׁ עֲמִיתוֹ וְיִחְיוּ כְּאַחִים
וּבְגַן הַתֵּבֵל יִפְרְחוּ כְּשׁוֹשַׁנִּים וּפְרָחִים.

מִכְתָּם.

כְּמַאֲכָל בְּאֵין טְעָמִים,
כְּרוֹפֵא בְּאֵין סַמִּים
כְּגֶבֶר בְּאֵין חַיִּים—
רַב בְּאֵין יִרְאַת שָׁמַיִם.

הֱיֵה מְבַשֵּׂר שָׁלוֹם לְאָזְנֵי קוֹרְאֶיךָ
כִּי כָלָה כָּל רִיב וּמִלְחָמָה.

4.

הָאֵר עֵינֵי אַרְצוֹת הַבְּרִית
לִפְתֹּחַ שַׁעֲרֵיהֶן לְכָל אִישׁ
הֱיֵה לַנִּרְדָּפִים מֵהַצַּר–מֵלִיץ יוֹשֶׁר.
לְהָבִיא לְנוֹדְדִים רַב עוֹשֶׁר.

5.

בַּשֵּׂר: כִּי תַּמּוּ אַכְזָרִים שׁוֹפְכֵי דָמִים,
כִּי פָּתְחוּ חַרְצֻבּוֹת רֶשַׁע וּכְבָלִים.
בְּאַרְצוֹת הַצַּר לֹא יִפְּלוּ עוֹד חֲלָלִים.
וְהָעַמִּים יִחְיוּ בְּשָׁלוֹם כָּל הַיָּמִים.

6.

כֹּל יִשְׁמַע מֵעָלֶיהָ רִגְזַת אֶרֶץ חָזוֹת
קָשׁוֹת,
מִי בָאֵשׁ מִי בַמַּיִם יוֹרְדִים דוּמָה לַמָּוֶת,
לֹא אָסוֹן אַךְ שָׂשׂוֹן תַּשְׁמִיעַ חֲדָשׁוֹת.
תַּחַת שִׂנְאָה–אַהֲבָה, וְשִׂמְחָה תַּחַת
עַצֶּבֶת.

7.

בַּשֵּׂר כִּי יָעֲצוּ כָּל מַלְכֵי אֶרֶץ,

עַל שְׂרֵפַת בֵּית שֶׁמֶשׁ.

(הכ״ע דיא סאן)

אחרי נשרף בית מ״ע הסאן עם כל מכונותיה בעת שריפת באלטעמארע וכאשר נוסד מחדש בית נחמד למראה אמרתי.

וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ (די סאן)
זָרַח הַשָּׁמֶשׁ.

1.

בְּעֵת אֵשׁ הָרָעָה
הַשֶּׁמֶשׁ *) לֹא בָאָה
מִשְׁכְּנוֹת חָכְמָה נִשְׂרְפוּ
וְקַרְנֶיהָ לֹא נֶאֱסָפוּ.

2.

מִשַׁלְהֶבֶת פְּלָדוֹת עָבְרָה וְצָרָה
אֲבָנִים וּלְבֵנִים נֶהֶרְסוּ עַד יְסוֹד
אֲבָל—הַשֶּׁמֶשׁ לֹא קָדְרָה
בְּהוֹדָה וַהֲדָרָה תָּאִירָה עוֹד.

3.

שֶׁמֶשׁ צְדָקָה מַרְפֵּא בְעָלֶיךָ
קוֹלְךָ תַּשְׁמִיעַ כַּחֲצוֹצְרָה בָּרָמָה

---

*) המ״ע סאן.

בְּתַלְמוּד תּוֹרָה יַדְרִיכוּהוּ

בְּהַכְנָסַת אוֹרְחִים יַזְכִּירוּהוּ,

בְּבֵית הַיְתוֹמִים יְכַבְּדוּהוּ

"וּבְמוֹשַׁב זְקֵנִים יְהַלְלוּהוּ".

מאהבו ואוהב עמו ישראל—

בשנת-ורב שלום בניך-תרס"ו.

ISRAEL FINE Baltimore Md.

בִּרְכַּת הַשָּׁנָה.

לנשיא הציונים דק' „חיים בן אהרן פרידענ-
וואלד" יחיה.

1.

הֱיֵה הַמּוֹשִׁיעַ לִלְשׁוֹנֵנוּ הָעִבְרִיָּה,
שְׂפַת חוֹזֵי-יָהּ הָקֵם לִתְחִיָּה,
לִלְמוֹד שְׂפָתֵינוּ הַצָּחָה וְהַנְּעִימָה,
תְּנַהֵל צְעִירֵנוּ לָלֶכֶת קָדִימָה.

2.

כֹּה תֵלֵךְ יְקִירִי בְּדֶרֶךְ הַקּוֹדֶשׁ,
מֵאִיר עֵינַיִם-תּוֹפִיעַ כַּסַּהַר בַּחוֹדֶשׁ
כַּחֲבַצֶּלֶת תִּפְרַח רָטוֹב וְרַעֲנָן
רֹב חַיִּים-שָׁלוֹם-יַעַר הַלְּבָנוֹן.

45.

וּבְכָל חוּצוֹת וּפִינוֹת בְּיִרְבְּתַיִם

הָעֲגָלוֹת שָׁלַח יַעֲקֹב מַחֲנַיִם מַחֲנַיִם.

נוֹסְעוֹת, מוֹבִילוֹת מַחֲנוֹת מַחֲנוֹת

לְכָל חוֹפֵי יַמִּים לְבָתֵּי מְסִלּוֹת וְתַחֲנוֹת.

46.

וְכַאֲשֶׁר הָלַךְ הָלֹךְ וְגָדוֹל

מִלְּהוֹשִׁיעַ לֹא יֶחְדַּל,

יֵיטִיב לְעָשִׁיר וְדָל

וּמִצִּדְקוֹת פִּזְרוֹנוֹ לֹא יִבְדַּל.

47.

בְּבֵיתוֹ קָרָא עֲצֶרֶת,

בָּחַר מְנַהֲלִים לִיתוֹמֵי הַקֶּרֶת,

דְּבָרָיו פָּעֲלוּ כְּגִשְׁמֵי רְבִיבִים

לְהַרְבּוֹת חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים.

48.

בֵּית יְתוֹמִים, מוֹשַׁב זְקֵנִים יָסַד,

מַחֲסֶה לְאוֹרְחִים וְלִזְקֵנִים יְשִׁישִׁים,

מִכַּסְפּוֹ עָשָׂה צְדָקָה וָחֶסֶד,

לְמַעַן יִחְיוּ בְּטוֹב גַּם רָשִׁים.

נְבוֹנִים בְּרֹאשָׁם לַחְשׁוֹב מַחֲשָׁבוֹת
פִּנְקָסִים פְּתוּחִים וְכָל יַד כּוֹתֶבֶת.

42.

אֵלּוּ בְּכֹחַ
אֵלּוּ בְּמֹחַ,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ
מִסְחָרוֹ יַגְדִּילוּ.

43.

הִתְבּוֹנְנוּ הִתְפַּלְאוּ לְהָעֲגָלוֹת הַטּוֹבוֹת
בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת „בֵּית הַמְּצִיאוֹת"
הַכְּתוּבֶת,
הָרָצוֹת דְּחוּפוֹת מְבוֹהָלוֹת בָּרְחוֹבוֹת
טְעוּנוֹת מַשָּׂא לְעֵיפָה בַּחֲבִילוֹת
וְתֵיבוֹת׳

44.

קוֹל מֶשֶׁק הָאוֹפַנִּים עִקְבֵי הַסּוּסִים
הַמּוֹבִילִים הַסְּחוֹרוֹת בְּחִפָּזוֹן מְנוּסִים,
נוֹסְעִים טְעוּנִים מְפֹרָשִׁים מַהִירִים,
שְׁנַיִם שְׁנַיִם אֲסוּרִים מְחֻמּוֹרִים אַבִּירִים.

עֵדֶר עֵדֶר לְבַדוֹ, מְקַחִים רְשׁוּמִים
בְּזוֹל,
„זֶה בֵּית הַמְּצִיאוֹת" כֻּלָּם יִתְּנוּ בְקוֹל.

38.

הֲלִיכוֹת בֵּיתוֹ בְּמִשְׁטָר וְחֻקִּים—
יִדְרְשׁוּ עִזְבוֹנוֹ מִמְּקוֹמוֹת רְחוֹקִים,
כְּמִסְחָרוֹ אֵין עוֹד בְּאֶרֶץ הַחֲדָשָׁה,
כְּ„בֵית הַמְּצִיאוֹת" אֵין בַּיָּם וּבַיַּבָּשָׁה.

39.

וַיְחַדֵּל לִשְׁלוֹחַ לְהַקּוֹנִים מְשַׁלְּחִים
אַךְ הָרָצִים (פאסט) יוֹדִיעוּ הַמְּקָחִים,
בְּמֶרְחַבֵּי הַתֵּבֵל בְּעָרִים וּפְלָכִים,
יִמְכּוֹר סְחוֹרוֹתָיו כֻּלָּם מִינִים מְשֻׁבָּחִים.

40.

וּמְנַהֲלָיו מְשָׁרְתָיו מוּבְחָרִים, מְכֻשָּׁרִים,
„עֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר"—וּלְמֵאוֹת נְעָרִים,
יַעַבְדוּ „שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת" פּוֹעֲלִים לָרוֹב,
יַעַבְדוּ יִשְׂאוּ בְּמַשָּׂא רָצוֹא וָשׁוֹב.

41.

וּכְשָׂרֵי צְבָאוֹת חַיָּלִים בְּכָל פֵּאוֹת,
עַיִן רוֹאָה וְאֹזֶן שׁוֹמַעַת, וְשָׂרֵי מֵאוֹת,

הָעוֹלָה לְאַלְפֵי מֵאוֹת רִבְבוֹתָיו
זֶה בֵּית הַמְּצִיאוֹת הַטּוֹב וְהַנָּעִים.

„מה נורא המקום הזה
אין זה כי אם בית המציאות
וזה שער לרוכלים קונים וסוחרים".

35.

הַבִּיטוּ הַחֲלוֹנוֹת הַגְּדוֹלִים הָרְחָבִים,
הַמְּאִירִים בַּלֵּילוֹת בְּאַלְפֵי חַשְׁמַלֵּי
לְהָבִים,
אֲנָשִׁים לְמֵאוֹת מֵהָעוֹבְרִים וְשָׁבִים.
לִרְאוֹת הַמַּרְאֶה מִתְפַּלְּאִים עוֹמְדִים
נִצָּבִים.

„מי מנה סחורות יעקב"

36.

מֵבִיא סְחוֹרוֹתָיו מִמֶּרְחַקִּים מֵאֶרֶץ סִינִים
יְשַׁלַּח וְיִמְכּוֹר מֵעָרְבוֹ לְאִיִּים פִּילִיפִּינִים,
מוֹכֵר עִזְבוֹנוֹ לְקוּבָּה וּפָאְרְטֶעְרִיקָה
כְּמוֹהוּ כְּיַעֲקֹב בַּמֶּה בְּשׁוּקָא אִיכָּא?

37.

הִתְבּוֹנְנוּ לַחֲלוֹנוֹת וְתִרְאוּ נִפְלָאוֹת,
הַבִּיטוּ לְמִשְׁטָר וְסֵדֶר הַדּוּגְמָאוֹת.

31.

וּמִי יוּכַל לְהִתְחָרוֹת
עִם מִקְחֵי הַסְּחוֹרוֹת?
הַקּוֹנִים יַשִּׂיגוּ הַכֹּל
סְחוֹרָה טוֹבָה בְּזוֹל,

32.

וּבְרֹחַב לִבָּבוֹ לֹא חָרַד
וַיַּעַשׂ חוֹזֶה מְשׁוּתָּפוֹ לְהִפָּרֵד
גָּמַר אוֹמֶר בְּלִבּוֹ הַנִּכְסָף
וְהִישׁ שָׁקַל לוֹ חֵלֶק כֶּסֶף
„ויותר יעקב לבדו"

33.

אָז הִרְחִיב מִסְחָרוֹ בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת
מִלֵּא אֲסָמָיו קִנְיָנָיו בְּבָתִּים לְתַלְפִּיּוֹת,
הִרְבָּה שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת מְשָׁרְתָיו עוֹשֵׂי
רְצוֹנוֹ
מוֹשְׁלִים וּמְנַהֲלִים מַרְבִּים רְכוּשׁוֹ וְהוֹנוֹ.

34.

שׁוּרוּ הִתְפַּלְּלוּ בְּאֵין מִשְׁעָן מֵאֲבוֹתָיו
מִסְחָרוֹ „הֶעָנָק" מִיגִיעַ כַּפַּיִם

עוֹשֶׂה חַיִל וַיַּרְבֶּה עוֹשֶׁר
מִבְּלִי רְמִיָּה—בְּצֶדֶק וְיוֹשֶׁר.

28.

כִּי הֲלִיכוֹת בֵּיתוֹ בִּתְבוּנָה
וְכָל עֲסָקָיו אַךְ בֶּאֱמוּנָה
לָכֵן יַעֲלֶה מַעְלָה וַיַּצְלִיחַ
וְכָל קוֹנֶה סְחוֹרוֹתָיו יַרְוִיחַ.

„מה טובו אהליך יעקב“

29.

וּבְשָׁנִים מְעַטִּים
הִרְבָּה לוֹ בָּתִּים
בְּמִבְחֲרֵי הָרְחוֹבוֹת
כְּאַרְמוֹנוֹת הַטּוֹבוֹת.

30.

וַיְהִי מִסְחָרוֹ כְּגֶפֶן אַדֶּרֶת
וַיִּיף בְּגָדְלוֹ וְרָחְבּוֹ לְתִפְאֶרֶת
לְהָבִיא מַעֲרָבוֹ מֵאֲרָצוֹת בָּאֳנִיּוֹת
וַיִּשְׁלַח לְאִיִּים רְחוֹקִים מִבֵּית
הַמְּצִיאוֹת *).

*) „בארגען הויז“

וַיִּגְדַּל גַּם שְׁמוֹ בָּאָרֶץ

בְּמִשְׁטָרָיו וּמִנְהָגָיו הַמְּשֻׁבָּחִים.

24.

וַיַּעַל מַעֲלָה בְּמִסְחָרוֹ הַטּוֹב,

וַיַּעְתֵּק שֵׁנִית „לְבּאלְטֶעמָארֶע"

הָרְחוֹב,

וַיִּקַּח לוֹ בָּתִּים מִיָּמִין וּמִשְּׂמֹאל

וּמִבְחָרֵי סְחוֹרוֹתָיו מָכַר בְּזֹל.

25.

וְקוֹנִים הֲמוֹנִים לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים

רוֹכְלִים וְסוֹחֲרִים גְּדוֹלִים נֶאֱסָפִים

כַּצִּפֳּרִים מֵעֲבָרִים מֵעָרִים עָפִים

לִקְנוֹת מִיַּעֲקֹב כֻּלָּם נִכְסָפִים.

26.

וְעַתָּה שׁוּרוּ לְמִסְחָרוֹ

בְּתִפְאֶרֶת יְקָרַת הֲדָרוֹ

יִזְרַח מֵהַצְלָחָה וָשֵׂכֶל

מִיגִיעַת „יַעֲקֹב הָרוֹכֵל".

27.

הַמּוֹכֵר בְּזוֹלֵי מְקָחִים

וַיִּקְצוֹב מְעַט רְוָחִים

וְהִגְדִּיל מִסְחָרָיו בְּזוֹלֵי מִקָּחִים
לְמַעַן יִוָּדַע שְׁמוֹ בֶּעָרִים וּפְּרָחִים.

„לא הביט און ביעקב"

20.

וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ
לִסְחוֹר בְּצֶדֶק וְיוֹשֶׁר,
וְהַקּוֹנִים הִכִּירוּ עֶרְכּוֹ
וַיִּגְדַּל בְּהַצְלָחָה וָעוֹשֶׁר.

21.

וַיִּשְׂגֶּה כְּעֵץ הַזַּיִת
וַיִּמְעַט מֵהָכִיל הַבַּיִת.
בְּמִסְחָרוֹ לָקַח חָבֵר
וַיַּעְתֵּק לִרְחוֹב הַנָּאוֶה.

22.

אָסַף מִינֵי סְחוֹרוֹת הַמְשֻׁבָּחִים,
רוֹכְלִים סוֹחֲרִים אַחֲרָיו נִמְשָׁכִים,
וַיִּבְחַר לוֹ מְשָׁרְתִים חֲלוּצִים,
לַעֲבוֹד בְּמִסְחָרוֹ בְּיָדַיִם חֲרוּצִים.

23.

קִנְיָנָיו, מַרְכָּלְתּוֹ פָּרַץ,
בְּבָתִּים וַעֲלִיּוֹת מְרֻוָּחִים,

אֶקְנֶה וְאֶמְכּוֹר בְּזוֹל
וְיוֹשִׁיעֵנִי אֲדוֹן הַכֹּל.

16.

וַיָּסַר הַצְּרוֹר מִצַּוָּארוֹ
וַיְנַסֶּה בָּעִיר מִסְחָרוֹ
וַיַּסֵּר בִּתְבוּנָה חֲדָרוֹ,
בְּאֶחָד הַבָּתִּים מִשְׁטָרוֹ.

17.

וַיַּעְתֵּק יַעֲקֹב הַקָּטֹן
אֶת מִסְחָרוֹ הָעִירָה
וּבְאֵין מַפְרִיעַ וְשָׂטָן
הָיְתָה הַצְלָחָתוֹ כַּבִּירָה.

18.

וַיָּחֶל הָרֹכֶל „בְּבִעְרֵי“ הָרְחוֹב.
מִצְּעָר מִצְּעָר רֵאשִׁיתוֹ
וַיִּדְגֶּה עָשְׁרוֹ לָרוֹב
וַיַּעַל וַיִּגְדַּל אַחֲרִיתוֹ.

19.

וַיִּמְשׁוֹךְ הַקּוֹנִים כְּאֶבֶן שׁוֹאֶבֶת
וַיְסוֹבְבוּ גַּלְגַּלֵּי מִסְחָרוֹ בִּמְלֶאכֶת
מַחֲשֶׁבֶת,

„אֶמְכּוֹר לָכֶם בְּזוֹל—בְּזוֹל"—
קָרָא יַעֲקֹב „הָרוֹכֵל" בְּקוֹל.

12.

מוֹרֶה שָׁעוֹת. טַבָּעוֹת. עֲגִילִים.
מַרְאוֹת. נְזָמִים. רְבִידִים. וּמְצִילִים.
שַׁרְשְׁרוֹת זָהָב. אַלְגּוּמִים. וּפְנִינִים.
כַּפּוֹת. מַזְלְגוֹת. סַכִּינִים—

13.

כֹּה הָלַךְ וְנָסַע קָדִימָה,
וְסָבַב בִּצְרוֹרוֹ מִיָּמִים יָמִימָה,
וּבְכֹל אֲשֶׁר פָּנָה הִצְלִיחַ,
וּבְתֹם וְיוֹשֶׁר כַּסְפּוֹ הִרְוִיחַ.

„ויחלום יעקב חלום"

14.

וַיַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וַיַּחְשׁוֹב בִּלְבָבוֹ:
חָשְׁקָה נַפְשִׁי בִּלְתִּי- מָרָה לָבוֹא,
לְנַסּוֹת גּוֹרָלִי בְּכִשְׁרוֹן וָשֵׂכֶל
מִמַּשָּׂאִי לַחֲדֹל, מִהְיוֹת רוֹכֵל.

15.

חָשַׁב: תַּחַת בְּרֶגֶל לָנוּם
לָרוֹכְלִים אֶפְתַּח חֲנוּת

סְדִינִים מְטֻפָּחוֹת בִּצְבָעִים,
רִקְמֵי אַרְגָּמָן וּמְשִׁי קְלָעִים.

8.

דֶּרֶךְ יְעָרִים וּכְפָרִים
עָלָה גְּבָעוֹת וְהָרִים
וּבְאֵין עֲגָלָה וְסוּס
יַעֲקֹב הָרוֹכֵל יָנוּס.

9.

כֹּה עָמֵל בְּזֵעַת אַפַּיִם,
מִבְּלִי לִרְמוֹת בְּנִקְיוֹן כַּפַּיִם,
יָמִים וְלֵילוֹת לָנוּד וְלָנוּעַ
וְחֶרְפַּת „רוֹכֵל" מֵהָאִכָּרִים לִשְׁמוֹעַ.

10.

זְרוֹעוֹתָיו בִּכְתֵפוֹת אֲסוּרִים,
צְרוֹרוֹ לְמָתְנָיו חֲגוּרִים,
וּלְמִשְׁעָן מַקְלוֹ בְּכַפּוֹ,
נִתַּזֵל זֵעַת אַפּוֹ.

„אל תירא עבדי יעקב"

11.

יִתְחַנֵּן הַנַּעַר לִפְנֵי הָאֲרוֹנִים
„אָנָּא! קְנוּ חֲפָצֵי הַשּׁוֹנִים

ומה בגלל סחורות שבחנות?
באין אוהב יהום רעיה.

4.

החל הנער לעמוד ולבקש
בנפשו להביא מחיה ולחם
כל שער ודלת לבקש.
בצרור סחורתו על שכם.

5.

כפוף כאגמון שוחה,
ולעתים רעב לאוכל,
מבלי מצוא מנוח
יתגורר יעקב הרוכל.

6.

עומד שוחה ברך לכרוע,
ולדבר עוד מעט ירע.
באלם יראה סחורותיו להאכרים
לקנות יבקש, יתחנן מהשרים.

7.

משרוכים, כפתורים וצמידים
חוטים, מחטים ורדידים

שִׁיר סִפּוּרִי אוֹדוֹת הַגְּבִיר

יַעֲקֹב עֶפְּשְׁטֵיין

מיום עזבו את עיר טוריאגען נער בן שמונה עשרה שנה
עד עלותו על במתי ההצלחה במסחרו הענקי
בבאלטימארע.

זְמִירַת יִשְׂרָאֵל

וּתְהִלַּת יַעֲקֹב.

1.

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב הָעֶלֶם

מֵעִיר מְגוּרֵי אָבִיו

מִטּוּירַאגֶען אֵצֶל קֶעלֶעם

לִגְבוּל פְּרוּסִיָה סָבִיב.

2.

לַעֲזוֹב מוֹלַדְתּוֹ אָנוּס,

מִמֶּמְשֶׁלֶת הַצַּר יָרֵא,

וַיַּעֲבוֹר יַם אָקְיָאנוּס

וַיָּבוֹא צְלָחָה בִּלְתִּי—מָרָה.

3,

וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ—מֵאֲבוֹתָיו,

בָּדָד, גַּלְמוּד בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה.

חַיִּים! לִתְהִלָּה לְגָאוֹן וּלְתִפְאָרֶת.
בֶּן אַהֲרֹן לְךָ הַמִּשְׂרָה וְהַכְּהֻנָּה,
פְּאֵר וְכָבוֹד לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת.
רֹאשׁ וְנָשִׂיא לְחִזּוּק אֱמוּנָה
יָקַרְתָּ, נִבְחַרְתָּ מֵחֲכָמִים וּנְבוֹנִים.
דָּרַכְתָּ כְּכֹכָב לַאֲגֻדַּת הַצִּיּוֹנִים
עִבְרִים עִוְּרִים, עֵינֵיהֶם—לִפְקֹחַ.
נִדָּחִים תְּעוֹדֵד לְבַקֵּשׁ מָנוֹחַ,
וּבְיָדְךָ הַמִּשְׂרָה הַנַּעֲלָה וְהַכְּבוּדָה.
וּבְפִיךָ לְהַחֲיוֹת אֶת שְׂפָתֵינוּ הַחֲמוּדָה.
אַחֵינוּ תְּאַחֵד יְהוּדָה וְאֶפְרַיִם.
לְפַחֵת רוּחַ—חַיִּים—לְצִיּוֹן וִירוּשָׁלָיִם
דַּעַת הֲבִינֵם מֵרוּחֲךָ פִּי שְׁנַיִם.
וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּהִקָּבֵץ נִדָּחֵינוּ
כְּשִׁיבַת עַמֵּנוּ לְאַדְמַת קָדְשֵׁנוּ
עֵת צִיּוֹן תִּפָּדֶה וְתִגָּאֵל
כְּחֵפֶץ מְאַהֲבֶךָ—וְאוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

מִי בַהֲרִינָה וּמִי בַחֲנִיקָה

וְהַכֹּל הָס! וְיָפֶה בִּשְׁתִיקָה.

בִּרְכַּת הַשָּׁנָה.

למאהבי דאקטער חיים בן אהרן פרידענ־
וואלד בשובו מבאזעל בעטרת נשיא
הציונים בארצות הברית.

1.

לְחוֹבֵב הַנֶּאֱמָן

לְצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם

הָרוֹפֵא הָאָמָן

הַמֵּאִיר עֵינַיִם.

2.

לְרֵאשִׁית הַשָּׁנָה

אַגִּישָׁה תְשׁוּרָתִי

בִּרְכָתִי לְמָנָה

מִקִּירוֹת לִבָּתִי.

3.

נְשִׂיא הַצִּיּוֹנִים בְּאֶרֶץ מַדְהֵבָה

בִּרְכָתִי, שִׁירָתִי, הוֹאִילָה לָקַחַת,

תִּכָּתֵב, תֵּחָתֵם, לְשָׁנָה טוֹבָה

לְחַיִּים—לְשָׁלוֹם בְּאֹשֶׁר וָנַחַת.

הָהּ! בְּמִכְרֵי גֶחָלִים

נָפְלוּ וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים.

3.

תַּחַת הֶהָרִים הָרָמִים

שׁוּרוּ, עֶצֶב וְצַלְמָוֶת,

תַּחַת גַּלֵּי חֲרָבוֹת

לַאֲלָפִים נִשְׁפְּכוּ דָמִים.

4.

בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה פְּחָדִים וְאֵימִים

יִבְכּוּ אַחֲרֵיהֶם תְּאָנַחְנָה אַלְמָנוֹת,

אֵין מִפְלָט—מִמָּוֶת אֵין מָנוֹס,

נֶהֱרָגִים כְּדָנִים וַיַּעַזְבוּ יְתוֹמִים.

5.

נֵר דּוֹלֵק עַל רֹאשָׁם

פִּתְאוֹם יַעֲלֶה הַכּוֹרֶת

זֶה מְנַת כּוֹסָם,

וּלְדָמָם אֵין דּוֹרֵשׁ,

6.

לַאֲלָפִים נֶאֱסָפִים יְתוֹמִים יֵאָנֵחוּ,

כְּגֶשֶׁם שׁוֹטֵף דָמִים נִשְׁפָּכוּ,

זֶה מִתְחַרְדִים וְזֶה מֵהָרֶעְפָארִים
לְאֵלִי אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים.

זֶה מָצָא לוֹ דֶּרֶךְ דְּרוֹר,
כִּי יֹאמַר הָאָח! רָאִיתִי אוֹר,
זֶה יְחַכֶּה לְהָרוֹכֵב עַל הַחֲמוֹר,
לָזֶה לֵב סַם וְלָזֶה לֵב בַּר
זֶה יִקָּרֵא תּוֹשָׁב, וְזֶה גֵר
זֶה מַעְיָן מִתְגַּבֵּר וְזֶה רֵיק הַבּוֹר.

עַל הָאוֹבְדִים

העובדים במכרי הפחמים

„שלא יהיה בתיהם קבריהם".

(בדרך מסעי בין סקרענטאן
לווילקעסבערי פא.)

1.

שָׁם בְּאַדְמַת הַפֶּחָם
יַעַבְדוּ בְּכֹחַ וְאוֹנִים
בְּנַפְשָׁם לְהָבִיא לֶחֶם
וְלַעֲשׂוֹת עֹשֶׁר לְהָאֲדוֹנִים.

2.

אֵלּוּ אַרְמוֹנִים בּוֹנִים–
וְאֵלּוּ בְּהֶרֶג נִדּוֹנִים–

8.

זְקֵנִים וּצְעִירִים
דַלִּים מַגְבִּירִים
אַחֵינוּ הַיְהוּדִים
עֲנִיִּים מְרוּדִים.

9.

קַבְּלוּ פְּנֵי–בְּנֵי יַעֲקֹב הַתָּם
נוֹדְדִים בּוֹדְדִים הַבָּאִים לְפֹה מִשָּׁם.
הָעוֹמְדִים בְּסַכָּנָה בַּיַּבָּשָׁה, וּבַיָּם,
הַנִּמְלָטִים מִבְּנֵי חָם.

10.

הָהּ! נוֹדְדִים וְגוֹלִים
יָעוּפוּ כְּנֵס מִתּוֹךְ
יִסֹּעֲרוּ כְּמֹץ מִגּוֹרֶן
נַחֲמוּ רַחֲמוּ אַחֵינוּ הָעוֹלִים.

מִכְתָּם.

„לפלגות ראובן גדולים חקרי לב"
(שופטים ה')

אִם זֶה לְצָפוֹן, זֶה לְדָרוֹם
לָזֶה דֶרֶךְ אֱוִילִי חֲזֶה עָרוֹם

4.

בְּאֶרֶץ הַמַּרְשַׁעַת,
נִרְמְסוּ כְּתוֹלַעַת,
רְכוּשָׁם שֻׁדְּדוּ,
וּמִבֵּיתָם נָדוּ.

5.

קִדְּמוּ בְּלֶחֶם,
בְּשִׂמְלָה וָפֶחָם,
הַהוֹלְכִים וְתוֹעִים
רְעֵבִים וּצְמֵאִים

6.

לַעֲדָתֵנוּ צוֹפִים כְּיוֹנִים,
בִּבְכִי יָבוֹאוּ הֲמוֹנִים הֲמוֹנִים,
יַבִּיטוּ לְמִשְׁעַן אֲחֵיהֶם בְּתַחֲנוּנִים
וּמַרְאֵיהֶם רָעִים וּמְשֻׁנִּים.

7.

מֵעֲשִׁירִים-רָשִׁים,
מְסוֹחֲרִים אֶבְיוֹנִים,
מִגִּבּוֹרִים חַלָּשִׁים,
נִמְלָטִים מִגֵּיא יְוָנִים.

לְעֶזְרַת הַגּוֹלִים.

1.

שׁוּרוּ לְאַחֵינוּ הָעוֹלִים,
הָה! נוֹדְדִים וְגוֹלִים!
יָעוּפוּ כְּנֵס מִתּוֹרֶן
יְסוֹעֲרוּ—כְּמוֹץ מִגּוֹרֶן.

2.

מֵרִשְׁעַת הַיְוָנִים הָרְשָׁעִים
אוֹרְחִים עֲיֵפִים בָּאִים
מִלַּהֶבֶת אַכְזָרִים,
מִנִּקְמַת הַכְּמָרִים
לְקַבֵּל גְּלָלָה
בְּנֵי עַם חֲלָכָה.

3.

אַחַי! קִדְמוּ בְּלֶחֶם
שְׁדוּדִים נִמְלָטִים מֵהַשָּׂטָן
גּוֹלִים בְּיַלְקוּט עַל שִׁכְם
רְעֵבִים עֲרוּמִים כְּיוֹצְאִים מִבֶּטֶן.

לְמַשְׁעַן תַּלְמוּד תּוֹרָה ?
לְפַתֵּחַ עֶזְרָה לְבַקֵּשׁ ?

16.

הַמּוֹרִים יַעֲשׂוּ פְּעוּלָּתָם
לְכָל גֵּר וְיָתוֹם
לְתוֹרָה מְגַמָּתָם
וְאַיֵּה מִחְיָתָם ?

17.

הִתְעוֹרְרוּ אַחִים חֲבִיבִים
גְּבִירִים אַדִּירִים וּנְדִיבִים
צְדָקָה וָחֶסֶד מַרְבִּים
בְּשִׁקְלֵיכֶם–כְּגִשְׁמֵי רְבִיבִים.

18.

מֵאֵל אַתְּ נִבְחָרָה
אֲגֻדָּה נִשְׂגָּבָה וְנֶהְדָּרָה,
חַבְרֵי תַּלְמוּד תּוֹרָה
בָּכֶם תָּמִיד אֶתְיַמְּרָה.

תּוֹרָתֵינוּ הַקְּדוֹשָׁה

הַנְּתוּנָה מִידֵי מֹשֶׁה.

12.

הַתּוֹרָה הַזֹּאת

לָנוּ לְרֶגֶל וּלְנֵס

תָּמִיד לָנוּ לְאוֹת

לְפָנֵינוּ כְּעַמּוּד הָאֵשׁ

13.

כָּל תִּבְנִית בְּגֶר,

קִרְבוּ הָעוֹמְדִים מִנֶּגֶר,

סַעֲרוּ תַּלְמִידֵי הַחֲדָרִים,

הַשְׁקוּ צֹאן הָעֲדָרִים.

14.

הִנְּכֶם אֶזְרָחִים בְּאֶרֶץ הַדְּרוֹר,

עַתָּה בָּאתֶם אֶל הַמְּנוּחָה,

לְתַלְמִידֵי תוֹרָה הוֹפִיעוּ כְּאוֹר,

פֹּה בְּאֶרֶץ הָרְחָבָה וְהַבְּרוּכָה.

15.

הַאִם לְמַתְּנַת גְּרָה

דֶּלֶת וָשַׁעַר לְבַקֵּשׁ.

חֲבֵרֵי תַּלְמוּד תּוֹרָה

בָּכֶם תָּמִיד אֶתְיַמְּרָה.

8.

לִפְנֵי הָעֵדָה כֻּלָּה

יִבְחֲנוּ יְנַסּוּ הַפְּעוּלָה

מִנִּדְבַת נְּדָבָה

יִלְמְדוּ הַתּוֹרָה.

9.

וְנִהְיֶה נְכוֹנִים

לְהוֹסִיף אוֹנִים

לְהַנְּטִיעִים הַמְּגוּדָלִים:

לְהוֹשִׁיעַ בִּשְׁקָלִים.

10.

לְהוֹשִׁיעַ הַבָּנִים,

שֶׁקְּלוּ הַמְּזוּמָנִים,

עָנִי וְשׁוֹעַ

תְּנוּ הַמַּטְבֵּעַ.

11.

אַךְ בָּאֶרֶץ הַחֲדָשָׁה

הַתּוֹרָה לָנוּ לְמוֹרָשָׁה

בְּרוּכִים הַבָּאִים

נוֹדְדֵי הַגּוֹלָה.

4.

בְּכֶרֶם יִשְׂרָאֵל הַנִּצָּנִים

בְּכַרְמֶל וְשָׁרוֹן יִצְמָחוּ

עֲמָלֵנוּ עִם הַבָּנִים

תּוֹרָתֵנוּ בַּל יִשְׁכָּחוּ

5.

וְהַמּוֹרִים הַנְּאוֹרִים

לְהַבָּנִים כְּהוֹרִים

בִּמְסִלַּת יְשָׁרִים

יְנַהֲלוּ הַנְּעָרִים.

6.

הֵמָּה הַמּוֹשִׁיעִים

לְיַלְדֵי עֲנִיִּים,

בְּעֵצָה וְתַחְבּוּלָה

יַעֲשׂוּ פְּעוּלָה.

7.

מֵאֵל אַתְּ נִבְחָרָה,

חֶבְרָה נִשְׂגָּבָה נֶהְדָּרָה!

וִיהִיוּ עֵינֶיךָ פְּקוּחוֹת לְבֶנֶת הַבַּיִת—
יִגְדַל שִׁמְךָ הַטּוֹב מִשֶּׁמֶן זַיִת.

בשם מנהלי חברת חברת „תלמוד תורה"
בבאלטעמארע, ער"ח ניסן תרס"ו.

לְשִׂמְחַת חֲנֻכָּה בְּתַלְמוּד תוֹרָה.

1.

הַתּוֹמְכִים לוֹמְדֵי תוּשִׁיָּה
הַמּוֹרִים שָׂפָה עִבְרִיָּה,
בְּרוּכִים הַבָּאִים
צֶאֱצָאֵי חַשְׁמוֹנָאִים.

2.

הֲמוֹנִים הֲמוֹנִים יִנְהָרוּ
לְפָאֵר וְלָחֹג בְּהָאוּלָם
לְעֶזְרַת הַתּוֹרָה נִקְשָׁרוּ
כְּאַחִים אֲהוּבִים כֻּלָּם.

3.

מַה טּוֹב וְנָעִים
כְּנֵסִיָּה גְדוֹלָה!

לְיוֹם חֲתוּנַּת הַזָּהָב.

חג היובל חמישים שנה ליום כלולתו של הנגיד M. S. Lery
ו כתבתי לכבודו השירים האלו עפ״י בקשת מנהלי החית בהגישם
לו שני גביעי כסף.

יובל הוא שנת החמישים שנה תהיה לכם
(ויקרא כ״ה פ׳ י״ב).

מָה טּוֹב וּמַה נָּעִים
יוֹם שִׂמְחָה פִּי שְׁנַיִם!
כָּבוֹד וְהָדָר לִשְׁנַת הַיּוֹבֵל,
אָבוֹת וּבָנִים הַמְאֻשָּׁרִים בְּתֵבֵל!
לְצֶדֶק וָחֶסֶד דַּרְכְּךָ בָּחַרְתָּ
שָׁלַחְתָּ יָדְךָ לַעֲנִיִּם, בְּכַסְפְּךָ עָזַרְתָּ.
מֵאַהֲבָתְךָ יִשְׂמְחוּ, יָגִילוּ בְּרִנָּה,
עַל יוֹם הַזָּהָב לִכְלוּלוֹתֶיךָ חֲמִשִּׁים שָׁנָה.
וּנְבָרֶכְךָ בַּחַיִּים עֶרֶךְ עוֹד יָהֵל.
נִדְבוֹת מֵהוֹנְךָ עוֹד יוֹפִיעַ בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל;
הָא לְךָ בִּרְכָתֵנוּ וּמִנְחָה מְהוּדָּרָה.
לְזִכָּרוֹן מַעֲשֶׂיךָ—תְּשׁוּבוֹתֶיךָ לְתַלְמוּד תּוֹרָה

לוּ אֶחְיֶה כְּשַׂר וְשׁוֹעַ,
אִם תָּמִיד אָנוּד וְאָנוּעַ
בְּאֵין מְנוּחָה וּמַרְגּוֹעַ
לֹא אֵדַע מִכָּל טוּב
כְּצִפּוֹר הִנְנִי נוֹדֵד מִכְּלוּב
תָּמִיד רַק רָצוֹא וָשׁוֹב
וְשַׁבְתִּי מְעַט בִּמְעוֹנִי
וּכְיוֹנַת נֹחַ הִנְנִי
לִמְצוֹא טֶרֶף עֲלֵי זַיִת
וְלִהְיוֹת נָדוּד מִמִּשְׁפַּחַת הַבַּיִת
מָה אַחֲרִיתִי מָתַי אָבוֹא לְקָצֶה וְסוֹף
לַעֲבוֹר בֵּין מִשְׁבְּרֵי הָעוֹלָם יָם זוֹעֵף
לַשָּׁוְא שִׂיחִי, לִשְׁאֵלוֹתַי אֵין שׁוֹמֵעַ
וּתְשׁוּבַת „אַחֲרִיתִי" אַךְ ד' יוֹדֵעַ.

השתפכות הנפש

ליום הולדי שנת 58.

בִּשְׁנַת „חֵן" כִּי בָאתִי,
אִם בַּיִת וָהוֹן כִּי מָצָאתִי
עוֹד לֹא אָנוּחַ, נָדְדָה שְׁנָתִי,
לֹא אָחוּשׁ, לֹא אֵדַע חַיָּתִי
אִם אָכַלְתִּי גַם שָׁתִיתִי
בְּדַאֲבַת יוֹמֵי חַיַּי נָשִׁיתִי
לָרִיק וָהֶבֶל כֹּחִי כִּלִּיתִי
מִיַּם הַתֵּבֵל מַה דָּלִיתִי?
פְּנִינִים לֹא הֶעֱלֵתִי
לֹא חָשַׁקְתִּי לְאַבְנֵי שׁוֹהַם,
רִחַקְתִּי, שָׂחַקְתִּי לְתַעֲנוּגֵי נוֹעַם,
רַק יָמַי כֻּלּוֹ מָאֵל זוֹעַם,
יָמַי שָׁטְפוּ כְּמוֹ נָחַל
לְאֵיזֶה תַּכְלִית עָלַי לְיַחֵל
מַה עוֹשֶׁר כֶּסֶף וּמַטְבֵּעַ?

עַל תְּמוּנָתִי לְבָנַי.

יַחֵל יִשְׂרָאֵל בֶּאֱמוּנָה,

בָּנַי כִּי יִרְאוּ הַתְּמוּנָה,

דְּמוּתִי, תַּבְנִיתִי, בְּשָׁשַׁר מָשׁוּחַ,

תָּאֳרִי בְּאֵין חַיִּים וְרוּחַ,

אָמְנָם בָּכֶם לִבִּי בָּטוּחַ,

עֵת מֵעָמָל חֶלְדִּי אָנוּחַ,

עֵת אַחֲרֵי יוֹמִי יָפוּחַ.

לִתְמוּנָתִי תִּרְאוּ, לָכֶם אָבִיא,

בְּזִכְרוֹן פְּתִיל צִיּוֹן עַל לְבָבִי,

וְאֶהְיֶה לָכֶם תָּמִיד לְזִכָּרוֹן

כְּאַהֲבַת צִיּוֹן כַּרְמֶל וְהַשָּׁרוֹן.

וְאַתֶּם וּבְנֵיכֶם כִּי יִגְדָּלוּ,

כָּמוֹנִי כָּמוֹכֶם שְׁלוֹם צִיּוֹן יִשְׁאָלוּ.

הָאָח! נְעִימָה תִקְוָתִי וּמַה נֶּאְדָּרִי

וּבְעוֹלָם הָאֱמֶת יִהְיֶה זֶה שְׂכָרִי.

אביהם אוהבכם ואוהב עמו
ישראל בן יהודה פיין.

בְּאַוִּיר קַר אוֹ כְּאֵשׁ מִתְלַקַּחַת,

אָנֹכִי הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ אַךְ בְּאַחַת.

4.

כֹּה אִם לְבָבִי אָשִׂיחָה וְאֶשְׁאַל: מַדּוּעַ

עַד אָנָה, עַד מָתַי אָנוּד, אָנוּעַ?

כָּל זְמַן בְּקִרְבִּי עוֹד הַנְּשָׁמָה

אֶשָּׁאֵר בְּאֵין מַעֲנֶה: מַדּוּעַ וְלָמָּה.

5.

לוּלֵא לְשׁוֹן קָדְשֵׁנוּ בְּעָנְיִי אָבַדְתִּי,

כִּי מֵעֲבוֹדַת מִסְחָרִי מְלֻטַּלְתִּי נוֹדַדְתִּי,

זוּ שְׂפַת חוֹזֵינוּ—נֶחָמָתִי, בָּהּ אֶשְׁתַּעֲשֵׁעַ.

וּבְדֶרֶךְ מַסָּעַי בָּהּ אֶמְצָא לְרוּחִי מַרְגּוֹעַ.

6.

אָז עֶשְׁתְּנוֹתַי אֶרְשׁוֹם עֲלֵי לוּחַ,

וּכְבֵין צִבְאוֹת שַׁדַּי אָעוּפָה בָּרוּחַ,

אֶשְׁכַּח תֵּבֵל הָאֵבֶל, דְּאָגָה וְיָגוֹן,

הַשָּׂפָה הַיָּפָה לִי מְצוּדָה וּמָגֵן.

יְהִיוּ לְפָנֶיךָ אִמְרֵי פִי לִתְשׁוּרָה,
לְאוֹת אַהֲבָה, נַפְשִׁי בְנַפְשְׁךָ קְשׁוּרָה,
אָנֹכִי אָנֹכִי אוֹהַבְךָ בֶּאֱמֶת,
רְאֵה וְהַכֵּר נָא הַחוֹתֶמֶת.

מַשְׂאַת נַפְשִׁי

בְּדֶרֶךְ מַסָּעִי.

1.

אִם אֶל הַנַּחֲלָה בָאתִי,
עוֹד מְנוּחָה לֹא מָצָאתִי,
עָמָל וּתְלָאָה יְסוֹבְבוּנִי לָרוֹב,
לַעֲבוֹד בְּמִסְחָרִי בְּרָצוֹא וָשׁוֹב.

2.

דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ הִנְנִי כְגֵר,
עֵת אֲנָשִׁים יְשֵׁנִים אָנֹכִי עֵר,
חֲלִיפוֹת מְנוּחָתִי עַל מִטָּה אַחֶרֶת,
בְּכָל יוֹם בִּכְפָר, עִיר וָקֶרֶת.

3.

זְמַנִּי יְטַלְטְלֵנִי בְּהָקִיץ וּבַחֲלוֹם,
עֵת גֶּשֶׁם, רוּחַ, כְּפוֹר חוֹם,

בִּרְכַּת הַפְּרִידָה.

למאתכי זיגמונד סאנעבארן עת הלך לראות אבותיו בפרוסית

ידידי המשכיל זיגמונד סאנעבארן..

קבל ברכת הפרידה לאהבה ולזכרון

1.

בְּיוֹם הִפָּרֶדְךָ מֵעָלַי קַבֵּל רִגְשֵׁי בִּרְכָתִי,

וּבְבוֹאֲךָ לְמָחוֹז חֶפְצְךָ אָז תִּקְרָא שִׁירָתִי,

הִנְּךָ נוֹסֵעַ לְאֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ.

לִרְאוֹת וְלִשְׂמוֹחַ וּלְכַבֵּד הוֹרֶיךָ.

2.

יָאֵר ד׳ פָּנָיו עַל דַּרְכְּךָ אֵלֶיךָ,

וּבְעָבְרְךָ יִשְׁתְּקוּ מִשְׁבְּרֵי יָם,

עַל מֵי מְנוּחוֹת יוֹבִילוּךָ שָׁם,

לְחַבֵּק וּלְנַשֵּׁק אֲבוֹתֶיךָ וּלְהִתְעַנֵּג בָּם.

3.

הֱיֵה עָלֵז שָׂמֵחַ

תָּשׁוּב מְאֻשָּׁר וְצֹלֵחַ,

כָּלְתָה רוּחִי עוֹד לִרְאוֹתְךָ יַעַן אֹהַבְךָ,

לֹא בַּעַד עָשְׁרְךָ, כַּסְפְּךָ וּזְהָבְךָ.

4.

אַהּ בְּעַד טוּב מִזְגְּךָ וּלְבָבְךָ,

8.

בְּאַמֶעריקָה אֶרֶץ מַדְהֵבָה
וּבְסַאנְטְלוּאִים בְּשַׁעֲרֵי הַמַּצָּבָה
רְאוֹת רוּחִי שׁוֹאֶפֶת
דֶּגֶל צִיּוֹן הַמְּרַחֶפֶת.

9.

שָׁם מִבָּתִּים מֵהֵיכָלִים
וּמֵאַרְמוֹנוֹת מֵרָאשֵׁי מִגְדָּלִים
יָעוּף הַדֶּגֶל בִּתְכֵלֶת וְלָבָן
הַנָּקִי לְמִשְׁעִי מִשֶּׁמֶץ וְאָוֶן.

10.

הַדֶּגֶל הַנָּקִי מֵאָוֶן
בְּעִיר הַבִּירָה יוֹפִיעַ
בְּוואשִׁינְגְטָאן בְּהֵיכַל הַלָּבָן
נֶחָמַת צִיּוֹן יַשְׁמִיעַ.

4.

אַחִים חֲלוּצִים

בְּיָדַיִם חֲרוּצִים

לְצִיּוֹן הַנְּחוּצִים

וְלַאַחֵינוּ הַנְּפוּצִים.

5.

בְּנָשְׂאָם הַדֶּגֶל

יִשְׂמַח עַם הַסֶּגֶל

וּבְגֵאוּת הַדֶּגֶל

נֶפֶשׁ הַיְהוּדִי תָּגֵל.

6.

עֶזְרַת צִיּוֹן הַחֲבוּרָה

הִגִּישׁוּ לְרוֹזְוֶועלְט תְּשׁוּרָה

לְעַמֵּנוּ מַה נֶּהְדָּר

דֶּגֶל צִיּוֹן בְּהֵיכַל מְהֻעְאָדָר.

7.

רוֹזְוֶועלְט נְשִׂיאֵנוּ

הִכִּיר דִּגְלֵנוּ

מֵעַם הַסֶּגֶל

כִּבֵּד הַדֶּגֶל.

לְעֶזְרַת צִיּוֹן.

היא האגודה הציונית מעולי ימים הנודעה בשם עזרת
ציון המה הקריבו אשכר להנשיא רחוועלט „דגל ציון"
כאשר דגלי ציון התנוססו על היכלי סאנטלואים בשערי
המצבת כתכתי החרוזים למזכרת.

1.

כִּי עֵינֵי אֲשִׂימָה
לְעֶזְרַת הַצִּיּוֹנִים
הַהוֹלְכִים קָדִימָה
בְּרוּחַ וְאוֹנִים.

2.

אֲגֻדָּה נִכְבֶּדֶת
לְעַם הַסֶּגֶל
קָדִימָה צוֹעֶדֶת
לְהָרִים הַדֶּגֶל

3.

עֶזְרַת צִיּוֹנִים
לְצִיּוֹן אַהֲבָתָם לֶהָבָה
אֲגֻדָּה נִשְׂגָּבָה
מִזְרָחָה מִזְרָחָה הַפּוֹנִים.

וּכְמוֹ יַטִּיפוּ דְּמָעוֹת
יִבְכּוּ לְאֶרֶץ הַפְּלָאוֹת

9

יַזְכִּירוּ הַיְּהוּדִים
בְּאַרְצוֹת הַנְּדוּדִים
מֵאַף וְחָרוֹן
לְתִקְוָה וּלְזִכָּרוֹן.

10

שׁוּרוּ לְהַמְּנוֹרָה הַטְּהוֹרָה הַזּוֹרַחַת
בְּשִׁבְעָה קָנֶיהָ וְאִשָּׁה הַמִּתְלַהַחַת,
זִכְרוֹן נֵרוֹת שַׁעֲוָה–וְתוֹרָה לָבַת
לְאוֹת נִקְשַׁרְנוּ לְאֶרֶץ זָבַת חָלָב
וּדְבָשׁ.

11

נִשְׂגָּב הַחִזָּיוֹן
בְּלֵב הִגָּיוֹן,
בִּשְׁלוֹם צִיּוֹן יִשְׁאָלוּ
הַנֵּרוֹת הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ.

מֵעָרִים נֶחְרָבוֹת,
לִבְנוֹת מוֹשָׁבוֹת.

5.

יְסַפְּרוּ מֵרִשְׁעַת הַיְוָנִים'
עֵת הִקְדִּירוּ בַּעֲנָנִים,
וְנִסִּים: מֵעַם הַמְפֻזָּר וְהַמְפוֹרָד,
מִיִּשְׂרָאֵל הַנּוֹדֵד, וּמֵאַרְצוֹ הַיּוֹרֵד

6.

הַלֶּהָבוֹת וְהַפְּתִילוֹת–
כְּמוֹ יִתְלַחֲשׁוּ בִּתְפִלּוֹת–
וּבְתוֹדָה גִילוֹת–
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת–

7.

אֶגְלֵי דוֹנַג יַרְעִיפוּ,
וְכִדְמָעוֹת גִּיל יַטִּיפוּ,
מִיָּמִים הָהֵם
וּמִתְּשׁוּעַת הַלְאֹם

8.

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ,
רַבּוֹת יִפְעָלוּ

לַחֲנֻכָּה

1.

הִנְנִי רוֹאֶה,
מֵעֵבֶר וּפֵאָה,
אוֹר כֵּהֶה,
לְזִכָּרוֹן יְמֵי מְשׁוֹאָה.

2.

וּבְאָהֳלֵי הַשַּׁאֲנַנִּים,
הַנֵּרוֹת הַקְּטַנִּים,
זִכְרוֹנוֹת מְתַנִּים,
מִגְבוּרוֹת הַחַשְׁמוֹנָאִים.

3.

וְרִשְׁפֵּי הַלְּהָבוֹת
כְּחוֹשְׁבֵי מַחֲשָׁבוֹת—
כְּמוֹ יְסַפְּרוּ נִשְׂגָּבוֹת—
מֵאֶרֶץ אָבוֹת—

4.

וּלְאַלְפֵי רְבָבוֹת,
יָעִירוּ הַלְּבָבוֹת,

מְשַׁלֵּחַ מִבְּנוֹתָיו מְלַמְּדוֹת, מִכְתָּב מִשְׁפַּת מְדִינָה.

9.

מִדְּבָרֵי מַעְלָה, מִדִּבְרֵי מַטָּה · מִצָּפוֹן מִדָּרוֹם!
מְאַהֲבֶיךָ, מְשַׁחֲרֶיךָ, מַעְתִּירִים, מִתְפַּלְּלִים מֵאֱלֹהֵי מָרוֹם!

מִתְחַנְּנִים מִשּׁוֹכֵן מִצִּיּוֹן, מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי מְלָכִים,
מְרַחֵם מוֹרֵנוּ – מְצַוֶּה מַלְאָכֶיךָ מְשָׁרְתֵי מַעְלָה,
מַמְצִיא, מָזוֹר, מַרְפֵּא, מַרְגּוֹעַ, מְנוּחָה מִמַּכְאוֹבָיו׳

10.

מֵסִיר מַחֲלָה מִקִּרְבּוֹ מוּעָקָה מִמָּתְנָיו,
מַתִּירֵהוּ מִצִּירָיו מֵחֲבָלָיו, מִמִּטַּת מַחֲלָתוֹ מְקִימֵהוּ
מַאֲרִיךְ מִיָּמָיו, מַרְחִיב מִשְּׁנוֹתָיו,
מַגִּיעַ מוֹעֵד מֵאָה–מְחַיֵּיהוּ!

אָמֵן! אָמֵן!

11.

מְאַהֲבִי, מוֹרֶה! תִּחְיֶה, תִּרְאֶה יָמִים טוֹבִים,
לֹא תֵדַע עוֹד–מִמַּחֲלָה וּמִמַּכְאוֹבִים,
שֶׁמֶשׁ חָכְמָתְךָ, תְּבוּנָתְךָ, עוֹד יִזְרַח יָהֵל,
וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבַת עַמֵּנוּ וְעֵת צִיּוֹן–תִּגָּאֵל!
כְּבִרְכַּת מוֹקִירְךָ מְכַבְּדְךָ מְאוֹהַבְךָ וְאוֹהֵב עַמּוֹ–
יִשְׂרָאֵל.

מְקַהֲלוֹת מְבָרְכִים—מִשְּׂמֹאל, מִיָּמִין

מוֹעֵר מוֹלֶדֶת מוֹרֵנוּ מְגִימִין.

6.

מְאוֹת מֵאַחֵינוּ מוֹקִירִים מַעֲשֶׂיךָ !

מְפָאֲרִים, מְשַׁבְּחִים מֵיטַב מְגֶיךָ !

מִפֶּה מְגֹרוּדִים מוּרְדָּפִים, מִצַּר—

מְנוּסִים—

מְרוּטִים, מְתֻלָּאוֹת מְפֻרָעוֹת—מְרוּסִים—

7.

מְלִיךְ מְפַנִּינִים מוֹקִירִים מְגֻשָּׁם

מֵרְבִיבִים !

מוֹעִיל מִשְׁתַּדֵּל ! מְהֵרַתָּ מִשְׁעָן

מְנָרִיבִים !

מִבְּלִי מִהִתְעַלֵּם מִבְּשָׂרְךָ, מַצִּיל מִיָּגוֹן,

מְרוּדִים מַשְׂבִּיעַ מִכַּסְפְּךָ, מְצֻרָה מָגֵן.

8.

מִי מְבַלְעָדֶיךָ מוֹרֵנוּ—מִסְכֵּן מְנַחֵם ?

מוֹקִיר, מְקָרֵב מַשְׂכִּיל—מָךְ מְרַחֵם !

מְנוּדָּחִים מֵאֶרֶץ מְגוּרָם מְקַבְּצָם—מֵעֵבֶר

מִפִּנָּה

מִתְעַנֵּג, מִתְיַפֵּר—מִכְּבוֹדֶךָ—
מוֹקִיר- מִשְׁפַּחַת- מוֹלַדְתֶּךָ.

2.

מוֹרֶה, מַטִּיף, מוֹרָם מֵעָם!
מְהֻלָּל מְכֻבָּד, מִפֶּה, מִשָּׁם—
מַגִּיד מֵישָׁרִים—מוֹכִיחַ מִדַּת!
מְפָרֵשׁ מִקְרָאוֹת, מְתוּקִים מִדְּבַשׁ.

3.

מַשְׂמִיעַ מֵאִיר—מֵחָכְמָה מַשְׂכִּיל!
מוֹעֵד מֵאַרְבָּעִים מְכַהֵן מֵהֵיכָל!
מֵפִין מַדָּעִים—מְבִינָה, מִתּוֹרָה.
מְדַקְדֵּק מֵהִגָּיוֹן—מוֹקִיר מְסוֹרָה.

4.

מְלוּמָד! מֵעֵין מִתְגַּבֵּר—
מֵאִיּוֹב *), מְבָאֵר, מְחַבֵּר!
מָלֵא מְמָאוֹת, מַאֲמָרִים,
מַפְתֵּחַ, מֵאוֹצַר מִסְפָּרִים!

5.

מִשְׁפְּטֵי מְכַהֵן, מַקְשִׁיבִים מֵאֱמוּנָה—
מַשָּׂא מִשְׁפְּחוֹתָיו—מוֹר מִתְבּוּנָה!

*) מפרש ספר איוב.

רַצְּתָ רָאשֵׁי הַשְּׁפַנִּים עַל יַבֶּשֶׁת וּמַיִם,
לְאֶזְרָחֵנוּ הָיִיתָ מוֹשִׁיעַ, וְעַתָּה הִנְּךָ בֵּין
מַלְאֲכֵי שָׁמַיִם.

פִּתְאוֹם זָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וַיָּבוֹא יוֹם
וָאִיקַץ—וָאָבִין כִּי הִנֵּה חֲלוֹם.

מַשְׂאַת—בִּנְיָמִין
בְּקֶשֶׁת—הַמֶּמִין

לִכְבוֹד חֲכַם הַתּוֹרָה
יוֹבֵל שַׁי—לַמּוֹרָה
לְיוֹם הִוָּלֶד
עֲלֵי חֶלֶד
דָאקְטָאר סָאלְד.

כי שפתי כהן—ישמרו דעת!
ותורה יבקשו מפיהו—(מלאכי 2.

1.

מִנְחַת מַרְחֶשֶׁת—מֻרְבֶּכָה מְשֻׁלֶּשֶׁת—
מְאֹרֶשֶׁת מֵאוֹהַבְךָ—מְקֻטֶּרֶת מֻגֶּשֶׁת—

פְּנֵיהֶם נִזְעָמִים, הֵם הַנֶּהֱרָגִים מִמְּרַצְּחִים
אַכְזָרִים.
שְׁנַיִם מֵהֶם—לְהַשְּׁלִישִׁי נִכְחוֹ יַבִּיטוּ
וִידֵיהֶם הַנִּתְחָרוֹת, יִשְׁלְחוּ יוֹשִׁיטוּ,

לֹא רִאשׁוֹן מֵהַנְּשִׂיאִים הַנֶּהֱרָגִים אַתָּה.
אֲנַחְנוּ * שְׁנַיִם וְהַשְּׁלִישִׁי הִנְּךָ עַתָּה,
כָּמוֹךָ כָּמוֹנוּ מִזֵּדִים אֲרוּרִים נִגְדָּעוּ
כָּמוֹךָ צֶדֶק פָּעַלְנוּ לְאַרְצֵנוּ לַכֹּל נוֹדָעוּ.

וּבְשִׁבְרוֹן מָתְנַיִם גֶּאֱנַח מַקְקִינְלִיא מֵעוֹמֶק
לִבּוֹ הַפָּצוּעַ.
הַפֶּצַע עוֹד לֹא נִרְפָּא—לִבּוֹ עוֹד יִרְעַד יָנוּעַ.
מְנַע קוֹלְךָ מִבֶּכִי, נְשִׂיא אֶרֶץ הַחֲדָשָׁה!
הֵרָגַע וְדוֹם! נַפְשְׁךָ לָמָּה רוֹעֲשָׁה?

הִנְּךָ מְאֻשָּׁר פֹּה—נְשִׂיא אַרְצוֹת הַבְּרִית!
לְתֻמְּךָ—הִצַּלְתָּ עַמְּךָ, נִצַּחְתָּ מַהֵר, חִישׁ,
לֹא רָכַשְׁתָּ לְךָ זָהָב—לֹא הִרְבֵּיתָ לְךָ עוֹשֶׁר,
עָשִׂיתָ לְךָ שֵׁם טוֹב בְּצֶדֶק וֶאֱמֶת וּמִשְׁפְּטֵי
יוֹשֶׁר,

---

*) גארפיעלד, לינקאלן.

הַחֲלוֹם.

אחרי מות מקקינליא ע"י המרצח כבאפלא.

אַחֲרֵי נִרְדַּמְתִּי,
חֲלוֹם חָלַמְתִּי,
אֶשְׁמַע קוֹל הוֹמִים,
שָׁם בִּמְרוֹמִים,

וּכְמוֹ בְּכַנְפֵי יוֹנִים,
רָאִיתִי לִשְׁחָקִים,
וְהִנֵּה לְפָנַי כַּעֲנָקִים,
נִצָּבִים שְׁלֹשָׁה אֲדוֹנִים.

שָׁמַעְתִּי זִמְרַת מַלְאָכִים בְּמֵיטַב הִגָּיוֹן,
רָאִיתִי יְשָׁרִים וּבְרֹאשָׁם עֲטָרוֹת נֶחְמָד
הַחִזָּיוֹן,
עַל כִּסְאוֹת זָהָב יוֹשְׁבִים רוֹזְנִים וְשָׂרִים,
יַזְהִירוּ יוֹפִיעוּ, כְּזֹהַר הָרָקִיעַ בְּעוֹלָם
הַנְּשָׁמוֹת,

וְעַל בְּשָׂרָם קָרְחָה עָמוֹק בְּגִידִים וַעֲצָמוֹת,

נִכְבַּדְתְּ מְלַמֶּדֶת שָׂרָתִי בַּבָּנוֹת,
חָיֹה–תִּחְיֶה! הֶענְרִיעְטֶה סָאלְד.

2.

חָכְמַת לֵב! בֵּרַכְתִּי הוֹאִילָה לָקַחַת,
שְׁנוֹתַיִךְ וְיָמַיִךְ תְּבַלִּי בְּאוֹשֶׁר וָנַחַת,
נֵר חָכְמָתֵךְ כַּשֶּׁמֶשׁ יִזְרַח וְיָהֵל,
כָּךְ תָּמִיד יִתְיַמֵּר, יִתְפָּאֵר יִשְׂרָאֵל,

3.

מֵרַבּוֹת בָּנוֹת עָשִׂית חָיִל,
דַּרְכֵּךְ בַּקּוֹדֶשׁ כִּדְבוֹרָה וְיָעֵל,
בְּרוּחַ נָכוֹן וּבְלֵב מַתָּנָה
בְּחָכְמָה, בְּתוֹרָה עָלִית עַל כֻּלָּנָה.

מִכְתָּם.

לֹא מִכָּל אָב וָאֵם כָּמוֹךְ יִוָּלֵד—
כִּי לֹא מִכָּל צֶמַח פֶּרַח וָנֶטַע,
לְמַטֵּה בִנְיָמִין—מֵהַרַב סָאלְד
מֵעֵץ הַדַּעַת—גָּדַלְתְּ הֶענְרִיעֶטֶה

4.

עוֹלָמֵךְ חֶסֶד יִבָּנֶה,
וְתַגִּיעַ לְמֵאָה שָׁנָה,
וְעֵת יַעֲלוּ לְצִיּוֹן מוֹשִׁיעִים,
יִשָּׁמַע קוֹל שִׁירֵיךְ בְּקָהָל הַלְוִיִּם.

5.

קַבְּלִי בְרָצוֹן תְּשׁוּרָתִי הַדַּלָּה,
לְזִכָּרוֹן נוֹצַת זָהָב קַלָּה,
בְּצִפּוֹרֶן יְרוּשָׁלַיִם מְעוּלֶּפֶת,
כִּי נַפְשֵׁךְ לָזֶה נִכְסֶפֶת.

לְבָרְכֵךְ מִיָּמִים יָמִימָה לִי לְחֻקָּה
כִּי בַּמֶּה יִקְרֵי עֶרְכֵּךְ כָּמוֹךְ אִיכָּא בְּשׁוּקָא?

שִׁיר בְּרָכָה וּתְהִלָּה.

ליום הולדת העלמה המלומדת חיה הענריעטע
בת הרב רבי בנימין סאלד ז״ל.

יום ג׳ פ׳ ווחי—שנת תרס״ח באלטימארע.

1.

אֲחוֹתִי מִבְּנוֹת צִיּוֹן הַמְצֻיָּנוֹת,
אֲבָרְכֵךְ לְיוֹם הִוָּלְדֵךְ בְּחֶלֶד,

לשנה - טובה ·

לידידי היקר והנכבד הר"ר שמואל פיין נ"י

בעמדי על המעברה
עלין שנה עברה
לקדם שנה חדשה !
לך נפשי רחשה ·
ברכות טוב מעמקים ;
רגשות אוהב נכבים
ממקור לב טהור לך נשפכים
יחנך האל עלי אורך
ויברכך בברכה
המשולשת בתורה
תנים אמך מנחה ,
לא תדע מכאובים
דאגה · יגון · ויסורים
תכתב לחיים טובים
בתוך צדיקים גמורים !!

כמשאת נפש אוהבך באמת המברך אותך ואת כל נלוים
הכותב בחפזון גדול. צחן ראבינאוויץ · אולך בברכות
טוב

שִׁיר בְּרָכָה.

להג היובל ויום הולדת המשורר

יצחק ראבינאוויץ.

תרנ״ז.

שיר ברכה לחג היובל

למאחבי היקר לו בתבל.

1.

הִתְבָּרֵךְ נָא בְּבִרְכָתִי חֲתַן הַיּוֹבֵל!

הִנְּךָ הַיּוֹם–שָׁר חֲמִשִּׁים,

מְשׁוֹרֵר בִּשְׂפַת קָדְשֵׁנוּ בְּרַב הַחוֹבֵל,

נְשׂוּא פָּנִים מִצְּעִירִים וִישִׁישִׁים.

2.

חֲזַק וֶאֱמַץ לֶאֱחֹז כִּנּוֹר וָנֶבֶל,

שִׁירֵי עֻזְּךָ יַשְׁמִעוּ לְיוֹשְׁבֵי תֵבֵל.

יְחַדֵּשׁ ה׳ נְעוּרֶיךָ כַּנֶּשֶׁר

עוֹד חֲמִשִּׁים שָׁנָה לַעֲבוֹר הַגֶּשֶׁר–

3.

תָּחוֹג יוֹם הוּלַדְתְּךָ עֹז וְשָׂמֵחַ,

חֲיֵה וֶהְיֵה גֶּבֶר צוֹלֵחַ,

עֲלֵה וְהַצְלַח וֶאֱזוֹר חַיִל,

מְשׁוֹרֵר עִבְרִי, כִּמְזַמֵּר הַלַּיִל.

6.

אַיֵּה רוּחַ אַהֲבָתְךָ, הַיִּצְהָרִי?
לָעֵמֶק הַנִּדְכָּא הִשְׁקִיתָ צֳרִי,
בְּקֶסֶם שְׂפָתֶיךָ הַלְּבָבוֹת לַהַחְתָּ,
וּבַעֲצָמוֹת יְבֵשׁוֹת רוּחַ נָפַחְתָּ.

7.

וְעַתָּה „עוֹלָם" הַסִּפְרוּת סֻגֶּרֶת
בִּבְרִיחַ,
לִלְשׁוֹנֵנוּ בְּאֶפֶס מָקוֹם רֹאשׁ לְהָנִיחַ!
הַאִם צִוִּיתָ—גֵּשׁ הָלְאָה, עִבְרִיָּה!—
כִּפְקֻדַּת הַצַּר לְהָעִבְרִי בְּאֶרֶץ
הַנְּשִׁיָּה?

8.

לָכֵן מַשְׂכִּילִים יַלְעֲגוּ
לִשְׂפָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה יִדְאָגוּ,
שְׁמַע נָא בְקוֹלָם,
רִבּוֹנוֹ שֶׁל—„עוֹלָם".

2.

צְבִי יִשְׂרָאֵל הַיִּצְהָרִי,
בְּכָבוֹד וְהָדָר נֶאֱדָרִי,
לְעַמּוֹ, לְשְׂפָתוֹ לִבּוֹ בּוֹעֶרֶת,
„וּבְעוֹלָמוֹ“ שְׂפַת קוֹדֶשׁ נֶעֱדֶרֶת!

3.

לֹא חָשַׁבְנוּ, לֹא דִמִּינוּ
כִּי לְשׁוֹן בָּבֶל תְּהַלֵּךְ בְּרָמָה!
„עוֹלָם“ הָפוּךְ רָאִינוּ:!
„מְקוֹם הַגְּבֶרֶת תִּירַשׁ הָאָמָה?

4.

אַתָּה יָצַרְתָּ „עוֹלָמֶיךָ“,
אָמַרְנוּ בְּצִלְּךָ תִּחְיֶה הַשָּׂפָה,
קִוִּינוּ לְנִטְפֵי טַל אִמְרָתֶיךָ,
וְהִנֵּה לְשׁוֹן חוּצֵינוּ כַּמּוֹץ נֶהְדָּפָה!

5.

אֵיךְ דוֹבֵר בְּשָׂפָה נֶאֱמָנָה?
דִּמִּינוּ „עוֹלָמְךָ“ חֶסֶד יִבָּנֶה—
לָהּ הִטַּפְתָּ מִיָּמִים יָמִימָה
וְעַתָּה מִתֵּבֵל—גֹּרַשְׁתְּ הַנְּעִימָה!

אוֹהֲבִים לְמֶמְשַׁלְתֵּנוּ וּנְשִׂיאֵנוּ, וְלִשְׁמוֹר
חֻקּוֹתָיו,
תָּמִיד לִדְרוֹשׁ שְׁלוֹם אַרְצֵנוּ בְּאַהֲבָה
אֵלֶיהָ,
גַּם דָּמֵנוּ אִם יִדָּרֵשׁ—נִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ.

10.

הַנָּשִׂיא לָנוּ לְאָב—וַאֲנַחְנוּ הַבָּנִים,
לְהַמֶּמְשָׁלָה בְּכָל לֵב—אֶזְרָחִים נֶאֱמָנִים.

תְּלוּנָה.

על חובב השפה החכם צבי מאסלאנסקי על
שלא נתן לכתוב עברית במ"ע „די וועלט"
שהוציא לאור.

„המאוס מאסת בשפת קדשינו ?
אם ביהודית געלה נפשך"

1.

תְּלוּנָה חֲדָשָׁה
יַשְׁמִיעוּ בְּקוֹלָם,
תְּחִנָּה וּבַקָּשָׁה
לַאֲדוֹן „הָעוֹלָם".

הֲנִמְצָא כְּמוֹהוּ בְּמַמְלָכָה וָגוֹי,
כְּשַׂר הַחִיצוֹן הָאָהֳן הָעִי ?

6.

וּנְשִׂיאֵנוּ רוּזְוֶעלְט הַמַּטִּיף בְּשָׂפָה
בְּרוּרָה,
לוֹ חָכְמָה, גַּם עֵצָה וּגְבוּרָה,
לָמַד חֻקִּים וּמִשְׁפְּטֵי יוֹשֶׁר,
הוּא לְאַרְצֵנוּ וּלְאֶזְרָחֵינוּ רַב אוֹשֶׁר.

7.

וּמַה טוֹבוּ אֵלֶּה הַשְּׁנַיִם !
הֵמָּה לָנוּ בְּרָכָה בִּכְפָלַיִם,
כִּנְשִׂיאֵנוּ רוּזְוֶעלְט וְשַׂר הָעִי !
הֲנִמְצָא עוֹד כְּמוֹהֶם בְּמַמְלָכָה וָגוֹי ?

8.

שְׁנֵיהֶם אוֹהֲבֵי צֶדֶק וְשׂוֹנְאֵי רֶשַׁע,
לָכֵן בְּתוֹכֵנוּ תָמִיד יִזְרַח יֶשַׁע,
בְּרוּזְוֶעלְט יִתְנַחֵם הָעָם—וְשָׁבַת בֶּכִי,
אַחֲרֵי מוֹת מַקְקִינְלִיא. רוּזְוֶעלְט יְחִי !

9.

וַאֲנַחְנוּ עַם עוֹלָם—הַחַי בְּתוֹרַת אֲבוֹתָיו,

8.

אַתָּה לָנוּ מַתְּנַת שָׁמַיִם,

אֱמֶת וְשָׁלוֹם מַטְּרַת חֲלָדֶיךָ,

חֶמְלָה וָיוֹשֶׁר תְּעוּדַת חַיֶּיךָ,

יַאֲרִיךְ ה׳ יָמֶיךָ בִּשְׁנוֹת חַיִּים.

9.

יִשְׁמָרְךָ אֱלֹהִים מִכָּל פֶּגַע וְאָסוֹן,

וְהַזְּמַן יִזְרַח לְפָנֶיךָ שׁוֹשַׁנֵּי שָׂשׂוֹן,

הַנְּשִׂיאָה כְּגֶפֶן פּוֹרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵּיתֶךָ

וּכְעֵץ שָׁתוּל עַל מַיִם יִפְרְחוּ בָנֶיךָ.

נוּסַח אַחֵר בִּקְצָרָה.

1.

מִסְפַּר מֵשׁ בְּגֹשֶׁר,

הַשָּׁלוֹם וְהָרִיב לְפַשֵּׁר,

עָמֵל לְהָפֵר מָדוֹן,

אִיָּה לְהַשְׁקִיט זָדוֹן.

דָּבָר צִוָּה כְּאָדוֹן

4.

נְשִׂיא אֱלֹהִים נֶגֶר צָלַח

לְשָׁלוֹם וּלְמִלְחָמָה—גִּבּוֹר וּמְנַצֵּחַ·

שֵׁם רוּזְוֶועֶלְט בַּל יִשָּׁכַח

עַד דּוֹר אַחֲרוֹן בִּלְתִּי יָרֵחַ.

5.

כֹּה תִּחְיֶה בְּחֶלְדְּךָ לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה,

תַּשְׁבִּיחַ כָּל רִיב מִשְּׂדֵה הַמַּעֲרָכָה·

וְעֵת רָגְשׁוּ גוֹיִם לִשְׁפּוֹךְ דָּמִים,

אָז שַׂר שָׁלוֹם תִּהְיֶה כָּל הַיָּמִים.

6.

לְאַרְצֵנוּ אַתָּה חוֹמָה בְצוּרָה,

יָצָאתָ לְיֵשַׁע עַמְּךָ בְּחֶרֶב חֲגוּרָה,

נְקָמָה שִׁלַּמְתָּ לִסְפַּאנְיָה הָאֲרוּרָה,

כִּי יִרְאַת ד׳ בְּךָ עֲצוּרָה·

7.

אַתָּה הַמֵּטִיף בְּשָׂפָה בְרוּרָה,

לְךָ חָכְמָה, זְרוֹעַ וּגְבוּרָה.

מֶמְשַׁלְתְּךָ תִּנְהַג תָּמִיד כַּשּׁוּרָה

וְהִנְּךָ שַׂר—שָׁלוֹם מִמִּנְזְרוּרָה.

לְיוֹם הוּלֶדֶת
נְשִׂיאֵנוּ טְהֶעאָדָר רוּזְוֶועלְט.

27 אקטאבר 1905.

עת הביא השלום בין רוסיא ויאפאן.

„יודוך כל מלכי ארץ
כי שמעו אמרי פיך. (תהלים קר״ח פ״ד)"

1.

קוֹל יְשׁוּעָה וְרִנָּה
מִכָּל עֵבֶר וּפִנָּה
לְיוֹם הוּלֶדֶת: בֶּן בִּינָה
רוּזְוֶועלְט נְשִׂיא הַמְּדִינָה

2.

בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה לַחוֹדֶשׁ,
לִשְׁלוֹמוֹ יִתְפַּלְלוּ עַם עוֹלָם
בְּכָבוֹד וְהַדְרַת קוֹדֶשׁ:
יְחִי רוּזְוֶועלְט יַשְׁמִיעוּ בְקוֹלָם.

3:

יִשְׂמְחוּ יָגִילוּ הַיּוֹם
כָּל יוֹשְׁבֵי חָלֶד
לְמַלְאַךְ—וְשַׂר—שָׁלוֹם
בְּיוֹם בּוֹ הוּלָּד.

שוכ"ט לידידי מוה"ר איזראעל פיין
וזוגתו הנכבדה

ידידי היקר!

אך במעט אמרים אוכל עתה, לקדם פניכם בעירי ולברככם בשלום, כי בריאותי נחלשה עד מאוד. מעיני הישועה בערקעלי לא העלו לי בשנה זו התרופה אשר קויתי לה, וכמעט נהפכו לי למעיני אכזב.

ברוך אתה בבואך וברוכה אשתך עמך! כה אקרא לקראתכם בשמי ובשם אשתי ובנותי.

אחשוב למותר להבטיחך ברוב דברים כי תגדל מאוד שמחתי לחזות פניך כי תבוא אלי כשתהלך בע"ה בקרב ביתי ותאמר הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי כל הגדולות אשר חזיתי ושמעתי בעדת הציונים אשר נאספו בלונדון.

ביום ה' של שבוע הבאה אקוה להיות בביתי בעירנו.

מוקירו לעד

בנימין סאלד

DR. B. SZOLD

ידיך ירבו בגשמי רביבים.

חבר נא ברכתי שנת אחת ושבעים.

6.

יום תנוב בטובה, וה׳ יתן לך כח,

תפרח כפריך ותאיר כשמש זרח

וניבה לברכך עוד לחג הולדתך

בכפלים,

יאשר לבניך לשנת שבעים

ושתים

7.

כל טוב לבעלך עטרת הבית

לבנותיך למודי ה׳ הפרחים

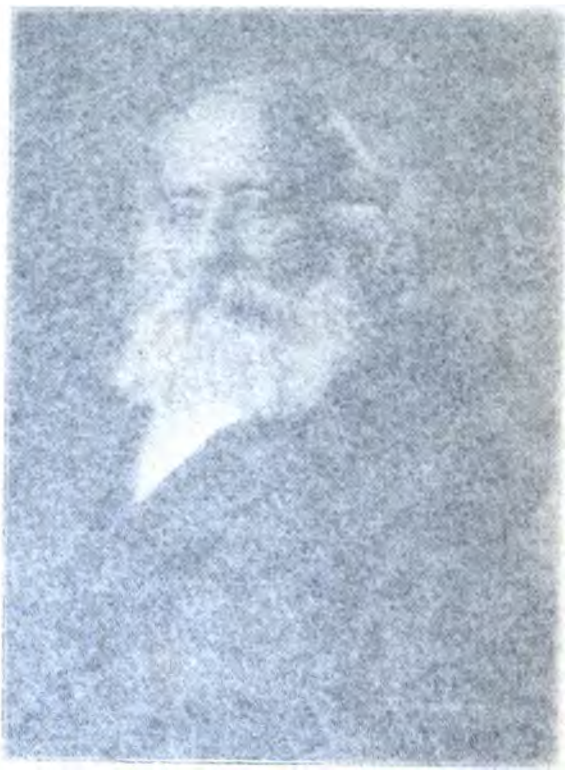
בשתילי זית

לשנה הבאה

תנוב כל רעה,

ילדיך מהי יהיה דשן ורענן:

ואני אברך אשר אמן ואמן:

DR. B. SZOLD

יָמֶיךָ יִרְבּוּ כְּגִשְׁמֵי רְבִיבִים,
קַבֵּל נָא בִּרְכָתִי לִשְׁנַת אַחַת וְשִׁבְעִים.

6.

עוֹד תָּנוּב בְּטוֹבָה, וַה׳ יִתֵּן לְךָ כֹּחַ,
תָּפִיץ סְפָרֶיךָ וְתָאִיר כְּשֶׁמֶשׁ זֹרֵחַ
וְנִזְכֶּה לְבָרֶכְךָ עוֹד לְחַג הוּלַדְתְּךָ
בְּכִפְלַיִם,
וְאָשִׁיר לְפָנֶיךָ לִשְׁנַת שִׁבְעִים
וּשְׁתַּיִם.

7.

מַזָּל טוֹב לְרַעְיָתְךָ, עֲקֶרֶת הַבַּיִת
לְבְנוֹתֶיךָ לְמוֹרֵי ה׳, תִּפְרַחְנָה
כִּשְׁתִילֵי זַיִת.
לְשָׁנָה הַבָּאָה
תָּנוּס כָּל רָעָה,
וְחֶלְקְךָ מֵה׳ יִהְיֶה דֶשֶׁן וְשֶׁמֶן!
וַאֲנִי אוֹהַבְךָ אֶעֱנֶה אָמֵן, וְאָמֵן:

2:

מַה נִּכְבָּד לָנוּ הַיּוֹם ־נוֹרִיעַ,
כְּשַׁחַר עוֹד יָמִים רַבִּים יוֹפִיעַ!
יוֹם הוּלַדְתְּךָ עֲלֵי חֶלֶד,
מְאַהֲבֵי רַבִּי בִּנְיָמִין סָאלְד.

3.

מִבְּאֵר חָכְמָתְךָ תָּמִיד שָׁאַבְתִּי,
בֵּיאוּרֶיךָ בִּפְסוּקִים מִזָּהָב אָהַבְתִּי,
הוּצַק חֵן בְּשִׂפְתוֹתֶיךָ, דֶּרֶךְ פְּשַׁט
סְלוֹתָ,
בְּפֵרוּשְׁךָ „לְאִיּוֹב“ שֵׁם עוֹלָם לְךָ
עָשִׂיתָ.

4.

לָכֵן בְּשִׂמְחָתְךָ חֵלֶק אֶקְּחָה,
וּמְרַחֲבֵי לְבָבִי אַצִּיל לְךָ בְּרָכָה
יָקַרְתָּ לִי מִפָּז, יִשְׁעִי וְאוֹרִי!
לִכְבוֹד הוּלַדְתְּךָ אֹמַר בְּשִׁיר כִּנּוֹרִי.

5.

אַתָּה פְּאֵרֵנוּ וַהֲדַר הוֹד הַקְּהִלָּה,
כְּאִישׁ נָבוֹן כָּמוֹךָ יֶאֱתֶה תְהִלָּה,

זְקֵנִים וּנְעָרִים, נָשִׁים וְעוֹלָלִים

הוֹשִׁיעוּ, הוֹשִׁיעוּ הָאֻמְלָלִים בַּשְּׁקָלִים.

12.

הִתְעוֹרְרוּ, אַחַי, הַשּׁוֹכְבִים בְּיַרְכָתַיִם,

הוֹזִים נְלוֹזִים בְּחִבּוּק יָדַיִם,

מֵעַמָּם מֵאֲחֵיהֶם יַעְצִמוּ עֵינַיִם,

אַךְ כּוֹפְפִים בְּמוֹדִים, לְמַעַן צִיּוֹן

וִירוּשָׁלָיִם.

לְיוֹם הוּלֶדֶת
רַבִּי בִּנְיָמִין סָאלְד.

תרס"א פה באלטעמארע.

לְיוֹם הוּלַדְתְּךָ בְּחֶלֶד

לִמְאַהֲבֵי הָרַב סָאלְד.

1.

חַג הוּלַדְתְּךָ אֲפָאֵר,

יִשְׂרָאֵל בְּךָ יִתְפָּאֵר,

אוֹרְךָ יִגַּהּ, נֵרְךָ יָהֵל,

הֱיֵה כַּטַּל לְיִשְׂרָאֵל—

הַמַּכָּסִים—מְעֻטָּפִים בְּטַלִּית וּגְדִילִים
יְרֵאִים וַחֲרֵדִים—וְאַיֵּה הַשְּׁקָלִים?

8.

וְכָל קוֹנֶה וּמוֹכֵר,
סוֹחֵר יַיִן וְשֵׁכָר,
מִיַּלְדוּתוֹ יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֵר
וְלְאַהֲבַת צִיּוֹן נִכָּר;

9.

חַיָּטִים וְתוֹפְרֵי נְעָלִים
רוֹכְלֵי יְרָקוֹת וּבְצָלִים,
סוֹחֲרֵי עֵצִים וְגֶחָלִים
מַדּוּעַ תִּמָּנְעוּ מֵהַשְּׁקָלִים?

10.

בַּעֲלֵי מְלָאכוֹת בַּבָּתִּים,
בָּרְחוֹבוֹת בִּסְחוֹרָה הַשָּׁטִים,
לְמִשְׂחָק קְלָפִים מִתְלַקְּטִים,
וּמִנְּדִיבַת שְׁקָלִים נִמְלָטִים;

11.

חוּסוּ לַאֲחֵינוּ בְּלֹא עִתָּם נִקְטָלִים,
בִּרְחוֹבוֹת רוּסְיָה נוֹפְלִים חֲלָלִים,

וּמֵאֲחֵיהֶם מְרוּחָקִים וְנִבְדָּלִים

לְמַעַן צִיּוֹן הוֹשִׁיעוּ בִּשְׁקָלִים.

4.

לְהַשּׁוֹקְטִים בְּאַרְמְנוֹת וְהֵיכָלִים,

הַמְּזֻמָּרִים וּפוֹרְטִים בִּנְבָלִים

הַשְּׂמֵחִים וְשָׂשִׂים תְּהִלִּים,

הוֹשִׁיעוּ, הַשְׁמִיעוּ עַל הַשְּׁקָלִים.

5.

לְהָרַבָּנִים הַחֲרֵדִים הַגְּדוֹלִים,

לְקַדְּשֵׁי צֹאן הָעוֹלִים

וְנֶחְבָּאִים אֶל הַכֵּלִים

הִתְעוֹרְרוּ לְעֶזְרַת הַשְּׁקָלִים.

6.

לַחֲכָמִים וּנְבוֹנִים מוֹעִירִים

עוֹרְכֵי דִּינִים וַאֲצִילִים,

רוֹקְחִים רוֹפְאִים וּמַשְׂכִּילִים,

הִתְאַסְּפוּ לְעֶזְרַת הַשְּׁקָלִים.

7.

אֵיכֶם דַּרְשָׁנִים מַטִּיפֵי מִלִּים?

חֲסִידִים בִּשְׁתֵּי זוּגוֹת תְּפִילִים

וּבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם כִּי יַעֲשׂוּ כָּכָה,
הֵם וּנְשֵׁיהֶם יִהְיוּ לְעוֹלָם לִבְרָכָה.

יוֹם הַשֶּׁקֶל.

1.

שִׁמְעוּ טוֹבֵי מַעֲלָלִים
נִכְבָּדִים רַבֵּי פְּעָלִים,
סוֹחֲרֵי בְגָדִים וּנְעָלִים,
לְצִיּוֹן הָרִימוּ הַשְּׁקָלִים.

2.

גְּבִירִים בַּאֲלָפִים הַמְּסֻגָּלִים
לְהוֹצָאוֹת רַבּוֹת מַבְהִילִים
וּלְכָל תַּעֲנוּגֵי הַהֲבָלִים—
לְצִיּוֹן תְּנוּ מִשְׁעָן בַּשְּׁקָלִים.

3.

קְרִיאֵי מוֹעֵד הַמְּהֻלָּלִים
לַאֲסֵפַת נָכְרִים נִשְׁאָלִים

8.

וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה

אֲבָרֵךְ בְּתוֹדָה,

עֲבוֹדָתָם נֶאֱמָנָה

לַחֲמִשִּׁים שָׁנָה.

9.

אַנְשֵׁי הַשֵּׁם, בְּיִשְׂרָאֵל פְּזוּרוֹנָם,

לְכָל מִפְעַל טוֹב יַעֲנִיקוּ מֵהוֹנָם,

לְתִפְאֶרֶת עֲדָתָם יַעַמְדוּ לְזִכָּרוֹן,

נְדִיבֵי הָעֵדָה, אַייזִיק שְׁטְרוֹים

הֶנְרִי סָאנְבָּארְן.

10.

תּוֹדָה לְהָעֵדָה בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַגְּדוֹלִים,

פְּעֻלָּתָם לַעֲנִיִּים בְּבָתֵּי חוֹלִים,

תִּתָּב לֶחֶם—וָפֶחָם—לְמָנָה

לְכָל גֵּר, יָתוֹם וְאַלְמָנָה.

11.

תָּמִיד יָדָם פְּתוּחָה מִיּוֹם הֱיוֹתָם לְעֵדָה,

לְדַלִּים מְרוּדִים לְהָכִין מִכְסֶה וְצֵידָה.

4.

לָכֵן בְּהַגִּיעֲכֶם לְהַיּוֹבֵל,
הִנְּכֶם הַמְאֻשָּׁרִים בְּתֵבֵל,
הוֹדוּ, בָּרְכוּ שֶׁהֶחֱיָנוּ,
כִּי לַחֲמִשִּׁים הִגִּיעָנוּ.

5.

וּמַה מְאֻשָּׁר בְּחֶלֶד
הַמְמַלֵּא מָקוֹם רַבִּי סָאלְד
הָרַב הַחָכְמָה לוֹ לְכֶתֶר,
וְהַמְכוּנֶּה בְּשֵׁם פְּרָאפֶעסָאר!

6.

דָּר. רָאזִינָאוּ אִישׁ הַבִּינָה
הַמַּדְרִיךְ עֲדָתוֹ בִּמְסִלַּת אֱמוּנָה,
שָׁתוּל עַל יוּבַל כְּעֵץ הַזַּיִת,
בְּלָמְדוֹ תוֹרָה מִקֶּרֶב שִׁבְתִּי מוּבָאִים.

7.

וּכְנִגּוּנֵהּ הַיָּרֵחַ
לָכֶם לִפְאֵר וְנֵזֶר
יְכַהֵן הַמְנַצֵּחַ
דָּר. גֶעלִיאַם קֵייזֶער.

לְחַג הַיּוֹבֵל.

(חמשים שנה)

מיום חוסדה עדת אוהבי שלום (יוטא סטריט טעמפעל)
אשר שם כהן דר׳ רבי בנימין סאלד והממלא מקומו דר.
ראזינוי והנשיאים נדיבי לב אייזיק שטרויס היינרי פאנבארן
והחזן דר׳ קייזער.

1.

רָחַשׁ לִבִּי דָּבָר טוֹב,
וּמִשִּׁירֵי נִיבִי אֲשַׁלֵּם הַחוֹב.
בְּרָנָּה אֶשָּׂא בְּשִׁיר וָגִיל,
לְיוֹם הַכֶּסֶה חַג הַיּוֹבֵל.

2.

עֲצֶרֶת לַעֲדַת אוֹהֲבֵי שָׁלוֹם,
לְחַבְרֵי הַקְּהִלָּה וּלְרַב–הַחוֹבֵל,
הִתְעַנְּגוּ, גִּילוּ וְשִׂמְחוּ הַיּוֹם,
שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים חַג הַיּוֹבֵל.

3.

יִסַּדְתֶּם הֵיכַל ד׳ נִשָּׂא וָרָם,
הָעוֹמֵד לְתִפְאֶרֶת הַקְּהִלָּה וּלְנֵס,
יוֹפִיעַ בַּהֲדַר גְּאוֹנוֹ שָׁם,
בִּרְחוֹב הָרָחָב יוּטָא פְּלֵיים.

וְתַעֲלוּמָתוֹ הוֹצִיא אוֹרָה עַל אַחַת
שֶׁבַע ?

10.

וְקוֹל הֶחָזָק,
וּמַרְאֵה הַבָּזָק,
בְּמַתְּכוֹת בָּלָל,
עִם נְחוֹשֶׁת קָלָל,
וְהָדֵק הֵיטֵב הוּא שׁוֹחֵק,
זֶרֶם הַחַשְׁמַל וְכֹחַ הַדּוֹחֵק,
וּפִי שְׁנַיִם פְּעוּלָתָם אֱמֶת.
יָאִירוּ יוֹפִיעוּ
בַּעֲגָלוֹת יַסִּיעוּ,
וְאֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ.

הֲזֹאת הִיא מֶרְכֶּבֶת אֱלֹהֵי מָעֻזִּי?
אוֹתָהּ אֲשֶׁר חָזָה הַחוֹזֶה בֶּן בּוּזִי?

7.

הִקָּבְצוּ וְהַגִּידוּ נָא לִי פִּתְרוֹן הַחֲלוֹם,
לֹא אֵדַע לֹא אָבִין מִי הֱבִיאַנִי הֲלוֹם?
מִי מִלֵּל לִי, כִּי לֹא בְסוּסִים תֵּלֵךְ
מֶרְכָּבָה?
וּבְכֹחַ נִסְתָּר הִיא בָאָה גַם שָׁבָה?!

8.

וַהֲמוֹנִים הֲמוֹנִים בְּנֵי אָדָם וּבְנֵי אִישׁ,
כְּעַל כַּנְפֵי רוּחַ יִנָּשְׂאוּ מַהֵר חִישׁ,
בְּרָקִים לְמָאוֹר מִי עָשָׂה, הוֹצִיא אוֹר
מֵאוֹצְרוֹתָיו?
מִי הוּא זֶה אֲשֶׁר זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו?

9.

וּבְעָמְדִי מַחֲרִישׁ וּמִתְבּוֹנֵן, וָאֶשְׁמַע קוֹל
קוֹרֵא:
אַל תִּתְפַּלֵּא בֶּן אָדָם, כֹּחַ הַחַשְׁמַל זֶה
כֹּחַ הָאוֹרָה,
הוּא אֲשֶׁר נִגְלָה לְעֵרִיסָאו חֲכַם הַטֶּבַע?

מַה זֶה? רוּחַ הַחַיָּה בְּהָאוֹפַנִּים?

מִי יְנִיעֵם, יְסוֹבְבֵם—הַמַּלְאָכִים וְשִׁנְאַנִּים?

3.

וּמַה אֵשׁ הַפְּלָדוֹת כְּמַרְאֵה בְרָקִים,

וְקוֹל הַמּוּלָה מִמַּעַל כְּרַעַם בַּשְּׁחָקִים?

נֹגַהּ לָאֵשׁ, מַרְאִיתָהּ כְּבָזָק,

וּמִן הָאֵשׁ קוֹל הֲמוּלָה אַדִּיר וְחָזָק.

4.

וְהָאוֹפַנִּים יִסֹּבּוּ, יֵלְכוּן יַעֲמֹדוּן,

וְאֶל מְחוֹז חֶפְצָם יִדּוֹדוּן יִדּוֹדוּן,

וּבֶן אָדָם יְצִיר הָאֲדָמָה,

מִמַּעַל לָמוֹ עוֹמֵד הוּא שָׁמָּה.

5.

זְרוֹעֵי יָדָיו יָפוּזוּ יָמִין וּשְׂמֹאל,

וּבְרַגְלוֹ יְמוֹלֵל וַיַּשְׁמִיעַ קוֹל,

וּלְמֵרָחוֹק יִשָּׁמַע קוֹל פַּעֲמוֹן וּמְצִלָּה:

פַּנּוּ דֶרֶךְ, סוּרוּ סוּרוּ מֵהַמְּסִלָּה!

6.

מִי אֵלֶּה? חָשַׁבְתִּי וְנִרְעַשְׁתִּי,

הַאִם מַחֲנוֹת אֱלֹקִים פֹּה פָּגַשְׁתִּי?

6.

קַבֵּל נָא בִּרְכַּת לֵב תָּמִים

מְכַבְּדְךָ מוֹקִירְךָ כָּל הַיָּמִים,

אוֹהַבְךָ בְּלֵב וּבְרוּחַ

עַד יוֹמוֹ יָפוּחַ.

תִּחְיֶה עַד מֵאָה שָׁנָה, נֵרְךָ יָהֵל,

כְּבִרְכַּת יְדִידְךָ וְאוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

בן יהודה.

מַעֲשֵׂה מֶרְכָּבָה.

1.

מֵחוּמֵי בַּרְזֶל אֶשְׁמַע שְׁרִיקוֹת

כֹּחוֹת שְׁנַיִם יִשְּׁקוּ מַנְשִׁיקוֹת,

וַעֲגָלוֹת תָּחֵשְׁנָה בְּרָצוֹא וָשׁוֹב,

וּבְתוֹכָם אֲנָשִׁים וְנָשִׁים—לָרוֹב.

2.

לֹא אֵדַע הֶתַחֲז זֹאת עֵינַי?

אוֹ יַתְעֵנִי כֹּחַ דִּמְיוֹנִי?

מַעֲשֶׂיךָ נוֹדְעוּ, הֲלֹא יָעִידוּ הֵמָּה!
יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבְךָ חִזַּקְתָּ בְּקִרְבְּךָ,
נָחִיתָ כַּצֹּאן עַם זוּ אָהַבְתָּ!

סְלוּתָ דַּרְכְּךָ קֹדֶשׁ לָךְ, רַב־וּמוֹשִׁיעַ!
אָהַבְתָּ אֶת עַמְּךָ וּגְאוֹנוֹ אֲשֶׁר עָנָּה
לִשְׁנַת שִׁבְעִים הִגַּעְתָּ וְעוֹד שִׁמְשְׁךָ תוֹפִיעַ
דּוֹרוֹת שְׁנַיִם רָאִיתָ וְיוֹמְךָ עוֹד לֹא פָּנָה.

4.

לָכֵן בְּשִׂמְחָתְךָ חֵלֶק נִקְחָה,
אַחֶיךָ כֻּלָּמוֹ יַאֲצִילוּ לְךָ בְּרָכָה,
רוֹם יָדֵינוּ נִשָּׂא בִּתְפִלָּה טְהוֹרָה,
כִּי לִפְנוֹת עֶרֶב עוֹד תִּרְאֶה אוֹרָה.

5.

יָמִים עַל יָמֶיךָ יוֹסִיף הָאֵל,
מְשׂוֹשׂ עַמְּךָ תִּרְאֶה, תִּקְוַת גָּלוּת הַחֵל,
יִרְאוּ עֵינֶיךָ בְּשׁוּב אֲדֹנָי אֶת שְׁבוּתָם,
מִמִּזְרָח, מִמַּעֲרָב, מִכָּל אַרְצוֹת גָּלוּתָם!

לְיוֹם הוּלֶּדֶת
הָרַב הַדָּאקְטָאר בִּנְיָמִין סָאלְד.

יום ד׳ י״ג כסלו שנת:

״רֹב שָׁלוֹם בָּנָיִךְ,
״שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ
״לְיוֹם הוּלַדְתְּךָ יִרְחַשׁ לִבִּי לְשַׁלֵּם הַחוֹב,
וּמִמַּעֲמַקֵּי לְבָבִי בְּשֵׁם ד׳ אֶקְרָא: ״מַזָּל טוֹב!

.

דֶּרֶךְ כּוֹכָב ״מִיַּעֲקֹב וְאוֹרוֹ לֹא כָבָה,
אִישׁ הַמּוֹפֵת עוֹד יָהֵל לְאַלְפֵי רְבָבָה!
קָרוֹב הוּא לָנוּ, וּבִכְבוֹדוֹ נִתְיַמָּרָה,
טֹהַר נֶפֶשׁ, וְתֹם רוּחַ בּוֹ יַחַד נִפְגָּשׁוּ,
אַךְ זֶה הַיּוֹם שֶׁקִּוִּינוּהוּ, בּוֹ נְזַמְּרָה
רֹן שִׁיר־וָשֶׁבַח לְפָנָיו עַתָּה יִרְעָשׁוּ!

2.

בִּנְיָמִין! לֹא צָעִיר רֹדֵם לְעַמְּךָ הָיִיתָ,
נַפְשְׁךָ הַטְּהוֹרָה חוֹבָתָהּ שִׁלֵּמָה,
יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל מַה לְעַמְּךָ עָשִׂיתָ!

8

וּמַדּוּעַ וְלָמָה תִקְצַר יָדֵנוּ?
הַחֶבְרָה נִרְדָּמָה, עֲשׂוֹת חַיִל מֵאָה מַעֲשֵׂינוּ,
לְבָנֵינוּ הַנְּטִיעִים הַמְגֻדָּלִים,
הוֹשִׁיעוּ–הַשְׁמִיעוּ עַל הַשְּׁקָלִים!–

9.

הַטּוּ אָזְנֵיכֶם, עֲשִׁירִים וּנְדִיבִים,
חוּסוּ, חֲמוֹלוּ–עַל מֵיטַב הַצֹּאן
בְּמִשְׁעַן כֶּסֶף חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים
וַאֲחֵיכֶם יִרְאוּ–וְיַעֲשׂוּ כֵן,–

10.

הִזָּהֲרוּ הִזָּהֲרוּ בִּבְנֵי הָעֲנִיִּים,
מֵהֶם נִיחַל–לִמְצֹא מוֹשִׁיעִים,
הַנְּטִיעִים יִגְדְּלוּ,–
וּשְׁלוֹם צִיּוֹן יִשְׁאָלוּ,
וְתִקְוַת יִשְׂרָאֵל בְּרוּחוֹ הַטְּהוֹרָה
מִילָדֵינוּ וּמִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה.

4.

בְּאֶרֶץ הַחוֹפֶשׁ וְהַדְּרוֹר,
נִגְבִּירָה וְנַעֲשֶׂה חָיִל;
וְתוֹרָתֵנוּ—תּוֹפִיעַ כָּאוֹר
בָּהּ תָּמִיד גָּבַר יִשְׂרָאֵל.

5.

נָגִילָה בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת
הַנִּשְׁאֶרֶת מִפְּלֵיטַת מַחֲמַדֵּנוּ,
וּלְפָנֵינוּ כְּעַמּוּד הָאֵשׁ
לְהָאִיר בְּאַרְצוֹת פְּזוּרֵינוּ.

6.

לְלַמֵּד בְּנֵי יְהוּדָה,
סֵפֶר וָקֶשֶׁת,
תּוֹרָה וּתְעוּדָה,
כֻּלָּהֶם בְּקֶשֶׁת.

7,

סַקְּלוּ בְּשִׁקְלֵיכֶם, דֶּרֶךְ יְשָׁרָה,
מִנִּדְבַת יֶדְכֶם, לְלַמְּדֵם גְּמָרָא,
לָטַעַת בְּלִבָּם,—לְהַשְׁקוֹתָם מַיִם,—
עוֹדָם בְּאִבָּם,—מִתּוֹרַת אֵל־חַיִּים.

לִבִּי לְחוֹקְקֵי יִשְׂרָאֵל
הַמִּתְנַדְּבִים בָּעָם.

(שופטים ה׳ ט.)

1.

בִּתְהִלָּה וּבְרָכָה, שִׁירָתִי אָרִימָה,
חֲבֵרִים, וּמוֹרִים—בָּכֶם אֶתְיַמָּרָה,
וְתַלְמִידִים הַהֹלְכִים בְּדֶרֶךְ קָדִימָה,
אַשְׁרֵיכֶם! מַחֲזִיקֵי תַלְמוּד תּוֹרָה.

2.

אַהֲבַת תּוֹרָה—תָּאִיר הָאוּלָם,
זְקֵנִים וּנְעָרִים, מְנַהֲלִים וּמַשְׁגִּיחִים,
הַנְּשִׂיאִים בְּרֹאשָׁם, כְּהוֹרִים וּמַדְרִיכִים,
וְתַלְמִידֵי תוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם.

3.

עִבְרִים מֵאַדְמַת רוּסְיָה,
שׁוֹמְרֵי דָת וְתוּשִׁיָּה,
מִמִּזְרָח, וּמִמַּעֲרָב, נִדָּחִים וַעֲזוּבִים,
וּפֹה—אֶזְרָחִים כֻּלְּכֶם נִצָּבִים.

לְהַזְכִּיר אַדְמָתוֹ
מִצְחֵי הַנְּחֹשֶׁת
וְהָעֲצָמוֹת הַיְּבֵשׁוֹת

8.

הַנֵּרוֹת הַדַּלִּים וְהַקְּטַנִּים
נִפְלָאוֹת וְנִסִּים מְתַנִּים
מֵהַלּוֹחֲמִים כַּאֲרָיוֹת כִּלְבָאִים,
מִנִּצָּחוֹן וּגְבוּרַת הַחַשְׁמוֹנָאִים.

9.

לְעוֹלָם לֹא יֶחְדָּלוּ
מִתֵּבֵל לֹא יִקָּמְלוּ
לְתִקְוָתֵנוּ וּלְצִיּוֹן יִצְהֲלוּ
הַנֵּרוֹת, הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ.

לְרוּחַ הַיְהוּדִי יִפְעֲלוּ
וּמַה יִנְעַם הַחִזָּיוֹן
מֵהַנֵּרוֹת, הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ

4.

וּכְמִתְלַחֲשִׁים כִּי יְדַבֵּרוּ
וּכְמִתְרַחֲשִׁים־כִּי יְסַפֵּרוּ
מִמֵּצִילֵי קְרָיִם!
מִיְהוּדָה וּמְרָיִם.

5.

הַדְלִיקוּ הַנֵּרוֹת
יַזְהִירוּ בַּמְּנוֹרוֹת
הַמַּחֲזֶה הַנְּעִימָה
מִיָּמִים יָמִימָה.

6.

יָעִירוּ הַתּוֹחֶלֶת
לַיְהוּדִי הַנּוֹדֵד
לְרוּחוֹ תוֹעֶלֶת
לְהָקִים וּלְהִתְעוֹדֵד.

7.

לְהָקִיץ מִשְּׁנָתוֹ

מִכְתָּם.

מֹשֶׁה בֶּן עַמְרָם הִכָּה בְּצוּר
וַיָּזוּבוּ מָיִם ——————
וּמֹשֶׁה בֶּן מְנַחֵם הִכָּה בְּצָרוֹר
וַיָּזֹלוּ סְלָעִים.—($)

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ.

1

כִּי הָעִיר מְזֻרָחָה.
בְּכָל עִיר וּמִשְׁפָּחָה
לְהָאֵר הַלְּהָבוֹת
וּלְהָעִיר הַלְּבָבוֹת?

2.

הַשֶּׁמֶן וְהַפְּתִילוֹת
כִּי־יַבִּיעוּ תְהִלּוֹת
לִנְשָׁמוֹת הַטְּהוֹרוֹת
הִדְלִיקוּ הַנֵּרוֹת

3.

שׁוּרוּ בְּלֵב הֶגְיוֹן

כַּעֲנָבִים בַּמִּדְבָּר, אַתֶּם, הַנֶּאֱהָבִים,

לִתְעוּדָה— שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל נִצָּבִים

יִסַּדְתֶּם בֵּית אֵל, שַׁעַר הַשָּׁמַיִם,

לִשְׁפֹּךְ שִׂיחַ,—אֲרֶשֶׁת שְׂפָתָיִם.

שְׂרִידִים, יְחִידִים, שׁוֹמְרֵי אֱמוּנָה כְּאֵיתָן

סֶלַע,

הַבִּיטוּ לְאַבְרָהָם וֶאֱלִיעֶזֶר*) לוֹמְדֵי

תּוֹרָה אָהֳלָה,

בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר יַד הָרוֹעֶה **)

תְּנַחֵם***) סֶלָה,

בְּאֶרֶץ הַחֹפֶשׁ הַנֶּפֶם לְמוֹפֵת, מַחֲזֶה

פֶּלֶא!

אַחַת אֶשְׁאֲלָה—וְזֹאת אֲבַקֵּשָׁה,

לִבְּכֶם לִירוּשָׁלַיִם וּלְאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה,

הִתְאַחֲדוּ לְצִיּוֹן,—אַתֶּם וּבְנֵיכֶם

וֵאלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יָגֵן עֲלֵיכֶם.

אוֹהַבְכֶם וְאוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

בֶּן יְהוּדָה.

---

*) הנכבדים ר' אברהם ואחיו ר' אליעזר שטרויס הקיבעים עתים לתורה

**) דר. שאפפער

***) ה. תנחום זילבערמאן ממיסדי הבית

11.

וְלִשְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל בְּקִישִׁינוֹב הַהֲדָרִים
פָּקַח עֵינוֹ, לְהַצִּילָם מֵהָאַכְזָרִים
צִוָּה לְמַשְׁחִית הֶרֶף מִתֵּת עֲצֶבֶת
הוּא הַפּוֹדֶה וּמַצִּיל, הַלְּקוּחִים לַמָּוֶת.

12.

הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם אֶזְרָחִים וְאַחִים,
בַּחֲרוּ בְּרוֹזֶנְוֶעלְט, וִתִהְיוּ מַצְלִיחִים
הוּא הַנָּשִׂיא, בְּצֶדֶק וְיוֹשֶׁר
בְּיָמָיו נִרְאֶה, הַצְלָחָה וְאוֹשֶׁר.

שִׁיר לַחֲנֻכַּת הַבַּיִת.

והיה כאשר ירים משה* ידו
וגבר (שארית) ישראל.—
(בשלח יז׳ פ״ מו״.)

בְּמַקְהֵלָה יָחֹגּוּ! הַקְּהִלָּה הַקְּדוֹשָׁה
בְּהֵיכַל תִּפְאָרָה—נְעוּרֶיהָ חֲדָשָׁה,
תּוֹדָה לְהָעֵדָה—וּתְהִלָּה לְמ שֶׁ ה
וּלְהָרַב הֶחָכָם, הָעוֹמֵד בְּרֹאשָׁהּ.

---

*) הג׳ משה בן מנחם שטרנס נשיא ומיסד בית הכנסת „שארית ישראל"

7.

מִי יָצָא לְעֶזְרַת אֶזְרָחִים בִּשְׂדֵי הַמַּעֲרָכָה ?

מִי עָזַב בַּיִת וּרְכוּשׁ וְחַיֵּי מִשְׁפָּחָה ?

טֶהֶעאָדָאר רוּזְוֶועלְט, הַחוֹבֵב אֶרֶץ מוֹלֶדֶת

נָד מֵרַעְיָתוֹ, וּמִבָּנָיו, כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת.

8.

לִנְקוֹם נִקְמַת דְּמֵי נְקִיִּים מֵהַמַּלָּחִים הַנִּטְבָּעִים

בָּהָאֳנִיָּה "מֵיין" מִידֵי הַשְּׁפָנִים הָרָעִים

אָסַף גְּדוּד רַבָּבִים, וְהָיָה לְרֹאשׁ הַצָּבָא

וְהִכְנִיעַ הָאוֹיֵב, בִּכְדוּרֵי אֵשׁ לֶהָבָה.

.9

חָכְמָה וּגְבוּרָה, בּוֹ מְשֻׁלָּבוֹת

בְּמִלְחָמָה, וּבְשָׁלוֹם, יִפְעַל נִשְׂגָּבוֹת

גִּבּוֹר חַיִל—בְּמִלְחֶמֶת הַשְּׁפָנִים

וְשַׂר שָׁלוֹם—בְּקָרְאוֹ דְּרוֹר לְהַקְּבָּנִים

10

וּמִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ, לְאֶזְרָחָיו יַשְׁגִּיחַ,

כָּל רִיב וּמָדוֹן, יַשְׁקִיט יַשְׁבִּיחַ,

לְהַפּוֹעֲלִים הַמְּבִיאִים בְּנַפְשָׁם לֶחֶם

עֹשֶׁר, לְהוֹסִיף שְׂכָרָם בַּעֲבוֹדַת תַּפְחָם.

3.

זִכְרוּ עַם בִּינוֹת

אֵלּוּ מַה טּוֹב

וּבְכָל עָרֵי הַמְּדִינוֹת

הוּא יִבָּחֵר לָרוֹב.

4.

בְּכָבוֹד נַזְכִּיר שְׁמוֹ,

לוֹ יֵעָשֶׂה כָּכָה,

כָּל אֶזְרָח יִבְחַר בּוֹ,

הוּא יָבִיא אֵלֵינוּ בְּרָכָה.

5.

בְּיָמָיו פָּרַח הַמִּסְחָר כְּפֹרַחַת,

עֲנָיִים וְאוּמָנִים יִחְיוּ בְנַחַת,

בָּרְחוֹבוֹת בַּל יֵרָאוּ הַשְּׁמַיִם

מְבַקְשִׁים לֶחֶם סוֹבְבֵי הַבָּתִּים.

6.

בְּיָמָיו גָּדְלָה הַהַצְלָחָה,

בְּמִשְׁלַח יָדֵינוּ בְּרָכָה,

מִקְצוֹת תֵּבֵל מַיִם וּמִיַּבָּשָׁה

יִשְׂאוּ עֵינֵיהֶם לָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה.

שִׁירֵי תְהִלָּה וּבְרָכָה

לְיוֹם הוּלֶדֶת נְשִׂיאֵנוּ טְהֶעאָדאר רוּזְוֶועלְט יְחִיֶה.

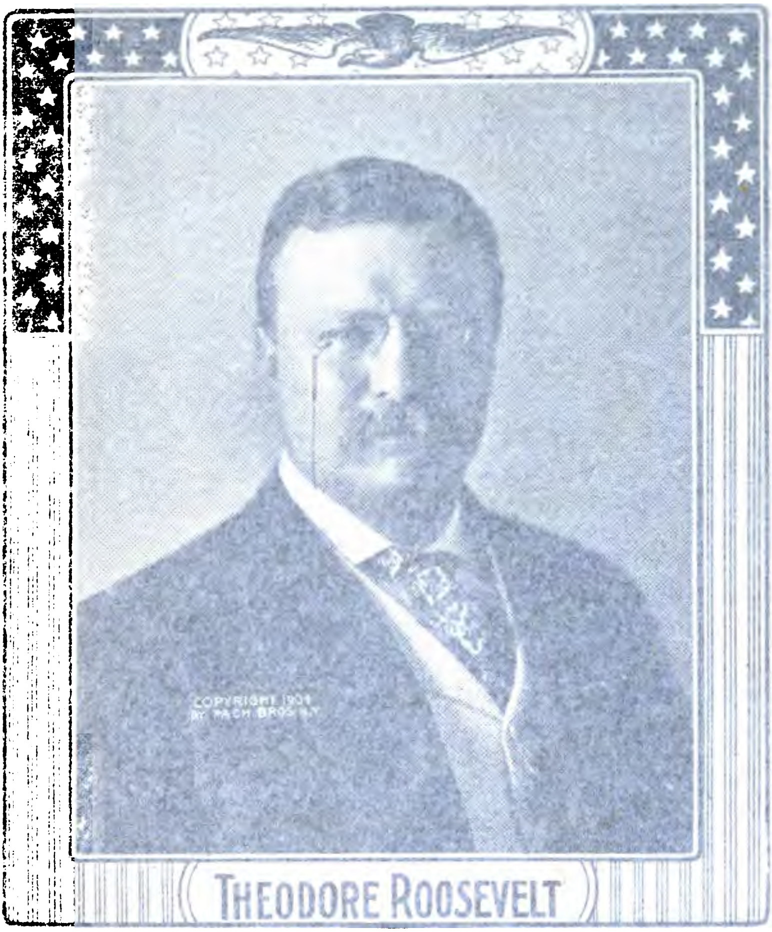
זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל נָא לָקַחַת הוֹאִילָה,
בִּשְׁלוֹמְךָ לָאֵל תְּפִלָּתֵנוּ נַפִּילָה,
בִּשְׂפַת חוֹזֵי יָהּ, בִּלְשׁוֹן קָדְשֵׁנוּ
וּבָהּ נָבוֹא תָמִיד לְהִתְפַּלֵּל לֵאלֹהֵינוּ.

1.

לְרֵעִים וְאַחִים
שִׁירָתִי אָעִירָה
וּלְכָל הָאֶזְרָחִים
לְיוֹם הַבְּחִירָה.

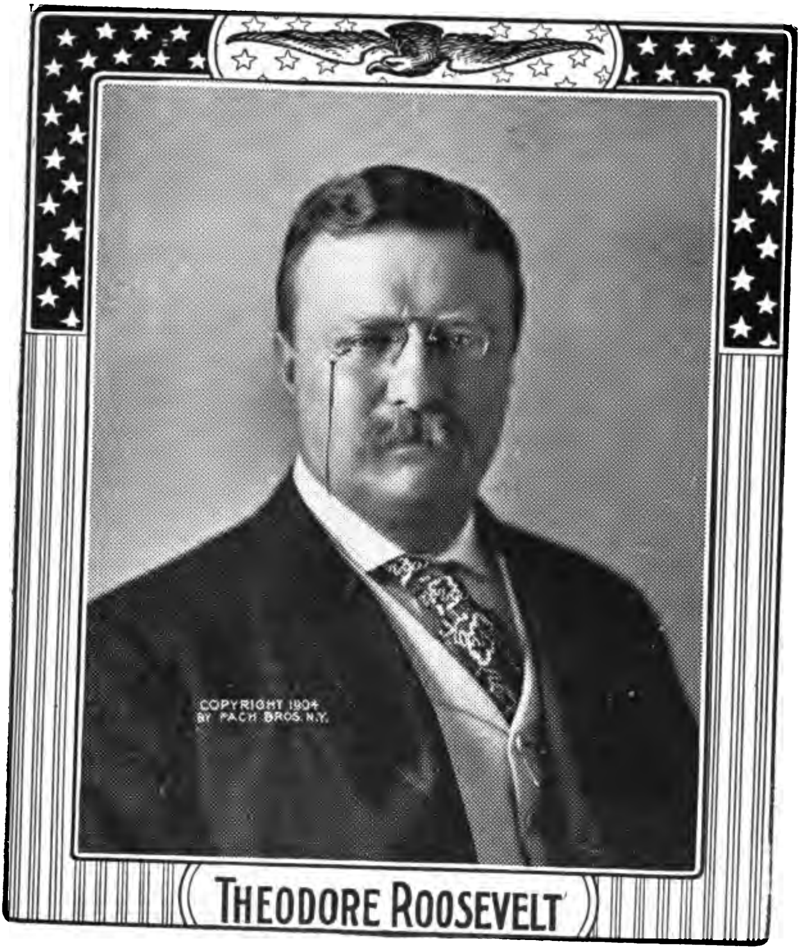
2.

תֹּר הַגּוֹרָל יַגִּיעַ
יִוָּדַע לְאִישׁ וָאִישׁ,
טְהֶעאָדָאר רוּזְוֶועלְט יוֹפִיעַ
לְנָשִׂיא בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית.

To
Mr. Israel Fine
with the thanks and
appreciation of
Oct 27th 1904 Theodore Roosevelt

לְנָשִׂיא בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית.

To
Mr. Israel Fine
with the thanks and
appreciation of
Oct 27th 1904 Theodore Roosevelt

תפלה וברכה ליום הולדת נשיאנו

Theodore Roosevelt.

רחש לבי דבר טוב, אמר אני
מעשי לנשיא. לשונך עט
סופר מהיר. הוצק חן בשפתותיך,
על כן יברכך אלהים לעולם,

חגור חרבך על ירך גבור,
הודך והדרך. והדרך צלח
רכב על דבר אמת וענוה
צדק, ותורך נוראות ימינך,

חציך שנונים. עמים תחתיך
יפלו. אהבת צדק ותשנא רשע,
על כן ימשחך אלהים לנשיא
ארצנו, אמן; (תהלים מה)

הנותן למלכים תשועה וממשלה
לעתות בצרה רוח והצלה
הפוצה את דוד עבדו מחרב רעה
המצילו מכל עמל ותלאה
הוא יציל מכף מתקוממם
וישמור וינצור - ויעזר וירוממם
את נשיאנו טהעדאר
רוזוועלט בהוד והדר

ומשפחתו גם יועציו ושריו
יהיה להם עזר מצריו
מלך מלכי המלכים
יגוננהו לנצח נצחים
ישמרהו ויחיהו
ומכל צרה יצילהו
ויאשרהו ובימים
תחתיו ידבר עמים

שונאיו מפניו יברחו
ובכל אשר יפנה יצליח.

תקונים והערות.

דף	חרוז-שורה	טעות	תיקון
21	4—11	הם ונשיהם	אתם ובניכם
29	נוסח בקצרה	ראשי חרוזים נקודים	ראשי חרוזים באותיות גדולות
43	4—5	מנימין	בנימין
51	4	השורה האחרונה	שייך לנומער 3
75	4—19	ופלחים	ופלכים
78	1—34	שורו התפללו	שורו והתפלאו
86	מכתם	מקומו בטעות	למתנגדי ציון שייך
91		משה הכהן רייכערסאָן	מת בנויארק
98	1—4	העברים כצללים	העוברים כצללים
102	4—15	חלבי ודמי	חלבי ודמי ישפכו
106	Cap. III פ"-ב	ממזרח	ממזרח שמש
107	Cap. V פ"-ד	ארטהור	פארט ארטהור
119	1—7	בשרות	בשירות
120	1—8	ושני נבאים	ושני הנשיאים
124	שיר הכבוד	שמריהו נקוד	שמריהו * בלי נקוד תרתי משמע
124	שני שורות	על מות לכן	בטעות נדפס
	נדפס בטעות	מן 117 עד 124	שני פעמים

לזכרון

נשמת אבות רעיתי פרומה מיננע תחי׳ — התמימים והישרים,

הנוחות תחת כנפי השכינה,

חמי

שלום שכנא בר׳ משה אהרן ראקוזין נ״ע

מסוחרי ונכבדי עיר זאנער חדש ונאסף אל עמיו ד׳ כסליו, שנת תרס״ג

לפ״ק, בעיר הקודש בירושלים,

חמותי

לאה בת יצחק מאיר-למטה השקודים-מאַנדעלשטאַם נ״ע

מנכבדי סוחרי ומשכילי עיר זאנער חדש,

ומתה כ״ח אייר, שנת תרן לפ״ק.

דודה

שלום בר׳ יצחק מאיר-למטה השקודים-מאנדעלשטאַם נ״ע

השאיר שם טוב מבנים — ונאסף אל עמיו בעיר הקודש בירושלים,

י״ד אלול, שנת תרנ״ב לפ״ק.

והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע,
ומצדיקי הרבים ככוכבים
לעולמי עד.—

חתנם ישראל בר׳ יהודה פיין.

לומדי תורה ורבנן תמכו עזרו למצוא מנוחה,

לעזרה למשען ידם היתה תמיד פתוחה,

הורי! מי יגלה עפר מעיניכם—

מי יתן ואוכל להעלות משם עצמותיכם—

לכן, לכבודכם יצרתי אף עשיתי ספרי זה לכם מצבת עולמים ולזכרון תמיד יהיו שמכם מאת מוקיר זכרכם בנכם.

מאמר המשורר.

תפארת גדולת איש בצור נחצבה

על ציון מפעלות חכם יחקו למזכרת

הציון יעלה בתוהו—העיר כי נחרבה,

ספר חכמה יעמוד לעולם—האמת לא נעדרת.

J. FINE

אבי מורי יהודא בן אבא פיין ז״ל

לזכרון

[illegible] אבותי [illegible] בצל [illegible] לראבן לבבי מתו בארץ הנעשה [illegible] בארץ [illegible], [illegible] אדמת [illegible] היון [illegible] עצמותיהם. [illegible] לבבי בקרבי! מי [illegible] אב לא יהרגו [illegible] הקוראים את מצבת [illegible] עפר [illegible], [illegible] תחרש — ומה [illegible] אני [illegible]. [illegible] לא אוכל להעיר עצמותיהם [illegible], [illegible] לטובת [illegible] עולמים [illegible] נגינות בן יהודה.

על [illegible] שפתותיהם הטהורות, [illegible] לא [illegible] דורים.

אבי [illegible] היקר והנכבד [illegible] מפחותם

יהודה בר אבא פיין נ״ע.

נאסף אל עמו [illegible] שנת תר[illegible]

ואמי [illegible] הנכבדה [illegible] בשנות [illegible]

ו[illegible] רצרה [illegible]

מלכה בת שבתי נ״ע.

[illegible] אל עמה [illegible]

[illegible] בקודש [illegible] לתורה ולתעודה,

[illegible] הצדקה [illegible] באמונה,

[illegible] פה [illegible] תפין [illegible]

[illegible] בה בטח לב בעלה, [illegible]

[illegible] — ביתם [illegible] פתוח לכל [illegible]

ומבקש עזרה בצרה ובית ועד לחכמים.

לזכרון

נשמת אבותי מנוחתם כבוד בצל שדי יחסיון, לדאבון לבבי מתו בארץ הנשיה רוסיה, נקברו בארץ הדמים, ובחיק אדמת טיט חיון תשכבנה עצמותיהם. יתר לבבי בקרבי! מי יודע אם לא יהרסו הרוסים הפראים את מצבת שוכני עפר ושדי קברות, שדה תחרש—ומה אעשה איפוא אני בנם? אשר לא אוכל להעלות עצמותיהם משם, גמרתי אמר לעשות לכבודם מצבת עולמים בספרי נגינות בן יהודה.

בל ימחו שמותיהם הטהורים, וזכרם לא יסוף לדור דורים,

אבי מורי היקר והנכבד הישר מופלג ומשכיל מפורסם

יהודה בר אבא פיין נ״ע.

נאסף אל עמיו ביום ה׳ לחדש תמוז שנת תרל״ג.

ואמי מורתי הנכבדה מפורסמה לשם לתהלה בשערי הסוחרים

ובמעשי הצדקה מרת

מלכה בת שבתי נ״ע.

נאספה אל עמה כ״ה ימים לחודש שבט שנת תרמ״ד.

אבי היקר דרכו בקודש קבע בכל ימי חייו עתים לתורהולתבונה,

לקח תמיד חלק במעשה הצדקה וסוחר נכבד, ועוסק באמונה,

נדיב לב ורוח טהורה, פה לזכרון תמונתו תפיץ אורה,

ואמי המהוללה בה בטח לב בעלה, בכפיה תמכה המסחר.

בצדקות פזורנה תמכה עני ודל — ביתם היה פתוח לכל דורש

ומבקש עזרה בצרה ובית ועד לחכמים.

PJ5053
F53N43

תוכן הענינים.

14051

בדפוס א. ח. ראָזענבערג,
157 איסט בראָדוויי,
ניו יאָרק.

Fine, Israel

נגינות בן יהודה

קבוצת

שירים ומכתמים על ענינים שונים.

הודו לד׳ בכנור,
בנבל עשור זמרו לו.—
(תהלים—ל״ג—ב.)

מאת

ישראל בן יהודה פיין,

באלטימאָר, מד.

שנת תרס״ז.

ISRAEL FINE

ISRAEL FINE

Issakhar HADDAD
Case Postale N° 12
DJERBA (Tunisie)

BERKELEY
LIBRARY
UNIVERSITY OF
CALIFORNIA

YC142946

LDHEIM
e of the Jewi
lway N.Y. N.